VLAAMS PARLEMENT

ZITTING 1995-1996

PLENAIRE VERGADERING

HANDELINGEN 51

VERGADERING VAN DINSDAG 4 JUNI 1996

INTERPELLATIES

DECREET SUBSIDIËRING ONDERSTEUNINGSCENTRA OUDERVERENIGINGEN

DECREET WIJZIGING DECREET OPENBAARHEID VAN BESTUURSDOCUMENTEN

VRAGEN OM UITLEG

Inhoud : omslag 2

Inhoud

Nr. 51 **Dinsdag 4 juni 1996**

Berichten van verhindering 2547

Ontwerp van decreet betreffende de subsidiëring van de ondersteuningscentra van oudervereningingen en van erkende verenigingen die vorming voor ouders van schoolgaande kinderen organiseren
– 287 (1995-1996) – Nrs. 1 tot 5
Algemene bespreking 2547
Sprekers : mevrouw Mia de Schamphelaere, de heren Roland Deswaene en Freddy Sarens, mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh, de heren Pieter Huybrechts en Kris Van Dijck, mevrouw Cecile Verwimp-Sillis, de heer André Van Nieuwkerke en minister Luc Van den Bossche
Artikelsgewijze bespreking 2559
Spreker : de heer Roland Deswaene

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 23 oktober 1991 betreffende de openbaarheid van bestuursdocumenten in de diensten en instellingen van de Vlaamse regering
– 293 (1995-1996) – Nrs. 1 tot 3
Algemene bespreking 2565
Spreker : de heer Freddy De Vilder
Artikelsgewijze bespreking 2566

Interpellaties (Regl. art. 82)

Interpellatie van de heer Johan Malcorps tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, en de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de beslissing inzake het tracé voor de HST ten noorden van Antwerpen en de bijkomende eisen voor het binnenlands treinverkeer
Interpellatie van de heer Herman Lauwers tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, en de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over het HST-dossier voorbij Antwerpen
Interpellatie van de heer Patrick Lachaert tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, en de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de beslissing betreffende het tracé van de HST ten noorden van Antwerpen
Interpellatie van de heer Jan Penris tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, en de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over het HST-tracé langs de E19 2567
Sprekers : de heren Johan Malcorps, Herman Lauwers, Herman Suykerbuyk, Patrick Lachaert, Jan Penris, Joachim Coens, Bruno Tobback, Arnold Van Aperen, Dirk Van Mechelen en André Denys en minister Eddy Baldewijns
Met redenen omklede moties 2567

Regeling van de werkzaamheden 2580

Bijlage

Vraag om uitleg van de heer Christiaan Vandenbroeke tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de milieunormeringen in de struisvogelhouderij 2584

Vraag om uitleg van de heer Arnold Van Aperen tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de toepassing van de uitvoerheffing voor afval met bestemming de Waalse cementindustrie 2587

Vraag om uitleg van de heer Arnold Van Aperen tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de besteding van gelden door de Vlaamse regering ter beschikking gesteld van de Vlaamse Landmaatschappij 2590

Vraag om uitleg van de heer Christiaan Vandenbroeke tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de invulling van de eindtermen basisonderwijs met betrekking tot verkeerseducatie en verkeersveiligheid 2592

Vraag om uitleg van mevrouw Yolande Avontroodt tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de uitzendmoeilijkheden van de lokale radio's in Antwerpen 2594

51e vergadering

Dinsdag 4 juni 1996

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

– *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

– *De vergadering wordt geopend om 14.04 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Nelly Maes, Peter Vanvelthoven, Christian Verougstraete : gezondheidsredenen ;

Johan Weyts : ambtsverplichtingen.

ONTWERP VAN DECREET betreffende de subsidiëring van de ondersteuningscentra van oudervereniging en van erkende verenigingen die vorming voor ouders van schoolgaande kinderen organiseren
– 287 (1995-1996) – Nrs. 1 tot 5

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet betreffende de subsidiëring van de ondersteuningscentra van oudervereniging en van erkende verenigingen die vorming voor ouders van schoolgaande kinderen organiseren.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw De Schamphelaere, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Mia De Schamphelaere, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, graag breng ik verslag uit over de bespreking van het ontwerp van decreet betreffende de subsidiëring van de ondersteuningscentra van oudervereniging en van erkende verenigingen die vorming voor ouders van schoolgaande kinderen organiseren.

Voor wij ons als commissie voor Onderwijs bogen over dit ontwerp, hielden wij een hoorzitting met drie sprekers van de overkoepelende oudervereniging. De eerste spreker was de heer Johan Vanderhoeven, voorzitter van de Vlaamse Confederatie van Ouders en Oudervereniging, de VCOV. Deze confederatie werkt binnen een christelijke visie op mens en maatschappij, maar kan niet zonder meer worden verenigd met het katholieke onderwijs. Er sluiten ook oudervereniging uit andere netten aan. De confederatie onderhoudt gestructureerde contacten met 1.200 oudervereniging en 700 administratief aangesloten verenigingen.

De tweede spreker was mevrouw Spruyt, voorzitter van het Nationaal Verbond van Oudervereniging, het NVO, waar ouders zijn bij aangesloten die hun kinderen naar het gemeenschapsonderwijs sturen. Vandaag zijn er 300 oudervereniging aangesloten bij het NVO. Het NVO was vragende partij voor de hoorzitting, opdat de commissieleden met kennis van zaken over het ontwerp zouden beraadslagen.

De laatste spreker was de heer Demesmaeker, voorzitter van de Koepel van Oudervereniging en van het Officieel Gesubsidieerd Onderwijs, Koogo. Koogo werd zeer recent opgericht en is gegroeid uit een informele werkgroep van ouders uit het gemeentelijk onderwijs.

De overkoepelende verenigingen bleken zeer goed op de hoogte van het ontwerp van decreet, want zij werden betrokken bij het beleidsvoorbereidend werk. Het belangrijkste knelpunt werd ons gauw duidelijk gemaakt : één van de subsidiëringsvoorwaarden bepaalt dat een ondersteuningscentrum 600 aangesloten oudervereniging moet hebben. Dit lijkt niet onmiddellijk haalbaar noch voor het NVO, noch voor Koogo. Daarom is het idee ge-

De Schamphelaere

groeid dat Koogo samen met het NVO één ondersteuningscentrum zou oprichten met twee onderscheiden afdelingen. Dit idee wordt evenwel doorkruist door een initiatief van de ARGO om zelf een ondersteuningscentrum op te zetten. Op het ogenblik dat de hoorzitting plaatsvond bestond er nog geen klaarheid over de vorm die het ondersteuningscentrum voor het officieel onderwijs onder de bepalingen van dit ontwerp van decreet zou aannemen.

Een ander element dat tijdens de hoorzitting aan het licht kwam, was de aankondiging van een gratis Klasse voor Ouders, een informatieblad vanuit het onderwijsdepartement. Niemand van de sprekers ontkende het recht van de overheid om ouders te informeren over het onderwijsbeleid. Wel werden er vragen gesteld over de budgettaire en structurele afweging ten opzichte van de subsidiëring zoals voorzien in dit ontwerp van decreet. Het was ook niet duidelijk of het officiële tijdschrift complementair zal zijn met de ledenbladen van de oudervereniging en hoe de distributie ervan zal verlopen.

In zijn toelichting besprak de minister de strekking van het ontwerp. Participatie aan het schoolbeleid is een essentiële bekommernis geworden van de onderwijspolitiek. Een goed schoolbeleid wordt gedragen door de inrichtende macht, de directie, het personeel, de ouders en de lokale samenleving. Een evaluatie van de werking van zowel de Lorgo's als de participatieraden wees echter uit dat vooral de deskundigheid van de ouders op dit moment een knelpunt vormt. De overheid zal daarom zelf geen vorming organiseren, maar zal vorming voor de ouders stimuleren door vormingsprojecten te financieren. Zo zullen, onder de gestelde voorwaarden, ondersteuningscentra voor oudervereniging worden gesubsidieerd. Een dergelijk centrum zal een ondersteunende, coördinerende en overkoepelende rol spelen voor de aangesloten oudervereniging. Naast een werkingssubsidie en een toewijzing van gedetacheerden uit het onderwijs, is ook in een financiële tussenkomst voorzien voor bepaalde vormingsprojecten. Bij het bepalen van deze projectfinanciering zal de vorming van alle ouders vooropstaan. Anderzijds zullen ook socio-culturele verenigingen, naast hun andere activiteiten, vorming organiseren over onderwijs voor ouders. Deze laatste activiteit kunnen ze als een subsidieerbaar project naar voren schuiven. Deze subsidiëring zal tijds- en projectgebonden zijn.

Alle fracties onderschrijven de algemene doelstelling van het ontwerp van decreet. Deze bepaalt niet alleen dat ouders via sensibilisering en informatie een betere ondersteuning nodig hebben om een minimaal inzicht in de onderwijsstructuur en het schoolbeleid te verwerven, maar ook dat ze een beter inzicht kunnen krijgen in de schoolloopbaan van hun kind. Twee belangrijke kritieken op de invulling van deze doelstellingen werden tijdens de bespreking geformuleerd.

Een eerste opvatting vroeg om een totaal nieuw initiatief met een nieuwe regelgeving. Eerder dan te vertrekken van een verzuild concept, zouden de oudervereniging zelf als zelfstandige organisaties moeten worden beschouwd en rechtstreeks worden gesubsidieerd. Alle beschikbare middelen zouden exclusief aan de oudervereniging moeten toekomen.

Een andere opvatting vindt de subsidiëringsnormen, zowel voor de ondersteuningscentra als voor de erkende verenigingen te hoog, en bovendien geschreven op maat van één bepaalde zuil. Op deze wijze kunnen kleinere initiatieven zoals die van de kleine onderwijsverstrekkers, niet worden betoelaagd.

Beide kritieken werden verwoord in hoofdamendementen en daarop voortbouwende amendementen. Het ontwerp van decreet werd evenwel ongewijzigd aangenomen met acht stemmen tegen vijf bij twee onthoudingen. *(Applaus bij de CVP en AGALEV)*

Tot daar het verslag. Vooruitlopend op de algemene appreciatie vanuit onze fractie zou ik, naar aanleiding van dit decreet, twee politieke bedenkingen willen formuleren. Ten eerste is het onderwijsbeleid er terecht op gericht de betrokkenheid van alle ouders bij het schoolgebeuren te verhogen. Aan de bewuste keuze om interesse op te brengen voor het schoolbeleid, gaat een andere keuze vooraf, met name de keuze voor een welbepaalde school. Het is belangrijk dat deze keuze goed overwogen en vrij gebeurt. Dit houdt in dat schoolinitiatieven die zich beroepen op de actieve onderwijsvrijheid – dit is de mogelijkheid om een school met een niet-neutrale visie in te richten – voldoende open en kenbaar zijn. Het opvoedingsproject ervan en de ondersteunende levensvisie moeten uitdrukkelijk bekend zijn bij de lokale gemeenschap en de geïnteresseerde ouders. Dit betekent evenwel ook dat ouders die bewust hebben gekozen voor een bepaalde schoolcultuur, ook een engagement ten gunste van die schoolcultuur opnemen. Met andere woorden, het participatiegebeuren in een school mag de actieve onderwijsvrijheid van de inrichters niet onmogelijk maken. Ouders kunnen moeilijk in de inspraak- en overlegorganen de basisfilosofie zelf van de school aanvechten. Andere ouders kiezen en hebben bewust gekozen voor precies die basisfilosofie.

In dit verband kan men nog een andere opmerking maken. Wanneer men het bewust actief engagement van de ouders aangaande alle beslissingen in het schoolgebeuren wil bevorderen, blijft het merkwaardig dat men vol-

De Schamphelaere

gens de toelichting bij dit decreet, lid kan zijn van een oudervereniging, zonder dat men er zich bewust van is.

Ook de nieuwste omzendbrief van de ARGO over de statuten van de oudervereningingen bepaalt dat een oudervereniging zonder meer alle ouders van een school vertegenwoordigt.

Het andere hoofdstuk dat ik aan de orde wil laten komen, betreft een gevoelig onderwerp. U weet dat ik doel op het informatieblad dat u hebt aangekondigd. Het gaat om een gratis Klasse voor alle Vlaamse ouders. Er is een budgettair onevenwicht tussen de middelen die op basis van dit decreet zullen worden besteed aan oudervereningingen en aan de vorming van ouders, en de fondsen die het onderwijsdepartement zal uittrekken voor de Klasse voor ouders en leerlingen. Volgend jaar gaat 13 miljoen frank naar subsidiëring en 26 miljoen frank naar het overheidsinitiatief.

Wat vooral vragen doet rijzen, is dat dit tijdschrift is bedoeld om de betrokkenheid van ouders bij onderwijs en opvoeding te verhogen. In de commissie verklaarde u uitdrukkelijk dat de overheid zeker niet de bedoeling heeft bepaalde opvoedingswaarden op te leggen. In onze vrije samenleving bestaat immers geen eensgezind uitgangspunt over beleving en overdracht van waarheid en waarden. Een goedbedoelde politieke intentie om ouders te ondersteunen in hun opvoedingswerk kan gauw ontaarden in een ondemocratische pretentie. De vraag blijft of iets zinvol over opvoeding kan worden geschreven zonder dat een levensopvatting wordt verwoord of een bezieling wordt aangebracht. Voor beleidsinstanties is het onmogelijk om innerlijke bewogenheid of betrokkenheid communicatief over te brengen. Daarom loopt elke morele of pedagogische campagne van overheidswege het gevaar hol en mensvreemd te klinken. Het resultaat van dit soort officiële boodschappen is doorgaans eerder vervlakkend dan inspirerend.

We zijn benieuwd, maar ook ongerust over de manier waarop Klasse voor ouders zal worden opgevat, en welke meerwaarde ze zal hebben. *(Applaus bij de CVP)*

De voorzitter : De heer Deswaene heeft het woord.

De heer Roland Deswaene *(Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, jonge wijn in oude vaten of oude koek in een nieuwe, veel duurdere verpakking, zijn slechts twee van de vele gezegden die van toepassing zijn op het voorliggende ontwerp van decreet. Het voorziet in de subsidiëring van ondersteuningscentra voor oudervereningingen en van erkende verenigingen die vorming voor ouders van schoolgaande kinderen organiseren. Het is een ontwerp met twee gezichten. Het uiterlijke verdient, gezien de doelstellingen, een positief onthaal. Het inhoudelijke ontgoochelt daarentegen inzake decretale invulling.

Het eerste positieve aspect van dit ontwerp van decreet is dat er middelen ter beschikking worden gesteld voor bijscholing van ouders die effectief deelnemen aan de werking van de opgestarte inspraakstructuren, zoals lokale raden in het gemeenschapsonderwijs, of participatieraden in het gesubsidieerd onderwijs. Ten tweede, het is positief dat er ook middelen worden vrijgemaakt voor vorming van ouders die geen lid zijn van een participatieorgaan, en in deze tijd enorme nood hebben aan inzicht in het gebeuren op school en aan begeleiding bij de talrijke maatschappelijke problemen die in een recent verleden zijn ontstaan, zoals drugpreventie, absenteïsme, diverse vormen van vandalisme, enzovoort. De aandacht moet vooral gaan naar de vrij omvangrijke groep sociaal en cultureel zwakkere ouders. Ik wijs nogmaals op de studieopdracht van het HIVA in het begin van de jaren '90. Deze toonde duidelijk aan dat de problemen in onder meer het beroepsonderwijs, voornamelijk te wijten zijn aan een gebrek aan interesse, medewerking en kennis van het schoolgebeuren bij vele van deze ouders.

Het ligt voor de hand dat enkel een geoliede samenwerking tussen de school, het PMS en vooral de oudervereniging tot afdoende resultaten kan leiden. Ik hoop dat de aangereikte nieuwe middelen de horizon van de oudervereningingen effectief zullen verruimen. In het verleden fungeerden te veel oudervereningingen vooral als inrichters van barbecues en bals, als geldinzamelaars voor de aankoop van tv's of voor het sponsoren van schoolreizen. Daarom moet nauwlettend worden toegezien op de aanwending van de nieuwe middelen. Ze mogen enkel dienen om vormingsactiviteiten te organiseren. Tot hier het positieve deel waar we mee instemmen.

We zijn helemaal niet enthousiast over de invulling van het decreet zelf. Onze bezwaren bestaan uit vier punten. Ten eerste, de representativiteit van de oudervereningingen. Het hoeft niet verduidelijkt dat de waarde en het belang van de oudervereningingen door dit decreet enorm stijgt. We stellen vast dat meerdere onderwijsnetten nu opeens op zoek gaan naar oudervereningingen om aan de voorwaarden inzake erkenning en financiering te kunnen voldoen. Ik kom straks terug op de criteria.

Het is gevaarlijk dat slechts één oudervereniging per school representatief kan zijn. Het begrip school wordt in dit decreet echter niet nader toegelicht. Wij gaan ervan uit dat in een school meerdere afdelingen bestaan die qua populatie sterk kunnen verschillen, dat er diverse vestigingsplaatsen zijn en dat er binnen één school meerdere gestructureerde oudervereningingen kunnen zijn. Eventueel zijn ze gebaseerd op een andere godsdienstige of filosofische overtuiging. We menen daarom dat in één

Deswaene

schoolgemeenschap meerdere oudervereningingen kunnen worden erkend zodra ze een zeker percentage, bijvoorbeeld een derde, van de ouders vertegenwoordigen. Wanneer men dat niet doet, bestaat het gevaar dat veel ouders ongewild in een bepaalde hoek worden gedrumd. Daardoor kunnen spanningen ontstaan die het klimaat verpesten. We moeten ook ernstig blijven wanneer er tellingen worden gehouden van het aantal leden. Het gaat niet op zoals in de memorie van toelichting staat, dat ouders sowieso lid zijn tenzij ze zelf schriftelijk verklaren dat niet te willen. Een minimum is toch dat de ouders een formulier kunnen invullen waarop vermeld staat of ze lid willen zijn, en zo ja welke oudervereniging ze verkiezen.

Ten tweede, de ondersteuningscentra. Het ontwerp van decreet toont overduidelijk aan dat vandaag en in de toekomst grote overkoepelende net- en zuilgebonden centra het monopolie krijgen inzake financiering en begeleiding van oudervereningingen. De voorgestelde voorwaarden zijn dermate hoog dat vandaag slechts één centrum, namelijk het VCOV, de koepel van ongeveer twee derde van de katholieke oudervereningingen, in aanmerking komt voor erkenning. Tenminste wanneer onder andere de volgende criteria au sérieux worden genomen : minimum 600 aangesloten oudervereningingen tellen die samen minstens 20.000 leden hebben. Er wordt niet vermeld of dat gefingeerde leden mogen zijn.

Ze moeten werkzaam zijn in alle Vlaamse provincies en in het tweetalig gebied Brussel Hoofdstad. Bovendien moeten ze het bewijs leveren van een tijdens de laatste drie jaar niet onderbroken onderwijswerking. Ik wil de werking en de verdiensten van de VCOV helemaal niet minimaliseren. Het is echter de vraag of KOOGO en Argo ooit aan deze ingebouwde drempels kunnen voldoen, zonder aanwending van een of ander spitsvondig trucje of een met welwillendheid toegelaten uitzonderingsmaatregel.

Waar kunnen de ouders van de methodescholen terecht ? Waar kunnen de katholieke oudervereningingen terecht die niet aangesloten zijn of wensen te zijn bij het VCOV ? Waar kunnen de ouders van katholieke scholen terecht die vandaag wel aangesloten zijn bij het VCOV, maar die niet verder wensen te worden begeleid door deze confederatie ? Het is me niet duidelijk waarom oudervereningingen zich niet per regio mogen verenigen. Het is perfect realiseerbaar en zelfs wenselijk dat alle oudervereningingen van één regio zich in één structuur verenigen, dit over al de onderwijsnetten heen. Deze structuur kan veel directer en beter inspelen op de noden en verwachtingen van de ouders in deze regio. Deze noden kunnen per regio sterk verschillen.

Aan de top heeft men geen zicht op de doelstellingen en de werking van een oudervereniging. Een mooie brochure of welbespraakte voordrachtgever zal niet veel veranderen. Daarmee bereikt men alleen die ouders die geen beleiding meer nodig hebben. Diegene die men wel moet kunnen aanspreken, motiveren en overtuigen, zijn alleen bereikbaar door ouders en onderwijsmensen uit de eigen omgeving. De plaatselijke oudervereningingen hebben de financiële middelen broodnodig.

In de memorie van toelichting las ik dat het vooral de bedoeling is cultureel en sociaal zwakke ouders te ondersteunen. Dat lukt niet met koepelorganisaties die misschien wel administratief in orde zijn, maar die opereren vanuit een centrale zetel in Brussel. Dat is een doodgeboren ambitie.

Ik begrijp niet wat de erkende verenigingen in dit decreet doen. Tussen de regels zien we dat ze erin slaagden om op een handige manier een nieuw subsidiëringskanaal aan te boren. Het is evident dat goed werkende verenigingen die initiatieven nemen inzake vorming en voorlichting van ouders, beroep moeten doen op gespecialiseerde diensten en personen. Het ligt voor de hand dat hiervoor erelonen en vergoedingen worden betaald. Daar zijn financiële middelen voor nodig. Laat de oudervereningingen autonoom kiezen wie ze daarvoor het meest geschikt vinden. Een welbespraakte maar wildvreemde voordrachtgever zal die de massa niet in beweging brengen. Het wordt helemaal onbegrijpelijk als we in artikel zestien van dit decreet lezen dat deze verenigingen in minstens honderd verschillende gemeenten een werking moeten ontplooien en de laatste drie jaar een ononderbroken oudervereningingswerking moeten hebben. Bureaucratischer en onlogischer kan het echt niet. Dit is de zuilgebonden verenigingen op het lijf geschreven.

Mijn vierde en laatste opmerking gaat over het in werking treden van dit decreet, die werd voorzien op 1 april 1996. Retroactiviteit is ons inziens een techniek waar best zuinig mee wordt omgesprongen en die we enkel in uitzonderlijke omstandigheden kunnen gebruiken. Dit is hier geenszins het geval.

Dan kom ik tot mijn slotconclusies. Dit ontwerp van decreet heeft zeer goede doelstellingen, maar deze worden op een zeer povere manier geconcretiseerd. Hier gaat een mooie kans verloren om nu eindelijk eens het verdorde, voorbijgestreefde stramien van zuilgebonden, netverankerde koepels te doorbreken. Het betuttelende optreden, dat door een meerderheid van de basis al lang niet meer wordt aanvaard, blijft op deze manier bestaan.

Constructies waarbij zeer veel aandacht en tijd wordt besteed aan papier en het opstellen van allerlei documenten – die weinig of niet door het publiek worden gelezen –

Deswaene

hebben we niet meer nodig. Voor de VLD zit de potentiële kracht tot welslagen van dit opzet bij de oudervereningingen zelf. Geef hen vertrouwen, geef hen de vrijheid met wie en op welke manier ze deze begeleiding en vorming willen waarmaken, geef hen daadwerkelijke autonomie en de middelen die ze nodig hebben.

Dit is de visie van de VLD, een moderne visie die totaal afwijkt van de huidige zienswijze. We zullen daarom dit decreet niet goedkeuren. We willen wel onze collega's nog de kans geven om het decreet te wijzigen. Daarom hebben we de reeds ingediende amendementen opnieuw hernomen.

De voorzitter : De heer Sarens heeft het woord.

De heer Freddy Sarens *(Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, dit decreet is eigenlijk het logische gevolg van de beleidslijnen die tijdens de voorbije maanden zijn uitgetekend. Deze regering streeft er inderdaad naar om meer autonomie te geven aan de lokale scholen. Meer autonomie voor het lokale niveau betekent ook een versterking van de participatie van alle geledingen van het onderwijs. Uiteraard vormen de ouders van de betrokken leerlingen hiervan een belangrijk onderdeel.

De vorige spreker heeft reeds aangetoond dat er een leemte is, een behoefte aan meer informatie en meer vorming voor de ouders. De onderwijsstructuren zijn niet zo eenvoudig ; de onderwijswetgeving is dit evenmin. Er zijn heel wat discussies over pedagogische principes. Vandaag doet ook het management zijn intrede in het schoolbeleid. Dit zijn elementen waarin de ouders een belangrijke rol kunnen spelen.

Dit decreet heeft de huidige situatie als uitgangspunt. Er zijn organisaties met een jarenlange ervaring op het gebied van het begeleiden van oudercomités. Langs de andere kant zijn er een aantal nieuwe initiatieven die eenzelfde rol willen spelen. Het is belangrijk dat er hier aan professionele ondersteuning wordt gedaan, met respect voor het vrijwilligerswerk. Er moet een goed evenwicht worden gevonden tussen enerzijds professionaliteit en anderzijds nadruk op de vrijwillige inzet van vele mensen.

Het is ook belangrijk dat er in dit decreet ruimte wordt gelaten voor het plaatselijk initiatief. Het gaat hier vooral om het ondersteunen van het plaatselijk initiatief ; men moet aansluiten bij de plaatselijke onderwijsprojecten, die verschillende vormen kunnen aannemen. Dit is maar goed ook. Het aanbod dat vanuit die ondersteuningscentra zal moeten geschieden, zal dan ook bijzonder gedifferentieerd moeten zijn en zal moeten bogen op een goed contact en een goede binding met de verschillende oudervereningingen ter plaatse.

In dit opzicht is het goed dat er in de aanvangsfase niet te veel ondersteuningscentra zijn, maar dat de bestaande centra, die reeds ervaring hebben opgedaan, worden uitgebouwd en ruimere mogelijkheden krijgen.

In tegenstelling tot de tussenkomst van de vorige spreker, vinden wij het belangrijk dat het decreet ruimte schept voor de socio-culturele verenigingen, die zich reeds jaren bezighouden met de begeleiding van ouders op het vlak van het onderwijs. Zij gaan niet uitsluitend uit van een puur onderwijsmatige invalshoek, maar plaatsen de ouder in een breder perspectief. Zij zijn uitstekend op de hoogte van de noden van het veld. Zij hebben een ruime ervaring opgedaan en zijn betrokken bij heel wat initiatieven in Vlaanderen, die zij zelf hebben opgebouwd.

Voorts wordt in het decreet aandacht geschonken aan de problematiek van de ouders van zwakke leerlingen. De minister heeft in de commissie verklaard dat hij de projecten zal ondersteunen ten voordele van ouders van zwakke leerlingen.

Ten slotte werd dit decreet goedgekeurd door de drie belangrijke organisaties die door ons werden geraadpleegd. Dit decreet is een positief initiatief, hoewel het slechts een begin is.

Belangrijk in dit decreet is de benadrukking van de rol van het vrije initiatief, terwijl de overheid ondersteunend optreedt. Er wordt een evenwicht gecreëerd tussen professionalisering enerzijds en vrij initiatief anderzijds.

Dit decreet kan een goede aanzet vormen voor de verdere democratisering van het hele onderwijslandschap. *(Applaus bij de CVP)*

De voorzitter : Mevrouw Van Nieuwenborgh heeft het woord.

Mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh *(Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, dit jaar hebben zowel de lokale schoolraden van het gemeenschapsonderwijs als de participatieraden van de gesubsidieerde vrije, gemeentelijke en provinciale scholen hun eerste werkingstermijn achter de rug.

De lokale participatie wordt door de meeste betrokkenen als positief ervaren. Lokale autonomie met inbreng van de lokale actoren – de rechtstreeks betrokkenen – laat niet alleen toe de school efficiënter te besturen en te beheren, maar creëert ook een belangrijke lokale beleidsruimte die vernieuwing en creativiteit mogelijk maakt.

Toch heeft deze eerste werkingsperiode van de lokale participatiestructuren ook enkele knelpunten aan het licht gebracht. Zo is er vastgesteld dat participatieve structuren niet automatisch tot participatief handelen leiden. De nieuw gecreëerde mogelijkheden worden niet

Van Nieuwenborgh

voldoende benut. Momenteel bestaat er vaak nog een breuklijn tussen de volledige oudergroep van een school, de plaatselijke vereniging en de lokale raad of participatieraad.

In één derde van de scholen blijkt niet eens een oudervereniging te bestaan. De bestaande oudervereningingen hebben meestal geen inspraak in het bepalen van het pedagogisch project van de school. De personen die door de ouders werden verkozen als vertegenwoordigers in de inspraakorganen, worden niet altijd als evenwaardige gesprekspartners beschouwd omdat zij te weinig op de hoogte zijn van de werking van de school en omdat ze teveel het belang van hun eigen kinderen voor ogen hebben.

De verkozenen in de raden die zich voor dit vrijwillig engagement volledig willen inzetten, hebben het dikwijls heel moeilijk om een inzicht te verwerven in de onderwijsstructuren, de onderwijswetgeving, het pedagogisch beleid, het management en het schoolbeleid. Nu de scholen zelf over veel meer zaken mogen en kunnen beslissen, is een democratich schoolbeleid dat door alle betrokkenen wordt gedragen nochtans van het grootste belang. Niet alleen vanuit rechtvaardigheidsoverwegingen, maar ook vanuit onderwijskundig oogpunt. Werken aan de kwaliteit van ons onderwijs is immers naast vele andere dingen ook bouwen aan een school die wordt gedragen door al wie erbij betrokken is, in welke rol dan ook.

Onderwijskundige problemen aanpakken vereist een gezonde beleidsstructuur die slagvaardig kan handelen en het onderwijskundig potentieel van de school maximaal kan laten renderen. Een participatie die daartoe bijdraagt is echter niet vanzelfsprekend, niet alleen omdat er reeds sterke structuren bestaan, maar ook omdat er tussen de verschillende partners in de nieuwe participatiestructuren soms wantrouwen heerst en vaak omdat er een tekort aan inzicht is in de reële mogelijkheden. Er zal een nieuwe inspraakcultuur moeten groeien, zodat de inspraak- en overlegorganen naar behoren kunnen functioneren. Om dit te realiseren moeten evenwel een aantal voorwaarden vervuld zijn. Ten eerste, moeten op lokaal vlak bijkomende stappen worden gezet in de overgang van schoolbeheer naar schoolbeleid. Het onderscheid tussen lokaal onderwijsbeleid, dit is : het bepalen van een samenhangend en toekomstgericht schoolproject, en lokaal onderwijsbeheer – de uitvoering van het beleid en het dagelijks beheer – wordt nog veel te weinig gemaakt. Dit heeft voor gevolg dat vele lokale raden hun werkbelasting al te veel verzwaren met het voeren van het dagelijks beheer, waardoor hun werking aan efficiëntie inboet en het beleid dat nochtans de essentie van hun taak vormt, wegens tijdsgebrek, onvoldoende aan bod komt. Ten tweede, dient er werk te worden gemaakt van het versterken en het professionaliseren van de lokale beleidsstructuren. In dit verband is bij voorbeeld reeds veel geïnvesteerd in de directievormen. Er zijn reeds stappen gezet in het uitbouwen van een meer efficiënte navorming en het begeleiden van leerkrachten. Met dit decreet is het de beurt aan de ouders. De ouders die in de participatiestructuren zitten, hebben in de eerste plaats nood aan een adequate vorming. Hun gebrek aan deskundigheid maakt dat veel ouders in de inspraakorganen buiten spel worden gezet. Bovendien is de participatie van de ouders nu te geïndividualiseerd en onvoldoende georganiseerd. Vandaar dat er dikwijls sprake is van feitelijke machteloosheid en lukrake bemoeizucht. Om tegelijkertijd de macht van de ouders te vergroten en hen de kans te bieden hun eigen individuele opvattingen over wat goed onderwijs is tot collectieve projecten te bundelen, moet de organisatie van de ouders worden versterkt. De oudervereningingen moeten daarom uitgroeien tot grote organisaties – ik verwijs naar de heer Deswaene – om de versnippering tegen te gaan. Alleen die grote organisaties kunnen steunen op een professioneel kader en een volwaardige studiedienst ; alleen die grote organisaties kunnen optreden als een volwaardige partner tegenover de overheid, de inrichtende machten, de onderwijsvakbonden en de scholen.

Het is de taak van de overheid om de groei van dergelijke oudervereningingen te stimuleren. Als de overheid bewust een stapje terugzet en zich meer op haar kerntaken terugplooit, moet ze tegelijkertijd ervoor zorgen om op het belangrijker geworden lokale beleidsniveau de participatie van de plaatselijke betrokkenen daadwerkelijk waar te kunnen maken.

Het voorliggende ontwerp van decreet biedt deze kans, omdat het de decretale basis legt om middelen te geven aan organisaties die ondersteuning bieden aan diegenen die namens de ouders in participatie-organen zitten. Hoewel het in de eerste plaats de ondersteuningscentra van oudervereningingen zijn die subsidies en toegewezen personeelsleden uit het onderwijs zullen krijgen, kunnen ook socio-culturele verenigingen voor de vorming van ouders een financiële tegemoetkoming krijgen. Ik wil niet in herhaling vallen, maar het belang daarvan is duidelijk door de heer Sarens aangetoond. Daarom zal de SP dit decreet goedkeuren. We zullen het ook goedkeuren vanwege het aspect van de vorming van de ouders, maar daar zal de heer Van Nieuwkerke het later over hebben. (*Applaus bij de SP en de CVP*)

De voorzitter : De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, dit dossier is grondig behandeld in de commissie voor Onderwijs. Derhalve wil ik hier de essentie van ons betoog weergeven.

Huybrechts

Het Vlaams Blok wil duidelijk maken dat het zich kan vinden in de intentie en het principe van de Vlaamse regering om mogelijkheden te creëren om de oprichting van ondersteuningscentra van oudervereniging te bevorderen en te subsidiëren. Voortgaande op de gegevens die ons op de hoorzitting van 13 mei jongstleden door de oudervereniging of hun koepelorganen werden verstrekt, blijkt echter overduidelijk dat de voorstellen van het voorliggende ontwerp van decreet enkel ten goede zullen komen aan slechts één van de drie ouderorganisaties, in dit geval de Vlaams Confederatie van Ouders en Oudervereniging.

Het is onze overtuiging dat het de bedoeling van de wetgever moet zijn criteria vast te leggen waardoor een zo pluralistisch mogelijke regeling wordt uitgewerkt. Hiermee wordt bedoeld dat de vertegenwoordigde groepen uit de verschillende onderwijsnetten op een evenredige manier – in het perspectief van hun grootte en dus van hun ledenaantal – van de voorziene materiële en financiële voordelen moeten kunnen genieten. Het feit dat de twee oudervereniging NVO en Koogo genoodzaakt zijn samen te gaan om toch maar aan de voorgestelde normen te voldoen en ook al vertegenwoordigen ze op zich al een groot aantal ouders, lijkt ons derhalve niet verantwoord, zelfs niet in de geest van het decreet en een eerlijk pluralisme.

Elke oudervereniging moet in principe zelfstandig kunnen werken. Alles lijkt erop dat het ontwerp van decreet erop is gericht dat slechts één oudervereniging van mogelijkheden wordt voorzien om zich nog beter te kunnen organiseren. Derhalve vallen kleinere oudervereniging, zoals IPOK en OKO uit de boot.

Het lijkt voor ons noodzakelijk en wenselijk een gradatie te voorzien, zodat de kans op een evenredige tegemoetkoming aan de verschillende organisaties, die in grootte en aantal aangeslotenen verschillen, wordt gewaarborgd. Het zou de logica zelve moeten zijn dat in de verschillende onderwijsnetten organisaties de kans kunnen krijgen zich op het vlak van vorming en voorlichting van ouders gelijkwaardig te ontplooien.

Verder blijft het Vlaams Blok bij zijn kritiek dat het niet kan dat in een school met meerdere oudervereniging die vereniging representatief is die door de meeste ouders wordt gesteund. Meerdere oudervereniging in een school kunnen de emanatie zijn van de verscheidenheid van de socio-culturele samenstelling van een schoolpubliek. Er mag derhalve geen onderscheid worden gemaakt louter op basis van aantal. Het is immers niet ondenkbaar dat de kleinste oudervereniging het meest actief is op school en er de meeste constructieve inbreng heeft.

Kortom, dit decreet krijgt niet de steun van het Vlaams Blok. Het is een zoveelste gemiste kans in de rij van onderwijsdossiers die aan het Vlaams Parlement worden voorgelegd. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, meer autonomie voor de lokale school vereist ook meer inspraak van de diverse betrokkenen. Met deze woorden verdedigde de minister dit ontwerp van decreet. Daarmee kunnen we instemmen. Want de ouders spelen inderdaad een belangrijke rol. In dit verband wil ik hier verwijzen naar de enquête waarin men de leraren van de voorlaatste klassen vroeg naar hun zienswijze inzake de ouderparticipatie. Men stelde vast dat een groot gedeelte van het lerarenkorps de ouders erbuiten wil houden. Vele leraren gingen ervan uit dat ze dom moeten worden gehouden ; dat men de leraren zelf hun potje moet laten koken ; dat men tijdig de deuren moet sluiten opdat niemand echt naar binnen zou kunnen kijken. Hoe komt dit ?

Er zijn twee mogelijkheden. Ofwel gaat het om gemakzucht. Het is altijd gemakkelijk als niemand u op de vingers kijkt. Ik denk echter dat de tweede mogelijkheid de echte reden is. Ook de leraren stellen vast dat ouders een tekort hebben aan kennis in verband met de onderwijsmaterie. Ze beschouwen opmerkingen van ouders dikwijls als misplaatst ; als niet ter zake. Wel, ik denk dat we dat kunnen verhelpen. Ik denk dat we een aantal mogelijkheden moeten benutten om het tij te keren. Daarom ondersteunen we ten volle het voorstel om oudervereniging te subsidiëren en te ondersteunen. Ouders kennis bijbrengen over onderwijs is een goede zaak. Ook in de commissie hebben wij ons ongenoegen geuit over de wijze waarop men dit wil verwezenlijken.

De lat ligt te hoog. De norm eist dat men 600 oudervereniging en 20.000 ouders vertegenwoordigt, en dat men in alle provincies georganiseerd is. We stellen vast dat het VCOV deze norm haalt. En het NVO en Koogo gaan samenwerken om de norm te halen. Daarnaast zijn er nog een aantal kleinere organisaties die in de kou blijven staan. De behoefte aan ondersteuning wordt blijkbaar enkel bij de grote organisaties erkend. We merken nochtans dat de participatie van de ouders in scholen van kleine onderwijsverstrekkers dikwijls het grootst is. Hebben deze ouders geen ondersteuning nodig ? Of is de drempel te hoog om ook hen aan bod te laten komen ? De Volksunie heeft de indruk dat de opbouw van een structuur op zichzelf belangrijker is dan de doelstelling. Wij passen voor een project dat erop gericht is twee koepels van oudervereniging, die een afspiegeling zijn van de twee netten, op te bouwen.

Van Dijck

We vrezen inderdaad dat het edele doel dat met dit decreet vooropgesteld is, ondergeschikt wordt gemaakt aan het creëren van structuren. Met een lagere drempel hadden wij vrede kunnen nemen, maar zoals het nu voorligt zullen wij dit decreet niet goedkeuren. *(Applaus bij de VU)*

De voorzitter : Mevrouw Verwimp-Sillis heeft het woord.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Mijnheer de minister, collega's, na zovele uitvoerige en degelijke verhalen wordt het moeilijk om nog iets origineels, iets nieuws te bedenken. Ik zal mijn best doen, mijnheer de minister, om aan uw verzoek te voldoen om het kort te houden.

Agalev staat positief tegenover het uitgangspunt van het voorliggende ontwerp van decreet. Namelijk, het is hier al ten overvloede gezegd, ouders, leden van participatieraden en Lorgo's inzicht verschaffen in de onderwijsproblematiek, in participatie en in het autonoom besturen van een school. Het tweede uitgangspunt na deze binnenste kring is de uitbreiding van de vorming naar alle ouders, met speciale aandacht voor de sociaal en cultureel zwakkeren.

Maar zoals wel meer gebeurt, hebben we moeite met de manier waarop een mooi principe in dit verzuilde land wordt ingevuld. In de eerste plaats voorziet het decreet in een subsidie voor ondersteuningscentra van oudervereningingen. Wel, het lijkt vreemd, maar die ondersteuningscentra bestaan nog niet. Er zullen er dus hoogstwaarschijnlijk twee worden opgericht – van verzuiling gesproken – maar om in aanmerking te komen, moeten ze drie jaar werking aantonen.

Daardoor vermoeden we, mijnheer de minister, dat u zult teruggrijpen naar de bestaande koepels. Hierbij stoort ons dat die bestaande koepels al subsidie ontvangen. Die worden gesubsidieerd, en u ontkent dat, en dat is uw goed recht, door het departement van cultuur. Ze worden gesubsidieerd in het decreet van het socio-cultureel welzijnswerk.

U schijnt dit nog steeds niet te geloven. Ik denk dat we eens samen de betrokken administratie ter zake moeten contacteren.

Minister Luc Van den Bossche : Ik hoef daarvoor niet te bellen naar de administratie ter zake. Het is juist dat minstens één van de twee die u daarnet bedoelde een tijdlang subsidies heeft ontvangen. Maar het is ook waar dat diezelfde administratie op een bepaald moment duidelijk de bezwaren aan de verantwoordelijke collega voor cultuur kenbaar heeft gemaakt. Daarop heeft die collega, zijn administratie volgend, die subsidiëring stopgezet. En dit heeft zelfs aanleiding gegeven tot een niet zo klein pecuniair probleem bij die organisatie. Men mag het verleden niet verwarren met het heden, laat staan het verweven met de toekomst. *(Rumoer)*

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Dat was zeer poëtisch, mijnheer de minister.

Minister Luc Van den Bossche : Dit was een poging om u te ontroeren.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Daarin bent u ten volle geslaagd. De administratie heeft me twee dagen geleden nog verzekerd, dat er op de begroting van 1996, 12 miljoen frank staan voor het VCOV. Na deze zitting zullen we dit samen bekijken en samen eens bellen naar de bevoegde administratie.

Minister Luc Van den Bossche : Het is mogelijk dat dit in de begroting staat. Dat zou kunnen, want het probleem is opgedoken. *(Rumoer)* Excuseer, mag ik het eerst uitleggen ? De wijsheid van Agalev begint altijd vooraleer de uitleg, in het kader van de basisdemocratie natuurlijk, gehoord is. *(Gelach)* De luisteraars bij uitstek luisteren soms niet graag wanneer hen dat niet aangenaam lijkt. Zo ziet u maar dat het verschil tussen droom en daad bij Agalev donkergroen is.

Dit probleem is ontstaan in het najaar van vorig jaar, bij de uitbetaling voor 1995, op het ogenblik dat de begroting reeds was opgemaakt. Het is mogelijk dat deze betaling nog in de begroting is opgenomen, maar de administratie heeft zich reeds tegen de uitbetaling voor 1995 verzet. Haar argument was, dat het in feite ging om een oneigenlijk gebruik van de in de reglementering voorziene middelen.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Mijnheer de minister, wat u zegt, klinkt zeer mooi, maar ik geloof het niet.

Minister Luc Van den Bossche : De gave van het geloof is inderdaad niet aan iedereen gegeven, het is een vorm van genade. Ik heb niet de gave van het geloof, maar wel die van hoop en liefde.

De heer Christiaan Vandenbroeke : Van berouw.

Minister Luc Van den Bossche : Berouw heb ik niet.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Op de begroting voor 1996 werd 12 miljoen uitgetrokken voor VCOV en 6,5 miljoen voor de vereniging EVO. EVO geeft samen met de oudervereniging NVO een tijdschrift uit, dit ondanks het feit dat mevrouw Jaarsma op de hoorzitting zei dat er tussen deze twee verenigingen geen verband bestaat. Ik vraag mij overigens af of een aparte subsidiestroom vanuit het departement onderwijs wel noodzakelijk is. De maatschappelijke opdracht van deze verenigingen wordt namelijk reeds gesubsidieerd vanuit het departement cul-

tuur, wat kan leiden tot een dubbele subsidiëring van dezelfde activiteiten. Er zullen weliswaar verschillende thema's aan bod komen, maar het zal moeilijk zijn om een grens te trekken.

De zogenaamde kleine onderwijsverstrekkers dreigen hierbij uit de boot te vallen. In de alternatieve scholen zijn de ouders doorgaans meer bij de schoolwerking betrokken dan in andere scholen. Zij hebben dus ook recht op steun en vorming.

Men zou in een nieuw kanaal moeten voorzien, waarlangs de groep van de kleine onderwijsverstrekkers eveneens recht zou hebben op een evenredig deel van de subsidie. Naar ik verneem worden er onderhandelingen gevoerd tussen de Steinerscholen en het VCOV. Dit gebeurt echter slechts om den brode en niet uit principe.

In het decreet wordt eveneens een subsidie opgenomen voor een aantal erkende verenigingen. Helaas komen alleen enkele verzuilde verenigingen voor erkenning in aanmerking. Opnieuw gaat het om verenigingen die, in het kader van het decreet op het socio-cultureel welzijnswerk, reeds een subsidie ontvangen. Er is dus opnieuw sprake van een verkapte en moeilijk te detecteren vorm van dubbele subsidiëring.

Uit de toelichting van het ontwerp blijkt nergens in hoeverre er overleg werd gepleegd tussen de departementen cultuur en onderwijs. Ik meen dat een dergelijk overleg noodzakelijk is, dit ten einde de prioriteiten vast te leggen en om budgetten te voorzien in een horizontale begroting.

Een werkstuk in het socio-cultureel werk, zoals bijvoorbeeld Pesten op School, heeft vooral te maken met cultuur en met maatschappelijke vorming. Ik vraag me dan ook af waarom de vorming van de ouders in de participatieraad en in de Lorgo's niet kan worden beschouwd als een cultureel-maatschappelijke aangelegenheid.

Elders waar vorming wordt geboden, zoals in het nieuwe decreet op de navorming van leraren gebeurt dit op vraag van de belanghebbenden. In dit geval zijn dit de ouders in de participatieraden, in de Lorgo of in de oudervereningingen. Vandaar dan ook onze vraag naar vraaggestuurde vorming.

We gaan akkoord met het principe van subsidiëring en stellen voor een kanaal in te bouwen voor de kleine onderwijsverstrekkers. Door het gevaar van dubbele subsidiëring, stellen we een overleg en een horizontale begroting voor, die wordt gecoördineerd door de minister van Cultuur.

Men zou beter de vormingssubsidies aan de oudervereningingen geven, in plaats van aan de ondersteuningscentra of de koepels en aan de verenigingen van socio-cultureel werk. De oudervereningingen zouden dan over de mogelijkheid beschikken om hun middelen te bundelen en op eigen vraag en maat vorming aan te kopen bij koepels of verenigingen.

In de commissie dienden we een reeks amendementen in om de term ondersteuningscentrum van oudervereningingen te vervangen door de term oudervereningingen. De VLD stelde eenzelfde reeks amendementen op. We hebben deze amendementen dan ook samen opnieuw ingediend.

Minister Luc Van den Bossche : Is dit het begin van een nieuwe politieke idylle ?

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Morgen zal dit halfrond uitmaken of het akkoord kan gaan met de amendementen. Zo niet, keuren we het voorstel van decreet niet goed en zullen we ons onthouden. *(Applaus bij AGALEV)*

De voorzitter : De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke *(Op de tribune)* **:** Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wil de interventie van de SP afsluiten met bedenkingen die een veertigtal bladzijden beslaan.

Dit decreet beperkt zich niet tot het stimuleren van de participatie van de ouders die in de inspraakstructuren zetelen, maar laat ook de mogelijkheid open voor een vorming van de ouders. De overheid zorgt bovendien voor een rechtstreekse ondersteuning van de betrokkenheid van alle ouders, door hen vanaf volgend schooljaar een eigen Klasse als informatiekanaal aan te bieden.

Mevrouw De Schamphelaere, we moeten inderdaad niet al onze hoop richten op dit informatiekanaal. Toch zal het een belangrijk instrument van de overheid zijn om de ouders te stimuleren hun verantwoordelijkheid op te nemen. De gemeenschap heeft hier een recht te laten gelden en een plicht te vervullen. De overheid moet zich niet moeien in de pedagogische projecten, maar moet wel de verantwoordelijkheid van de ouders opvijzelen. Klasse is één instrument, naast de lokale actoren die met de school zijn verbonden. We zijn verheugd over deze bezorgdheid voor de totale groep van de ouders. Vorming en informatie zijn hier zeer belangrijk.

Door alle ouders de mogelijkheid te bieden om via deelneming aan een vormingsproject meer inzicht te krijgen in de onderwijswereld en door hen via een toegankelijk en specifiek naar hen gericht tijdschrift op de hoogte te houden, zal hun betrokkenheid bij opvoeding en onderwijs verhogen. Een grotere betrokkenheid van de ouders bij het schoolleven verhoogt het welzijn van de leerlingen in de school en komt op die manier de kwaliteit van het

Van Nieuwkerke

onderwijs ten goede. Dit is van groot belang voor de kinderen van sociaal en cultureel zwakkere ouders.

Diverse onderzoeken hebben uitgewezen dat een betere communicatie tussen de school en de ouders van deze kinderen niet alleen leidt tot betere schoolprestaties, maar dat die kinderen ook een beter zelfbeeld krijgen en meer kansen om zichzelf te verwezenlijken. Omdat de werelden van de kansarme gezinnen en de school vreemd zijn voor elkaar, is het echter niet gemakkelijk om contacten te leggen en te onderhouden. Van de school vergt dit de inspanning om enerzijds zo eenvoudig mogelijk uit te leggen wat er op school gebeurt en leeft, wat het doel ervan is en wat de school van de ouders verwacht. Anderzijds moet ze zelf open staan voor de verwachtingen die deze ouders hebben van hun kinderen en de school.

Vorming van de sociaal en cultureel zwakkere ouders, hoe moeilijk ook, kan zeker bijdragen tot een geslaagde dialoog met de school. Daarom vinden we het belangrijk dat er bij de door hen tot alle ouders gerichte vormingsprojecten prioriteit wordt gegeven aan projecten voor cultureel zwakkere ouders. Een grotere betrokkenheid van alle ouders bij het schoolgebeuren zal bovendien bijdragen tot een versterking van de lokale beleidsstructuren. Met andere woorden, er zal ook werk worden gemaakt van de participatiecultuur. Wanneer ouders over degelijke en toegankelijke informatie beschikken en doelgericht kunnen communiceren, zullen zij immers beter een mening kunnen vormen over de werking van de school en hun verwachtingen kunnen formuleren. Met een grotere groep ouders die weten wat ze willen zal de oudervereniging sterker staan in haar rol van brug tussen de ouders enerzijds en de participatieraad of lokale raad en directie anderzijds. De verkozenen zullen zich meer als gesprekspartner voor alle ouders kunnen opstellen, waardoor zij gemakkelijker als evenwaardige partner zullen worden aanvaard, een partner die mee vorm geeft aan het onderwijs.

Wanneer meer ouders eveneens een beter inzicht krijgen in die onderwijswereld, zullen er zich ook meer kandidaat stellen voor een mandaat in het officiële inspraakorgaan. We hopen in elk geval dat de vormingsmogelijkheden die dit decreet aan de ouders biedt niet alleen een effect zullen hebben op de inhoud van de participatie in de verkozen raden, maar dat het tevens een gunstige invloed zal hebben op het aantal kandidatuurstellingen en op de opkomst bij de verkiezingen van de vertegenwoordigers van de participatiestructuren. Hopelijk is het ook een stimulans om nog meer oudervereniging op te richten en als dusdanig geregeld contact te houden met de vertegenwoordigers van de ouders in de inspraakorganen. Nu in het gemeentelijk en provinciaal onderwijs een eigen koepel voor oudervereniging werd opgericht, moet een toename van het aantal oudervereniging zeker haalbaar en te verwezenlijken zijn. Voor de daadwerkelijke participatie van de ouders betekent dit decreet inderdaad een nieuwe stimulans. Dit is dus een onmisbare stap in het tot stand brengen van een echte participatiecultuur. We menen echter dat er nog volgende stappen nodig zullen zijn. Zoals onder meer de heer Van Dijck al zei, zal er ook bij de andere lokale aktoren een mentaliteitswijziging moeten plaatsvinden. Dit geldt ook voor de leerkrachten. *(Applaus bij de SP en de CVP)*

De voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Luc Van den Bossche *(Op de tribune)* **:** Mijnheer de voorzitter, dames en heren, een blik op de klok leert me dat ik over 90 minuten beschik : dit zal net volstaan. Als ik de uiteenzettingen van vandaag goed heb beluisterd, dan waren er vandaag varianten zoals : een ja in hoofdletters, een maar in kleine letters en een ja, maar, waarbij alleen de maar in hoofdletters werd geschreven. Met een variante op de Franse dichter zou ik kunnen zeggen dat sommigen hier ja kwamen zeggen en vertue des grands principes, maar neen en vertue des grands sentiments. Wat is dit decreet ? Dit decreet is, om het in actuele termen te zeggen en de voorzitter te behagen, een sienjaal. *(Gelach)*

Weliswaar werd dit decreet eerder gepubliceerd dan het boek van onze voorzitter, zodat ik het eerstgeboorterecht opeis.

Veel van de kritieken die hier werden geuit, kan ik gedeeltelijk onderschrijven. Dat heeft te maken met het feit dat dit decreet een start is. We komen uit het niets. Voordien was er niets gesubsidieerd. Dat werd wel eens door sommige critici over het hoofd gezien. Vroeger, toen er niets was, vergaten ze kritiek te leveren ; nu er wel iets is, vinden ze het uiteraard slecht. It's the duty of the opposition to oppose, dat besef ik, maar soms overdrijft men toch wel een beetje. Het decreet is dus een start, en die start kun je resumeren met een spreuk van mijn moeder en een slogan uit mijn jeugd. De spreuk van mijn moeder luidde : alle begin is moeilijk. De slogan uit mijn jeugd luidt : het is maar een begin, we gaan door met de strijd. *(Gelach)*

Het decreet is een allereerste aanzet. Tot nog toe ontstonden oudervereniging op basis van goede bedoelingen en vrijwilligerswerk. In feite was er een wildgroei. Sommige van die verenigingen vonden na een tijdje de weg naar het departement Cultuur en werden vandaaruit rijkelijk of minder rijkelijk gesubsidieerd. Ze balanceerden op de rand van reglementeringen om subsidiëring en personeel te kunnen krijgen. Zij zijn het die zich op het terrein zo-

Van den Bossche

danig genesteld hebben, dat ze ook invloed kregen op de inhoud.

Bij andere verenigingen staat de vrijwilligheid voorop. Zij leverden dikwijls goed studiewerk, maar hun representatieve waarde was miniem. Weer andere verenigingen waren gespecialiseerd in het overkoepelen. Zij waren aanwezig in alle mogelijke Brusselse commissies, zonder dat de ouders wisten dat die verenigingen hen in feite vertegenwoordigden.

Hiermee heb ik de werkelijkheid geschetst zoals ze was. Onderwijs waste zijn handen in onschuld en zei keurig dat het de betrokkenheid van de ouders wenste, zonder daar echter iets voor te doen.

Als er nu een decreet komt, is dat een eerste begin. Verwacht dus niet dat we meteen in een definitieve mooie werkelijkheid zitten. Met die onvolkomenheden heb ik geen problemen, mijnheer Deswaene. Ik heb wel problemen met critici die willen dat van bij de start Utopia verwezenlijkt zou zijn. Dat is onmogelijk, tenzij zich het blauwe wonder zou voltrekken, maar dat is mij niet gegeven.

We zullen dus op de ingeslagen weg moeten verdergaan en na enkele jaren evalueren en bijsturen. Op dat moment kan ook de werkelijkheid van de oudervereningingen al grondig veranderd zijn. Op de dag van vandaag staan ze niet te drummen en te smeken om echt te mogen participeren. De desinteresse bij de ouders is dikwijls erg groot. De heer Deswaene verwees in dat verband al naar een HIVA-studie waaruit duidelijk blijkt dat in sommige studierichtingen de ouders zeer weinig participatiegericht zijn. Nu zijn we op weg naar een autonome school, met een grotere betrokkenheid van alle groepen. Daarbij moet men ervoor zorgen dat de ouders bekwaam zijn om te participeren, waardoor het gesprek tussen ouders en leerkrachten mogelijk wordt. De afwijzende houding die leerkrachten soms hebben, moet stilaan verdwijnen.

Ik herhaal het nog maar eens : dit decreet is een begin, waaraan in de komende jaren nog zal worden gesleuteld. Het is geen monument dat de tijden zal trotseren, het heeft de bedoeling smaakmakend en richtinggevend te zijn. Ik kan het niet beter resumeren dan met de woorden van de heer Sarens. In de eerste plaats, zei hij, is dit decreet een poging om het evenwicht te installeren tussen professionaliteit en vrijwilligerswerk. Het vrijwilligerswerk blijft zeer belangrijk, maar het zal op het vlak van vorming en permanente bereikbaarheid worden ondersteund door professionelen.

Ten tweede, het is een ondersteuning van het plaatselijke initiatief. Er dient ruimte te zijn voor verscheidenheid. Ten derde, we vertrekken vanuit de bestaande ervaring. We moeten niet doen alsof we iets zullen opbouwen uit het niets. Ten vierde, er is ruimte vrijgemaakt voor de socio-culturele verenigingen. Ten vijfde, er zijn projecten die voorrang verlenen aan de ouders van zwakke leerlingen. Dat is, mijns inziens, de essentie van datgene wat voorligt. Uiteraard betekent dat niet dat er geen kritiek mogelijk is op dit decreet. Maar doen alsof men bijvoorbeeld twee oudervereningingen per school zou kunnen erkennen en subsidiëren, getuigt niet van een zeker realisme. Wanneer men daarover nadenkt, beseft men dat het een hopeloze versnippering van de subsidiëring tot gevolg zou hebben. Het zou slechts leiden tot meer bureaucratie, waarbij elke oudervereniging haar bestaansrecht moet bewijzen. Ervoor pleiten dat er meer dan één oudervereniging per school moet kunnen zijn, waarbij één vereniging minstens één derde van de leerlingen vertegenwoordigt, betekent dat er maar drie per school kunnen zijn, wanneer alle ouders lid worden van een oudervereniging. In de praktijk betekent dat een maximum van twee oudervereningingen. U zei echter dat het HIVA heeft aangetoond dat er een gebrek aan interesse is. Is het dan niet wat vreemd om te veronderstellen dat twee derde van de ouders zich spontaan bij een oudervereniging zouden aansluiten ?

Deze problematiek is ook net- en zuilgebonden. Dit parlement vertoont twee neigingen. Enerzijds wil het vooruitlopen op de werkelijkheid. Een aantal collega's koestert de droom van een niet-netgebonden situatie in het onderwijs. Dromen zijn belangrijk, ook in de politiek. Ik stel vast dat scholen nog altijd kiezen voor aansluiting bij een bepaald net. Binnen dat net – en hier is er een verschil met vroeger – streven scholen naar een zekere vrijheid om zich te profileren. Maar scholen vinden elkaar nog steeds wanneer het om een bepaald opvoedingsproject gaat. Het beleid is er niet om de dromen, maar wel om de werkelijkheid te ordenen. Bovendien moet het beleid voortdurend attent zijn wanneer dromen worden waargemaakt. De heer Van Dijck merkt terecht op dat de kleineren uit de boot zijn gevallen. Maar één van de verenigingen maakt al ruimte in haar eigen schoot om de kleinere scholen een kans te geven. Dit is een ontwerp dat is gebaseerd op de werkelijkheid in de onderwijswereld. Niets belet een officiële school om lid te zijn van het VCOV, als men zich daar bij de ouders voor uitspreekt.

Er is ook niets dat het tegendeel uitsluit. Vrije scholen mogen opteren voor een andere oudervereniging dan het VCOV. Het beleid draagt daar echter geen verantwoordelijkheid voor. Ik observeer alleen de huidige evolutie.

In werkelijkheid zullen twee grote oudervereningingen worden gesubsidieerd. Eén daarvan, de officiële, zal bestaan uit twee kamers. Dat is perfect leefbaar. Een normaal hart heeft zelfs vier kamers. Hoe die kamers evolueren, in welke mate ze met elkaar communiceren en of ze

Van den Bossche

geleidelijk zullen samensmelten, zal de toekomst uitwijzen. Op dit moment zullen de twee vormen van officieel onderwijs alleszins op deze manier moeten samenleven.

Mijnheer de voorzitter, ik zal niet ingaan op de voorstellen die hier zijn gedaan in verband met vorming, participatie enzovoort. In het algemeen vind ik dat dit voorstel de verdienste heeft dat het de oudervereniging voor het eerst financieel erkent.

Tot slot antwoord ik op de twee vragen van mevrouw De Schamphelaere. Dat de erkenning nu ook op financieel vlak plaatsvindt, past in het beleid dat al jarenlang wordt gevoerd – ook door mijn voorganger – waarin wordt gestreefd naar meer autonomie voor de scholen en meer participatie van de verschillende geledingen in de scholen. Participatie kan alleen succes hebben als ze wordt geprofessionaliseerd. Dit decreet heeft niet de ambitie om alle problemen op te lossen of de reglementering voor de volgende tien of twintig jaar op te leggen. Het zal telkens moeten worden geëvalueerd en herzien.

De Klasse die zal worden uitgegeven voor de ouders, houdt mevrouw De Schamphelaere blijkbaar heel erg bezig, want ze heeft er ook in de commissie naar geïnformeerd. Laat ons aanvaarden dat deze uitgave een financieel onevenwicht impliceert, de overheid mag toch nog voorlichten. Uit haar betoog leid ik soms af dat de overheid zich moet verontschuldigen omdat ze meedeelt wat ze doet. Ik vind het eigenaardig dat de maatschappij enerzijds actieve en passieve openbaarheid en openheid verlangt, maar anderzijds protesteert als men een vorm daarvan wil beoefenen. Ik vind Klasse een goed communicatiemiddel met de leerkrachten. Laat ons proberen om voor de ouders een soortgelijk blad op te starten.

Onderwijs kent een ongenietbaar jargon. De decreten die ik maak, zijn totaal ongenietbaar. Geen enkele ouder zal ze lezen. Anders haalt hij vermoedelijk zijn kind van school. *(Opmerkingen van de heer Jos Stassen)*

Het heilige onderwijsjargon is nu eenmaal technocratisch geworden. Dan heb ik het nog niet eens over het pedagogisch jargon, dat nog onverstaanbaarder is. Zelfs ik moet studeren om het te kunnen gebruiken. Een gewone mens zal het nooit kunnen hanteren. Daarom acht ik het nuttig dat we de ouders via een tijdschrift uitleggen wat het beleid inhoudt. Het feit dat dit geld kost, hoeft niet te worden afgewogen tegen het geld dat naar de oudervereniging vloeit.

Wel wil ik voor de zoveelste keer garanderen dat de overheid zich aan haar rol zal houden. Er zullen geen opvoedingsprojecten en dergelijke aan bod komen. Ik wil de ouders wel uitleggen wat de situatie van het onderwijs is, met welke problemen het wordt geconfronteerd en welke oplossingen men daarvoor hanteert. Ik heb daar één ding aan toegevoegd waar ik ook volledig achter sta : dat het de taak is van ouders om hun kinderen op te voeden. Ik bemoei me niet met de manier waarop ze dit doen. U hoeft niet te vrezen dat ik een morele campagne zal opstarten en mijn overtuiging aan de wereld zal trachten te verkopen. Dat wil ik de wereld besparen. Evenmin zal ik de rol van de netten overnemen.

Is het echter verkeerd dat de overheid in dit blad over spijbelen spreekt ? Spijbelen is een netoverschreidend maatschappelijk probleem, net als drugs. Hoe zal het onderwijs daarmee omgaan, en wat kunnen de ouders bijdragen in het verlengde van het onderwijs ? Dat kunnen we langs deze weg aan de ouders kenbaar maken. Ik zal er nauwgezet over waken me niet met de inhoud van het opvoedingsproces te bemoeien.

Ik denk dat ik u op dat punt kan geruststellen. Als men wil dat Onderwijs iets doet aangaande drugs en spijbelen, dan moet het mogelijk zijn daarover te communiceren met de ouders. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter : De heer Deswaene heeft het woord.

De heer Roland Deswaene : De minister sprak over een signaal, met de insinuatie dat dit slechts een begin is. Ik geloof dat elk begin belangrijk is. Daarin verschillen we van visie. Vroeger moesten de oudervereniging hun eigen middelen zoeken. Nu krijgen ze financiële middelen. We geloven niet in de efficiëntie van twee grote blokken. We blijven geloven in de slagkracht en het belang van plaatselijke verenigingen die zichzelf structureren.

De heer Sarens had het over de bestaande socio-culturele organisaties. We willen niet dat deze niet in aanmerking komen maar ze mogen niet de enigen zijn. Er bestaan immers nog andere organisaties die niet aan de strenge criteria kunnen voldoen en toch een rol zouden moeten spelen. Ten tweede, hij spreekt over de drie bestaande organisaties. Het nut van de hoorzittingen werd hier bewezen. Het VCOV is goed gestructureerd. Een andere organisatie heeft blijkbaar een structuur maar geen leden en de derde heeft 300 leden maar geen structuur of bestuur. Dat zijn de verschillen.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Mijnheer de minister, ik wil terugkomen op de studies en informatie over spijbelen. Die informatie wordt al verspreid via de KAV en de Bond. Deze verenigingen krijgen daarvoor al subsidies. Daar is dus sprake van een dubbele subsidiëring waar wij ons uiteraard tegen verzetten.

Minister Luc Van den Bossche : U hebt me verkeerd begrepen. Ik had het over Klasse, het tijdschrift voor ouders. Ik zou wel willen dat minister Martens het departe-

Van den Bossche

ment Onderwijs subsidieert maar zo ver gaat zijn goedheid niet.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Gedeeltelijk doet hij dat wel.

Minister Luc Van den Bossche : Dat is toch geen probleem. De Bond mag daar toch ook over schrijven ? Als verschillende kanalen dezelfde boodschap uitzenden, is dat toch positief ?

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Door uw nieuw decreet krijgt de Bond daar ook subsidies voor.

Minister Luc Van den Bossche : Ik heb daar geen probleem mee.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Maar ik wel.

Minister Luc Van den Bossche : Een vereniging kan op meerdere terreinen actief zijn en daar ook afzonderlijke vergoedingen voor krijgen.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Het gaat om verenigingen die op één terrein actief zijn en van twee kanten geld krijgen. Daar zijn we tegen.

Ik heb een tweede vraag over een ongelijke beoordeling vanwege uzelf. De vorming voor leerkrachten hebt u bewust niet via de koepels geregeld maar wel via de scholen. Waarom verloopt de vorming voor ouders wel via de koepels ?

Minister Luc Van den Bossche : Dat is heel eenvoudig. Vorming van leerkrachten gebeurt in een milieu waarbinnen scholen bestaan en een zeer sterk gestructureerd bestaan leiden. De lokale entiteiten zijn niet alleen gestructureerd, ze zijn ook juridisch geconsacreerd en ze bestaan al vele jaren. Daar kan men perfect gebruik maken van de bestaande structuren om een vraaggestuurde vorming op gang te brengen. Met de vorming van de ouders zit men in een wereld die tot nu toe niet gestructureerd is. Daar kan men de vraaggestuurdheid ook niet inbouwen. Indien de wereld van de oudervereniging en even gestructureerd zou zijn als die van de scholen, dan zou ik de vraaggestuurdheid op dezelfde manier geïnstalleerd hebben, want ik blijf daar principieel voorstander van. Alleen, geen enkele theorie is heilig. Men moet de werkomgeving in acht nemen. De omgevingsfactoren bepalen het antwoord.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : U beschouwt de ouders dus niet als volwaardige gesprekspartners.

Minister Luc Van den Bossche : De ouders zijn niet georganiseerd, dit in vergelijking met de manier waarop de scholen zijn georganiseerd. Scholen hebben hier een traditie, soms al 160 jaar lang. Oudervereniging en kennen die structurele, organisatorische uitdaging niet. Ik stel dat verschil alleen vast, ik spreek daar geen waardeoordeel over uit.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Kunnen we dan misschien eens rond de tafel gaan zitten en een minimale regeling voor oudervereniging en uitwerken ?

Minister Luc Van den Bossche : Na enkele jaren zullen we zien waar we staan. Ik wil met dit decreet geen monument voor de eeuwigheid oprichten.

De voorzitter : Kunnen we de algemene bespreking hiermee afronden ?

Minister Luc Van den Bossche : Mijnheer de voorzitter, ik begrijp uw Sienjaal en Agalev begrijpt uw Sienjaal. Ik heb verwezenlijkt, wat voor sommigen moeilijk was. *(Hilariteit)*

De voorzitter : Elk Sienjaal is moeilijk, dat geldt ook voor de democratie, mijnheer de minister.

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet betreffende de subsidiëring van de ondersteuningscentra van oudervereniging en van erkende verenigingen die vorming voor ouders van schoolgaande kinderen organiseren.

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

Dit decreet is van toepassing op de ondersteuningscentra van oudervereniging en op erkende verenigingen die vorming voor ouders van schoolgaande kinderen organiseren.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Deswaene, mevrouw Van Lindt en mevrouw Verwimp-Sillis dat luidt als volgt :

Dit artikel vervangen door wat volgt :

"Artikel 2

Dit decreet is van toepassing op de oudervereniging en die hun activiteiten ontplooien in een door de Gemeenschap gesubsidieerde of gefinancierde onderwijsinstelling.".

De heer Deswaene heeft het woord.

De heer Roland Deswaene : Ik wil dit amendement graag toelichten, mijnheer de voorzitter. Het sluit aan bij wat ik tijdens de algemene bespreking al zei. We geven er de voorkeur aan dat de bijkomende subsidiëring naar de oudervereniging gaat en niet naar de ondersteuningscentra.

De voorzitter : De stemmingen over artikel 2 en het amendement worden aangehouden.

Artikel 3

Voor de toepassing van dit decreet wordt verstaan onder :

1° Ondersteuningscentrum : Instantie die als ondersteunend, coördinerend en overkoepelend orgaan optreedt voor de aangesloten oudervereniging.

2° Oudervereniging : Een schoolgebonden entiteit die :

– op vrijwillige basis in de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk of van een feitelijke vereniging georganiseerd is ;

– bestaat uit ouders van leerlingen van één of meerdere scholen en representatief is voor de ouders van de leerlingen van betrokken scho(o)l(en) ;

– samenkomt en samenwerkt omtrent schoolgebonden aangelegenheden onder de leiding van een gekozen bestuur.

– Heeft een school één oudervereniging dan wordt die geacht representatief te zijn.

– In een school met meerdere oudervereniging is de vereniging die door de meeste ouders gesteund wordt, representatief.

3° School : Pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en dat onder het bestuur staat van één directeur.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Deswaene, mevrouw Van Lindt en mevrouw Verwimp-Sillis dat luidt als volgt :

2° vervangen door wat volgt :

"2° Oudervereniging : Een schoolgebonden entiteit die :

– op vrijwillige basis in de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk of van een feitelijke vereniging georganiseerd is ;

– bestaat uit tenminste één derde van de ouders van leerlingen van respectievelijk één of meerdere onderwijsinstellingen ;

– samenkomt en samenwerkt in verband met aangelegenheden die de onderwijsinstelling betreffen, onder de leiding van een democratisch gekozen bestuur.".

De heer Deswaene heeft het woord.

De heer Roland Deswaene : Het gaat over de oudervereniging die in aanmerking kunnen komen. We stellen het cijfer een derde voorop. Dit is voor wijziging vatbaar. Een zekere representativiteit wordt vereist voor erkenning als oudervereniging.

De voorzitter : Op dit artikel is er een amendement van de heren Van Hauthem en Huybrechts dat luidt als volgt :

In 2°, de vijfde streep schrappen.

De stemmingen over artikel 3 en de amendementen worden aangehouden.

Artikel 4

Binnen de grenzen van de beschikbare begrotingskredieten verleent de Vlaamse regering subsidies aan ondersteuningscentra die :

1° opgericht zijn in de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk en volgens de statuten van de VZW opgericht zijn om de aangesloten oudervereniging te ondersteunen en de schoolgebonden belangen van de ouders te behartigen ;

2° representatief zijn, dit wil zeggen :

– op 1 juni van het voorgaand schooljaar minimum 600 aangesloten oudervereniging tellen die samen minimum 20.000 ouders als lid hebben ;

– alle Vlaamse provincies en in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad werkzaam zijn.

Voor het bereiken van het vereiste aantal aangesloten oudervereniging mogen enkel de oudervereniging uit het basis- en secundair onderwijs in aanmerking genomen worden en slechts één oudervereniging per school ;

3° per schooljaar een activiteitenprogramma opstellen ;

4° jaarlijks een verslag opstellen met een overzicht van de initiatieven die werden gerealiseerd in het voorbije schooljaar ;

5° gedurende de laatste drie jaar een ononderbroken onderwijswerking, inzonderheid in functie van de participatie van ouders van schoolgaande kinderen aan het lokale schoolbeleid, kunnen bewijzen aan de hand van één of meerdere van volgende documenten of activiteiten :

a) bijdragen in een kader- of ledenblad ;

b) afzonderlijke publicaties, brochures of documentatie ;

c) vormingsactiviteiten voor leden en het ruimer publiek ;

d) kadervormingsactiviteiten en initiatieven van deskundigheidsbevordering ;

6° een boekhouding voeren volgens een model dat door de Vlaamse regering wordt goedgekeurd ;

7° zich onderwerpen aan de in artikel 21 vermelde controle.

voorzitter

Op dit artikel is er een eerste amendement van de heren Van Hauthem en Huybrechts dat luidt als volgt :

In 2°, de eerste streep vervangen door wat volgt :

"– op 1 juni van het voorgaand schooljaar ofwel minimum 600 aangesloten oudervereniging tellen die samen minimum 20.000 ouders als lid hebben, ofwel minimum 400 en maximum 599 aangesloten oudervereniging tellen die samen minimum 12.000 ouders als lid hebben, ofwel minimum 200 en maximum 399 aangesloten oudervereniging tellen die samen minimum 6.000 ouders als lid hebben ;"

Op dit artikel is er een tweede amendement van de heren Van Hauthem en Huybrechts dat luidt als volgt :

In 2°, het laatste lid vervangen door wat volgt :

"Voor het bereiken van het vereiste aantal aangesloten oudervereniging mogen enkel de oudervereniging uit het basis- en secundair onderwijs in aanmerking genomen worden, ongeacht het aantal oudervereniging per school ;"

Op dit artikel is er een amendement van de heer Deswaene, mevrouw Van Lindt en mevrouw Verwimp-Sillis dat luidt als volgt :

Dit artikel vervangen door wat volgt :

"Artikel 4

Binnen de grenzen van de beschikbare begrotingskredieten verleent de Vlaamse regering subsidies aan de oudervereniging die :

1° actief zijn in het basis- en/of secundair onderwijs ;

2° per schooljaar een activiteitenprogramma opstellen ;

3° jaarlijks een verslag opstellen met een overzicht van de initiatieven die werden gerealiseerd in het voorbije schooljaar ;

4° tenminste één maal per kwartaal een vormingsactiviteit voor de ouders organiseren ;

5° zich onderwerpen aan de in artikel 21 vermelde controle.".

De heer Deswaene heeft het woord.

De heer Roland Deswaene : In dit amendement preciseren we onze criteria voor de erkenning en subsidiëring van de oudervereniging.

De voorzitter : De stemmingen over artikel 4 en de amendementen worden aangehouden.

Artikel 5

De ondersteuningscentra die voldoen aan de voorwaarden bepaald in artikel 4 krijgen werkingssubsidies.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Deswaene, mevrouw Van Lindt en mevrouw Verwimp-Sillis dat luidt als volgt :

Dit artikel vervangen door wat volgt :

"Artikel 5

De oudervereniging die voldoen aan de voorwaarden van artikel 4 krijgen werkingssubsidies.".

De heer Deswaene heeft het woord.

De heer Roland Deswaene : Alle amendementen, behalve het laatste komen eigenlijk op hetzelfde neer.

De voorzitter : Ik moet ze wel telkens vermelden, zodat we ze kunnen aanhouden voor de stemmingen.

De stemmingen over artikel 5 en het amendement worden aangehouden.

Artikel 6

De Vlaamse regering legt het bedrag van de werkingssubsidie elk schooljaar voor ieder ondersteuningscentrum vast, rekening houdend met het aantal aangesloten oudervereniging.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Deswaene, mevrouw Van Lindt en mevrouw Verwimp-Sillis dat luidt als volgt :

Dit artikel vervangen door wat volgt :

"Artikel 6

De Vlaamse regering legt elk schooljaar voor iedere oudervereniging het bedrag van de werkingssubsidie vast.".

Op dit artikel is er een amendement van de heren Van Hauthem en Huybrechts dat luidt als volgt :

Dit artikel vervangen door wat volgt :

"Artikel 6

De Vlaamse regering legt het bedrag van de werkingssubsidie elk schooljaar voor ieder ondersteuningscentrum vast, rekening houdend met het aantal aangesloten oudervereniging zoals bepaald in artikel 4, 20."

De stemmingen over artikel 6 en de amendementen worden aangehouden.

Artikel 7

De aanvragen voor een werkingssubsidie worden door de ondersteuningscentra telkens uiterlijk op 30 juni van het voorafgaand schooljaar bij de Vlaamse minister bevoegd voor onderwijs ingediend en dienen vergezeld te zijn van

voorzitter

de nodige bewijsstukken en documenten waaruit blijkt dat aan de subsidiëringsvoorwaarden bepaald in artikel 4 is voldaan. Het vervullen van die voorwaarden kan ter plaatse gecontroleerd worden.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Deswaene, mevrouw Van Lindt en mevrouw Verwimp-Sillis dat luidt als volgt :

Op de tweede regel het woord "ondersteuningscentra" vervangen door het woord "oudervereniging en".

De stemmingen over artikel 7 en het amendement worden aangehouden.

Artikel 8

Een ondersteuningscentrum dat voldoet aan de voorwaarden bepaald in artikel 4 en dat op basis van het activiteitenprogramma bedoeld in artikel 4, 3° met de Vlaamse regering een overeenkomst sluit omtrent de vormingsactiviteiten die het voor ouders zal organiseren, kan een financiële tussenkomst voor vorming krijgen.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Deswaene, mevrouw Van Lindt en mevrouw Verwimp-Sillis dat luidt als volgt :

Dit artikel vervangen door wat volgt :

"Artikel 8

Een oudervereniging kan op basis van het in artikel 4 bepaalde activiteitenprogramma een financiële tussenkomst voor vorming krijgen. De Vlaamse regering legt daartoe de procedure vast.".

De stemmingen over artikel 8 en het amendement worden aangehouden.

Artikel 9

§ 1. De aanvragen voor een financiële tussenkomst voor vorming worden door de ondersteuningscentra telkens uiterlijk op 30 juni van het voorafgaand schooljaar bij de Vlaamse minister bevoegd voor onderwijs ingediend en dienen vergezeld te zijn van een voorstel van overeenkomst omtrent vormingsactiviteiten voor ouders van schoolgaande kinderen en van een gemotiveerde kostenraming.

§ 2. De Vlaamse regering legt de procedure vast volgens dewelke de ingediende voorstellen van overeenkomst worden beoordeeld.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Deswaene, mevrouw Van Lindt en mevrouw Verwimp-Sillis dat luidt als volgt :

Dit artikel schrappen.

De stemmingen over artikel 9 en het amendement worden aangehouden.

Artikel 10

Binnen de grenzen van de beschikbare begrotingskredieten legt de Vlaamse regering jaarlijks het bedrag van de financiële tussenkomst voor vorming voor de ondersteuningscentra vast, rekening houdend met de inhoud van het activiteitenprogramma bedoeld in artikel 4, 3°, met de inhoud van de overeenkomst bedoeld in artikel 8 en met de geraamde kosten van de geplande vormingsactiviteiten.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Deswaene, mevrouw Van Lindt en mevrouw Verwimp-Sillis dat luidt als volgt :

Dit artikel vervangen door wat volgt :

"Artikel 10

Binnen de grenzen van de beschikbare begrotingskredieten legt de Vlaamse regering jaarlijks het bedrag van de financiële tussenkomst voor vorming voor de oudervereniging en vast.".

De stemmingen over artikel 10 en het amendement worden aangehouden.

Artikel 11

De werkingssubsidies en de financiële tussenkomst voor vorming worden vereffend volgens de volgende modaliteiten :

1° een eerste voorschot ten bedrage van 50 percent wordt uitbetaald ten laatste op 31 januari van het lopende schooljaar ;

2° een tweede voorschot ten bedrage van 40 percent wordt uitbetaald ten laatste op 30 juni van het lopende schooljaar ;

3° het saldo van 10 percent wordt uitbetaald na indiening van een door de Raad van bestuur van de VZW goedgekeurd werkings- en activiteitenverslag, een financieel verslag met bijhorende bewijsstukken en mits gunstig advies van de Inspectie van Financiën.

– *Aangenomen.*

Artikel 12

§ 1. De ondersteuningscentra die voldoen aan de voorwaarden van artikel 4 kunnen beschikken over personeelsleden uit het onderwijs met verlof wegens opdracht.

voorzitter

Het totaal aantal toegevoegde personeelsleden kan voor de verschillende ondersteuningscentra samen maximum vijf voltijdse equivalenten bedragen.

§ 2. De Vlaamse regering bepaalt op welke wijze de verdeling van de in § 1 bedoelde personeelsleden gebeurt.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Deswaene, mevrouw Van Lindt en mevrouw Verwimp-Sillis dat luidt als volgt :

Dit artikel schrappen.

Op dit artikel is er een amendement van de heren Van Hauthem en Huybrechts dat luidt als volgt :

Paragraaf 2 vervangen door wat volgt :

"De Vlaamse regering bepaalt de verdeling van de in § 1 bedoelde personeelsleden op basis van verhoudingsgewijze evenredigheid tussen de erkende ondersteuningscentra"

De stemmingen over artikel 12 en de amendementen worden aangehouden.

Artikel 13

De aanvragen tot het verkrijgen van personeelsleden met verlof wegens opdracht dienen door de ondersteuningscentra uiterlijk op 30 juni van het voorafgaand schooljaar ingediend te worden bij de Vlaamse minister bevoegd voor onderwijs en dienen te omschrijven met welke opdrachten die personeelsleden zullen belast worden.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Deswaene, mevrouw Van Lindt en mevrouw Verwimp-Sillis dat luidt als volgt :

Dit artikel schrappen.

De stemmingen over artikel 13 en het amendement worden aangehouden.

Artikel 14

Aan artikel 90, § 2 van het decreet van 17 juli 1991 betreffende de inspectie en de pedagogische begeleidingsdiensten gewijzigd bij de decreten van 28 april 1993 en 1 december 1993 wordt een 13° toegevoegd luidend als volgt :

"13° om de activiteiten van de Ondersteuningscentra van oudervereniging en te organiseren of te ondersteunen".

Op dit artikel is er een amendement van de heer Deswaene, mevrouw Van Lindt en mevrouw Verwimp-Sillis dat luidt als volgt :

Dit artikel schrappen.

De stemmingen over artikel 14 en het amendement worden aangehouden.

Artikel 15

Binnen de grenzen van de beschikbare begrotingskredieten kunnen verenigingen, andere dan bedoeld in artikel 8, ook een financiële tussenkomst voor vorming krijgen indien ze door de Vlaamse regering erkend zijn en indien ze op basis van het activiteitenprogramma bedoeld in artikel 16, 4° met de Vlaamse regering een overeenkomst sluiten omtrent de vormingsactiviteiten die ze voor ouders zullen organiseren.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Deswaene, mevrouw Van Lindt en mevrouw Verwimp-Sillis dat luidt als volgt :

Dit artikel schrappen.

De stemmingen over artikel 15 en het amendement worden aangehouden.

Artikel 16

Om erkend te kunnen worden moeten de in artikel 15 bedoelde verenigingen aan volgende voorwaarden voldoen :

1° opgericht zijn in de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk ;

2° op 1 juni van het voorgaand schooljaar een werking ontplooien in minstens 100 verschillende gemeenten verspreid over alle Vlaamse provincies en het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad ;

3° gedurende de laatste drie jaren een ononderbroken onderwijswerking, inzonderheid in functie van de participatie van ouders van schoolgaande kinderen aan het lokale onderwijsbeleid, kunnen bewijzen aan de hand van één of meerdere van volgende documenten of activiteiten :

a) bijdragen in een kader- of ledenblad ;

b) afzonderlijke publicaties, brochures, documentatie ;

c) vormingsactiviteiten voor leden en het ruimer publiek ;

d) kadervormingsactiviteiten en initiatieven van deskundigheidsbevordering.

4° een activiteitenprogramma opstellen voor vorming aan ouders van schoolgaande kinderen ;

5° een boekhouding voeren volgens een model dat door de Vlaamse regering wordt goedgekeurd ;

6° zich onderwerpen aan de in artikel 21 vermelde controle.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Deswaene, mevrouw Van Lindt en mevrouw Verwimp-Sillis dat luidt als volgt :

Voorzitter

Dit artikel schrappen.

De stemmingen over artikel 16 en het amendement worden aangehouden.

Artikel 17

De in artikel 15 bedoelde verenigingen moeten de aanvraag tot erkenning telkens uiterlijk op 30 juni van het voorafgaand schooljaar indienen bij de Vlaamse minister bevoegd voor onderwijs. Zij moeten door middel van een uitgebreid werkingsverslag, met de nodige bewijsstukken, kunnen aantonen dat ze beantwoorden aan de voorwaarden bepaald in artikel 16. Het vervullen van de voorwaarden kan ter plaatse gecontroleerd worden.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Deswaene, mevrouw Van Lindt en mevrouw Verwimp-Sillis dat luidt als volgt :

Dit artikel schrappen.

De stemmingen over artikel 17 en het amendement worden aangehouden.

Artikel 18

§ 1. De aanvragen voor een financiële tussenkomst voor vorming worden telkens uiterlijk op 30 juni van het voorafgaand schooljaar door de erkende verenigingen bij de Vlaamse minister bevoegd voor onderwijs ingediend en dienen vergezeld te zijn van een voorstel van overeenkomst omtrent vormingsactiviteiten voor ouders van schoolgaande kinderen en van een gemotiveerde kostenraming.

§ 2. De Vlaamse regering legt de procedure vast volgens dewelke de ingediende voorstellen van overeenkomst worden beoordeeld.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Deswaene, mevrouw Van Lindt en mevrouw Verwimp-Sillis dat luidt als volgt :

Dit artikel schrappen.

De stemmingen over artikel 18 en het amendement worden aangehouden.

Artikel 19

Binnen de grenzen van de beschikbare begrotingskredieten legt de Vlaamse regering jaarlijks het bedrag van de financiële tussenkomst voor vorming voor de erkende vereningen vast, rekening houdend met de inhoud van het activiteitenprogramma bedoeld in artikel 16, 4°, met de inhoud van de overeenkomst bedoeld in artikel 15 en met de geraamde kosten van de geplande vormingsactiviteiten.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Deswaene, mevrouw Van Lindt en mevrouw Verwimp-Sillis dat luidt als volgt :

Dit artikel schrappen.

De stemmingen over artikel 19 en het amendement worden aangehouden.

Artikel 20

De financiële tussenkomst voor vorming worden vereffend volgens de volgende modaliteiten :

1° een eerste voorschot ten bedrage van 50 percent wordt uitbetaald ten laatste op 31 januari van het lopende schooljaar ;

2° een tweede voorschot ten bedrage van 40 percent wordt uitbetaald ten laatste op 30 juni van het lopende schooljaar ;

3° het saldo van 10 percent wordt uitbetaald na indiening van een door de Raad van bestuur van de VZW goedgekeurd werkings- en activiteitenverslag, een financieel verslag met bijhorende bewijsstukken en mits gunstig advies van de Inspectie van Financiën.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Deswaene, mevrouw Van Lindt en mevrouw Verwimp-Sillis dat luidt als volgt :

Dit artikel schrappen.

De stemmingen over artikel 20 en het amendement worden aangehouden.

Artikel 21

Onverminderd de controle voorzien bij het koninklijk besluit van 17 juli 1991 houdende de coördinatie van de wetten op de rijkscomptabiliteit, inzonderheid op de artikelen 55 tot 58, oefenen de bevoegde verificatiediensten van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap Departement Onderwijs het toezicht, en de controle uit op de activiteiten van de ondersteuningscentra en van de erkende verenigingen en op de aanwending van de subsidies.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Deswaene, mevrouw Van Lindt en mevrouw Verwimp-Sillis dat luidt als volgt :

Op de zesde, zevende en achtste regel de woorden "de activiteiten van de ondersteuningscentra en van de erkende verenigingen en op de aanwending van de subsidies" vervangen door de woorden "de aanwending van de subsidies door de oudervereningingen".

Voorzitter

De stemmingen over artikel 21 en het amendement worden aangehouden.

Artikel 22

§ 1. De ten onrechte verkregen subsidies of subsidies die niet correct werden aangewend worden, na een procedure vastgelegd door de Vlaamse regering door het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Departement Onderwijs teruggevorderd van het betrokken ondersteuningscentrum of van de betrokken vereniging.

§ 2. Een terugvordering verjaart na verloop van drie jaar te rekenen vanaf de eerste januari volgend op de betalingsdatum, tenzij de terugbetaling binnen die termijn werd gevraagd.

§ 3. In afwijking van § 2 is de verjaringstermijn dertig jaar in geval van valse verklaringen die de berekening van de subsidies beïnvloed hebben.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Deswaene, mevrouw Van Lindt en mevrouw Verwimp-Sillis dat luidt als volgt :

In § 1 op de voorlaatste en laatste regel de woorden "het betrokken ondersteuningscentrum of van de betrokken vereniging" vervangen door de woorden "de betrokken oudervereniging".

De stemmingen over artikel 22 en het amendement worden aangehouden.

Artikel 23

De subsidiëring van een ondersteuningscentrum of van een erkende vereniging wordt stopgezet van zodra niet langer voldaan wordt aan de voorwaarden van dit decreet of wanneer vastgesteld is dat de overeenkomsten bedoeld in de artikelen 9 en 18 niet worden uitgevoerd.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Deswaene, mevrouw Van Lindt en mevrouw Verwimp-Sillis dat luidt als volgt :

Dit artikel vervangen door wat volgt :

"Artikel 23

De subsidiëring van een oudervereniging wordt stopgezet zodra aan de voorwaarden van dit decreet niet langer wordt voldaan.".

De stemmingen over artikel 23 en het amendement worden aangehouden.

Artikel 24

Dit decreet heeft uitwerking met ingang van 1 april 1996.

Op dit artikel is er een amendement van de heer Deswaene, mevrouw Van Lindt en mevrouw Verwimp-Sillis dat luidt als volgt :

De datum "1 april 1996" vervangen door de datum "1 september 1996".

De stemmingen over artikel 24 en het amendement worden aangehouden.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen morgen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 23 oktober 1991 betreffende de openbaarheid van bestuursdocumenten in de diensten en instellingen van de Vlaamse regering
– 293 (1995-1996) – Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 23 oktober 1991 betreffende de openbaarheid van bestuursdocumenten in de diensten en instellingen van de Vlaamse regering.

De algemene bespreking is geopend.

De heer De Vilder, verslaggever, heeft het woord.

De heer Freddy De Vilder, verslaggever *(Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 23 oktober 1991 betreffende de openbaarheid van bestuursdocumenten in diensten en instellingen van de Vlaamse regering werd in de besloten vergadering van de commissie voor Staatshervorming, Algemene Zaken en Verzoekschriften besproken op woensdag 29 mei jongstleden.

De minister verduidelijkte dat het ontwerp van decreet slechts op een beperkt aantal punten het decreet van 23 oktober 1991 wil wijzigen. Meer bepaald vraagt het decreet aanpassingen in het kader van de evaluatie van de ambtenaren van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. De evaluatieprocedure is trouwens één van de belangrijkste innovaties in het Vlaamse ambtenarenstatuut.

De Vilder

Aangezien het echter over sterk individu-gerichte informatie gaat, is de nodige discretie vereist. Wanneer om het even wie een evaluatiedossier van een personeelslid kan inkijken, zal volgens de minister de open sfeer die bij een evaluatiegesprek noodzakelijk is, snel verglijden in nietszeggende algemeenheden en wollig taalgebruik. Hierbij is niemand gebaat.

Het voorstel van decreet wil dan ook een nieuwe categorie bestuursdocumenten invoeren, met name bestuursdocumenten van persoonlijke aard. Rekening houdend met de opmerkingen van de Raad van State, wordt de definitie, zoals die in het voorontwerp van decreet was opgenomen, nader gepreciseerd in het nu voorliggende ontwerp van decreet. Wenst men in de toekomst inzage te krijgen in bestuursdocumenten van persoonlijke aard, dan zal men het belang hiervan moeten aantonen.

Aangezien de lopende waarderingsfase van de ambtenaren afloopt op het einde van deze maand, wijst de minister ook op het dringende karakter van de goedkeuring ervan.

Bij de bespreking was een lid van oordeel dat het logisch zou zijn om in artikel 3 van het decreet van 23 oktober 1991 een nieuwe uitzonderingsgrond te voorzien voor het vertrouwelijke karakter van de in de memorie van toelichting bedoelde evaluatiedocumenten. De minister antwoordde dat hij er juist bewust voor gekozen had om in artikel 2 van het decreet van 23 oktober 1991 een speciale categorie bestuursdocumenten van persoonlijke aard in te voeren, aangezien de uitzonderingsbepalingen in artikel 3 van het decreet van 23 oktober 1991 allemaal betrekking hebben op bestuursdocumenten in de strikte zin van het woord, wat evaluatiedocumenten eigenlijk niet zijn.

Aangezien blijkens die uitleg van de minister bestuursdocumenten van persoonlijke aard strikt genomen geen bestuursdocumenten zijn, werd door een lid voorgesteld de term documenten van persoonlijke aard in te voeren, een omschrijving die de minister zei te zullen steunen.

Het aldus geamendeerde ontwerp van decreet – amendementen in artikel 2 en artikel 3 – houdt de vervanging in van het bestuursdocument van persoonlijke aard door document van persoonlijke aard. Dit werd dan ook met unanimiteit door de commissie goedgekeurd. *(Applaus)*

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 23 oktober 1991 betreffende de openbaarheid van bestuursdocumenten in de diensten en instellingen van de Vlaamse regering.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid en een gewestaangelegenheid.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

In artikel 2 van het decreet van 23 oktober 1991 betreffende de openbaarheid van bestuursdocumenten in de diensten en instellingen van de Vlaamse regering wordt "1" vervangen door het volgende :

"1 a) bestuursdocument : alle beschikbare informatie in geschreven, visuele, auditieve of geautomatiseerde vorm, opgesteld door of in opdracht van de diensten bepaald in 2, waaruit hetzij een bestuursbeslissing blijkt, hetzij een handeling blijkt die tot een bestuursbeslissing heeft bijgedragen.

b) document van persoonlijke aard : een document waarin een evaluatie, beoordeling of waarde-oordeel van het functioneren van een ambtenaar van de in artikel 2,2° bedoelde diensten wordt gegeven ;".

– *Aangenomen.*

Artikel 3

In hetzelfde decreet wordt een artikel 9bis ingevoegd, luidend als volgt :

"Artikel 9 bis

De verzoeker die van het recht zoals omschreven in artikel 9, eerste lid, gebruik wenst te maken, dient geen belang aan te tonen, behalve wanneer hij om de openbaarmaking van documenten van persoonlijke aard verzoekt. In dit laatste geval doet enkel degene waarover het document handelt, of de personen wiens tussenkomst onontbeerlijk is voor de redactie, de behandeling, het administratief beheer, de opslag, de verwerking, de kwaliteitsbewaking, de interpretatie en de analyse van deze documenten, blijken van enig belang.".

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

Voorzitter

We zullen morgen om 16 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

INTERPELLATIES *(Regl. art. 82)*

Interpellatie van de heer Johan Malcorps tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, en de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de beslissing inzake het tracé voor de HST ten noorden van Antwerpen en de bijkomende eisen voor het binnenlands treinverkeer

Interpellatie van de heer Herman Lauwers tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, en de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over het HST-dossier voorbij Antwerpen

Interpellatie van de heer Patrick Lachaert tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, en de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de beslissing betreffende het tracé van de HST ten noorden van Antwerpen

Interpellatie van de heer Jan Penris tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, en de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over het HST-tracé langs de E19

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde zijn de samengevoegde interpellaties van de heer Malcorps tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, en de heer Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over de beslissing inzake het tracé voor de HST ten noorden van Antwerpen en de bijkomende eisen voor het binnenlands treinverkeer, van de heer Lauwers tot minister-president Van den Brande en minister Baldewijns, over het HST-dossier voorbij Antwerpen, van de heer Lachaert tot minister-president Van den Brande en minister Baldewijns, over de beslissing betreffende het tracé van de HST ten noorden van Antwerpen en van de heer Penris tot minister-president Van den Brande en minister Baldewijns, over het HST-tracé langs de E19.

De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps *(Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, op 23 mei nam de Vlaamse regering een beslissing in verband met het tracé van de HST ten noorden van Antwerpen. Op advies van de ambtelijke werkgroep, die de twee tracés had onderzocht op hun vervoerstechnische, milieu- en ruimtelijke voor- en nadelen, werd gekozen voor het E19-tracé, niet voor het havenwegtracé. Uiteraard is niemand van deze beslissing steil achterover gevallen. Deze beslissing werd al weken, maanden verwacht. Ettelijke keren lekte uit dat de beslissing al was genomen. Ik verwijs naar uitspraken of insinuaties van de Nederlandse premier Kok, van de Antwerpse provinciegouverneur en vele anderen. Iedereen ging ervan uit dat de zaak reeds lang beklonken was. Wees gerust, ik zal hier niet voor de zoveelste keer de complottheorie oprakelen. Ik weet het, deze beslissing had niets, maar dan ook niets te maken met het akkoord over de Scheldeverdieping. Er was geen koppeling. Beide dossiers werden voor 100 percent op hun eigen merites beoordeeld. Al wie hier anders over denkt, lijdt aan ziekelijke achterdocht en ongeneeslijke paranoia. Dit neemt niet weg dat heel veel mensen in het Noorden van Antwerpen nu de stellige indruk – meer zelfs, de zekerheid – hebben dat met hun stem, hun bezwaarschriften en protesten helemaal geen rekening is gehouden. De ruimtelijke rust in het noorden van Antwerpen wordt opnieuw aan flarden gescheurd.

Men heeft de mensen maanden in spanning gehouden en tegen elkaar in het harnas gejaagd door hen de keuze voor te houden tussen de pest en de cholera. Wij hebben steeds duidelijk gezegd dat geen van beide tracés deugt. Dat ons inziens een aparte HST-lijn niet hoeft en ook een supersnelle trein niet. Enkele minuten tijdswinst op internationale treinverbindingen kon niet de prioriteit zijn inzake openbaar vervoer wanneer zoveel belangrijker mobiliteitsnoden niet worden gelenigd.

Maar goed, de Vlaamse regering heeft onderhandeld – keihard onderhandeld – met de Nederlandse regering. De minister-president en de minister van Verkeer en Ruimtelijke Ordening zijn in Nederland met de Vlaamse vuist op tafel gaan slaan. Voor wat, hoort wat. Deze keer waren de Nederlanders vragende partij, en vermits dit dossier – ik herhaal het – niets, maar dan ook niets met de Scheldeverdieping te maken had, stond de Vlaamse regering dan ook in een ijzersterke onderhandelingspositie. Premier

Malcorps

Kok en mevrouw Jorritsma kropen gewoon voor onze Vlaamse onderhandelaars. Ze beseften immers hoe groot het offer was dat ze van het Vlaamse volk vroegen : een tracé dat 17,5 kilometer langer is en dat door de laatste beetjes groen in het noorden van Antwerpen sneed. Een schare van burgemeesters, behorend tot de meerderheidspartijen, voerden de plaatselijke bevolking aan in het verzet. De Nederlanders durfden het nauwelijks te vragen.

De heer Gilbert Bossuyt : Dan kent u ze nog niet!

De heer Johan Malcorps : Ze hadden het schaamrood op de wangen en waren maar al te gewillig om op alle mogelijke vragen van de Vlaamse onderhandelaars in te gaan. Een dergelijk scenario zou men althans verwachten en een onderhandelingsresultaat dat navenant is.

We zijn uiteraard vol blijde verwachting en vol goedgunstig vertrouwen. Toch zouden we voor alle duidelijkheid nog eens een en ander bevestigd weten. Het zal natuurlijk wel aan mij liggen, maar toen ik de officiële mededeling van de Vlaamse regering van 23 mei jongstleden doorlas en de verklaringen die aan de pers werden gegeven, bestudeerde, werd ik opeens door een zweem van twijfel beslopen. Het leek soms wel alsof een en ander nog niet helemaal vastlag, alsof heel wat punten nog niet vaststonden, alsof de helft van de onderhandelingstekst tussen vette vierkante haakjes stond, alsof de onderhandelingen eigenlijk nog moesten beginnen. En toch werd al meteen het sein op groen gezet voor het E19-tracé, toch kregen de Nederlanders over de hele lijn hun zin zonder dat er concrete bikkelharde garanties werden geboden voor onze Vlaamse onderhandelaars. Dit was althans de indruk van een onschuldige, niets vermoedende leek. De brede lach en monkelende ogen van de onderhandelaars deden anders vermoeden. Ze deden de hoop herleven dat achter deze vage, om niet te zeggen onbeduidende toezeggingen aan Nederlandse zijde, toch een geniale Vlaamse onderhandelingsstrategie schuil ging, een gezonde brok macchiavellisme waarvan beginnende Vlaamse parlementsleden zoals ik uiteraard geen kaas hebben gegeten.

Mijnheer de minister wil u dit parlement alsnog inwijden in de mysteriën van uw sublieme onderhandelingskunst. Mevrouw Jorritsma kwam enkele uren na uw persconferentie doodleuk voor de Vlaamse camera's getuigen dat de Nederlandse regering maximaal 700 miljoen gulden veil heeft als tussenkomst voor het E19-tracé – een goede 14 miljard frank dus. Dit betekent echter dat het ook minder kan zijn en dit terwijl u minstens 20 à 30 miljard frank aan meerkosten hebt door de keuze voor het E19-tracé. Ik neem aan dat u mevrouw Jorritsma straks in uw repliek krachtig zult terechtwijzen en herinneren aan wat zwart op wit overeengekomen werd. Ik hoop dat u straks en passant van de gelegenheid gebruik zult maken om zwaar uit te halen naar de Nederlandse vice-premier Dijkstra, die in het blad de Nieuwe Revue durfde beweren dat het onverantwoord zou zijn zoveel goede Nederlandse guldens uit te trekken voor de Betuwelijn en bovendien ook nog voor de HST.

Ik weet zeker dat u veel meer bedongen hebt bij uw Nederlandse confraters dan enkel een studie over de mogelijkheden van de uitbouw van goederenlijn 11 en van de IJzeren Rijn. Uiteraard zou u nooit genoegen nemen met alleen maar een vage belofte van de Nederlanders in verband met een gezamenlijke studieopdracht aan de ambtelijke werkgroep om het grensoverschrijdend goederenverkeer onder de loep te nemen.

Mocht u alleen een studie uit de brand hebben gesleept, dan zou u allicht dit parlement niet meer onder ogen durven komen. U weet natuurlijk zeer goed dat de Rotterdamse en andere lobby's achter de Betuwelijn niet bepaald staan te trappelen om Vlaanderen met raad en daad bij te staan in de realisatie van de IJzeren Rijn. U hebt dan natuurlijk ook waterdichte garanties bedongen voor de realisatie van de IJzeren Rijn.

Ditmaal is er wel een duidelijke koppeling tussen de realisatie – ik beklemtoon realisatie en niet studie – van het ene project en de realisatie van beide andere projecten. Ik herhaal het, ditmaal wel, in tegenstelling tot andere keren. Als minister Baldewijns aan de ambtelijke werkgroep de opdracht mag geven om een protocol voor te bereiden over lijn 11 en de IJzeren Rijn, dan betekent dit natuurlijk helemaal niet dat de onderhandelingen hierover eigenlijk nog moeten beginnen. Ze zijn omzeggens al afgerond. De ambtelijke werkgroep zet één en ander voor het goede begrip nog even op papier. Zo kennen we u weer.

Mijnheer de minister, ik leef met u mee, want ik moet toegeven, u heeft in zekere zin de schijn tegen u. Het lijkt er bijna op alsof het hele onderhandelingsmandaat over de factuur voor de meerkost voor de aanleg van het HST-tracé is afgeschoven op die arme meneer Schouppe. Er moet een verhoging van het SST-fonds komen om de gemeenten langs het E 19-tracé volledig schadeloos te stellen, zegt u aan de heer Schouppe. De man zal het niet graag horen, want dat druist regelrecht tegen de verklaring in van de federale minister Daerden dat er vanaf nu geen frank meer naar de SST zou gaan. Maar goed, dat zal ons worst wezen. Wij willen natuurlijk meer Belgisch geld voor de Vlaamse HST.

Tegelijk wil de Vlaamse regering met de NMBS ook nog eens gaan onderhandelen over – en ik citeer : de noodzakelijke uitbouw van een spoor voor het voorstadsverkeer in de Antwerpse regio, komma, voor de ontsluiting van de

Malcorps

Antwerpse haven. De komma in deze grammaticaal zeer opmerkelijke zinsconstructie is van enig belang, zo lijkt me. Het zal wel aan mij liggen, maar het is me nog niet helemaal duidelijk of het met name gaat over één, een vraag aan de NMBS om werk te maken van een voorstadsspoornetwerk in de Antwerpse regio waarbij de term spoor – enkelvoud – in feite staat voor spoornet of spoorlijnen – meervoud –, én twee om een vraag aan de NMBS om een tweede spoorontsluiting te realiseren voor het goederenverkeer en zo tevens de lang verwachte aansluiting te realiseren op de IJzeren Rijn.

Misschien gaat het alleen maar om de vraag tot vervroegen van de realisatie van de tweede spoorverbinding Antwerpen – Lier die al gepland is in het NMBS-meerjarenprogramma, zoals ook al geëist – ik beklemtoon geëist – in het Vlaams advies – ik beklemtoon advies – in verband met het investeringsprogramma van de NMBS, waarop een gemotiveerd antwoord – ik beklemtoon een gemotiveerd antwoord – van de NMBS verwacht wordt.

Begrijp ik het goed dat u althans wat deze eis betreft, en eventueel ook wat de vraag betreft naar meer IC-treinen langs het El9-spoor en een extra station in Loenhout of omstreken, een expliciete koppeling wilt maken met de af te leveren bouwvergunning voor de aanleg van de hogesnelheidslijn ? Begrijp ik het goed dat u hiervan meer verwacht dan een gemotiveerd antwoord van de NMBS en dat de bouwvergunning als breekijzer zal worden gehanteerd ?

En wat betekent dat dan voor de vele andere vragen die de Vlaamse regering op haar boodschappenlijstje plaatste in verband met het investeringsprogramma van de NMBS tot 2005 ? Het lijkt er verdacht veel op dat hier een gemotiveerd antwoord van de NMBS wel zal volstaan. Dat antwoord hebben we eigenlijk al gekregen van de heer Schouppe, toen hij ons in de commissie vriendelijk vertelde dat we met al onze behoeften en vragen in feite de boom in konden.

Hij heeft bijvoorbeeld geen geld voor een fatsoenlijke spoorontsluiting van Limburg of voor een gewestelijk expressnet naar Brussel. Klopt het dat u de bouwvergunning voor de HST – het enige Vlaamse verweermiddel tegen zoveel te verwachten Vlaams spoorleed in de toekomst – enkel zult inzetten voor dit zeer beperkte lijstje van desiderata ? Kan het Vlaams Parlement met de rest van het eisenprogramma – ik beklemtoon eisenprogramma – dat we hier in een resolutie goedkeurden, in feite voor u ook de boom in ?

Er is nog iets dat ik niet goed snap. Als ik uw besluit van 23 februari goed lees, dan lijkt het er wel op alsof u ervan uitgaat dat de NMBS miljarden frank te geef heeft. U weet toch ook dat de NMBS het moeilijk heeft. Ze doen zelfs al moeilijk als een schamele 500 miljoen frank wordt gevraagd voor goedkopere zomertickets in de strijd tegen de ozonvervuiling.

Zelfs als u zich beperkt tot een klein boodschappenlijstje en de rest even tussen haakjes plaatst – van die vervelende dingen zoals de bocht naar Aarschot – dan is de kans nog zeer reëel dat mijnheer Schouppe u vrolijk de bal zal terugspelen, en boter bij de vis zal vragen. Als Vlaanderen extra inspanningen vraagt, zal Vlaanderen ook extra in de buidel moeten tasten. Dit is een scenario dat wij al lang hebben voorspeld.

Ik wil niet beginnen zagen, maar toch nog even dit : als al het geld naar de HST gaat, blijft er te weinig over voor de binnenlandse trein. Als Vlaanderen dan toch meer investeringen in binnenlands spoor wil, zal Vlaanderen eigen Vlaamse centen moeten ophoesten – of niet soms ? En waar zullen die centen dan weer vandaan komen ?

Ik vroeg mijnheer Baldewijns in het mobiliteitsdebatje dat we hier tijdens een knusse avondvergadering mochten voeren, of hij er bijvoorbeeld aan denkt om het rekeningrijden met rasse schreden ten uitvoer te brengen, zoals ook de liberalen van Ward Beysen nu vragen.

Minister Baldewijns, u hebt me vriendelijk maar beslist terechtgewezen. Het rekeningrijden is niet voor deze legislatuur. Eventuele opbrengsten van rekeningrijden voorbestemmen voor Vlaamse spoorinvesteringen, is voorbarig. Diverse parlementsleden zijn het ermee eens dat, als het ooit zo ver zou komen, dit misschien geen slecht idee is. Misschien is me iets ontgaan, maar de vraag blijft waar dit geld uiteindelijk vandaan zal komen. Wachten we tot het manna uit de hemel valt ?

Mijnheer de minister, ik wil geloven in de schitterende overeenkomst die met de Nederlanders en de NMBS is gesloten. U zult me hierbij toch een beetje moeten helpen. Anders moet ik, zwakke gelovige, toch overhellen naar de mening, dat u van een kale Hollandse reis bent thuisgekomen en dat men u met een kluitje in het riet heeft gestuurd. Dat de prijs die we voor de HST zullen betalen, alle vroegere beloften over een nul-operatie ten spijt, zal blijven oplopen. En dat dit meer dan ooit ten koste van de binnenlandse trein zal gebeuren. Ik hoop dat ik me schromelijk vergis, maar ik wil toch nog een paar concrete vragen stellen.

Welke concrete garanties gaf de Nederlandse regering voor de financiële tegemoetkoming in de kosten van de aanleg van de HST, ter compensatie van het 17,5 kilometer langere E19-tracé ? Welke concrete garanties zijn er dat de NMBS en de Nederlandse Spoorwegen de ecologische en maatschappelijke meerkosten zullen betalen ? Heeft de Nederlandse regering zich verbonden tot meer

dan enkel een onderzoek naar de mogelijkheden van de IJzeren Rijn en goederenspoor elf ? Op welke wijze denkt de Vlaamse regering alsnog middelen te vinden voor de financiering van projecten als het voorstedelijk spoorverkeer te Antwerpen, nu het gros van de middelen naar de HST gaat ? Op welke wijze en wanneer zal een evaluatie plaatsvinden van de bijkomende voorwaarden, waarna eventueel kan worden beslist om een bouwvergunning te weigeren ?

Tot slot wil ik nog meedelen dat ik ter afronding van deze uiteenzetting een motie zal indienen namens mijn fractie. Daarin vraag ik dat de Vlaamse regering eerst de definitieve resultaten van haar onderhandelingen met Nederland en met de NMBS aan het Vlaams Parlement zou voorleggen, alvorens een bouwvergunning af te leveren. Ik hoop voor deze motie ruime steun te krijgen van deze vergadering. (*Applaus bij AGALEV*)

De voorzitter : De heer Lauwers heeft het woord.

De heer Herman Lauwers (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik zou me ertoe kunnen beperken te verwijzen naar de vorige spreker, maar ik zal toch de moeite doen om er enkele elementen aan toe te voegen.

In dit dossier werd gedurende vier jaar ontzettend gestunteld. Stapje voor stapje zijn we door de Nederlandse onderhandelingsstrategie gerold. Nederland heeft vanaf het begin geopteerd voor de E19 : dit lokte voor hen de minste weerstand uit in eigen land en was ook het minst dure tracé. Het eerste stapje was de overgang van een SST-verbinding naar een verbinding in eigen bedding. De federale regering heeft bij mijn weten die eerste toegeving gedaan, op het ogenblik dat ze Nederland in de Europese Commissie nodig had voor de subsidiëring van de werken aan het station Brussel-Zuid. Op dat ogenblik is men van een verbinding met Nederland overgestapt naar een verbinding in eigen bedding met Nederland. Daardoor werden een aantal mogelijkheden, zoals het alternatief van de lijn twaalf, de facto uitgeschakeld. Dat Nederland om een verbinding vraagt, vond ik altijd billijk. Dat dit kost wat kost tegen de maximale snelheid moet zijn en dus in een eigen bedding, heeft men stilzwijgend aan Nederland toegezegd. De Nederlanders hebben een tweede stapje gezet naar aanleiding van de Waterverdragen. Op dat ogenblik heeft Nederland aan Vlaanderen gevraagd om de beslissing te laten afhangen van een ambtelijke werkgroep, die het tracé in zijn totaliteit zou bekijken. De Nederlanders wisten op basis van de deelstudies die toen al voor Nederland en Vlaanderen afzonderlijk bestonden, dat dit in het voordeel van de E19 zou spelen.

Waarom is dat zo ? Hun wettelijke normen voor milieuoverlast zijn veel strenger. Hun onteigeningsprocedures zijn uitgebreider en strenger ; en bijgevolg ook duurder. Elke bijkomende kilometer HST op Vlaams grondgebied speelt dus in het voordeel van Nederland. Bovendien wil ik erop wijzen, mijnheer de minister, dat in het rapport niet één norm wordt gehanteerd. De vigerende normen voor milieuhinder en geluidsoverlast in elk land afzonderlijk worden gehanteerd. In Nederland worden dus de Nederlandse normen gehanteerd, en in Vlaanderen houdt men de Vlaamse normen aan ; deze normen zijn soepeler dan de Nederlandse. Nederland wist bijgevolg dat de E19 voor hen het meest interessante alternatief zou zijn, en uit die studie ook als dusdanig naar voren zou komen. Door bij de ondertekening van die waterverdragen de beslissing afhankelijk te maken van wat die ambtelijke werkgroep zou voorschrijven, was voor Nederland de E19 virtueel een verworvenheid.

Met wat ik de derde flater van Vlaanderen zou willen noemen heeft Nederland niets te maken. Twee tracés werden op het gewestplan gewijzigd. U hebt daardoor de indruk gewekt dat men over de keuze inspraak zou hebben. Eigenlijk werd een soort van referendum over de HST zelf georganiseerd, op het ogenblik dat het rapport van die ambtelijke werkgroep al was gedrukt. Op dat ogenblik wist men dus eigenlijk al welke beslissing men zou nemen. Dat heeft de bevolking zeer goed aangevoeld. Ik waarschuw u. Ik lees in de krant van vandaag dat u iets soortgelijks van plan bent bij de uitwerking van een vorm van gewestelijke kaderplannen voor de waterzuivering. U zou in dat verband een reeks alternatieven willen voorstellen. Wel, een dergelijke aanpak leidt onontkoombaar tot ontgoocheling bij de bevolking.

Dat alles zijn gedane zaken. Maar wat nu – nu de beslissing is genomen ? Ik heb de indruk dat u blijft blunderen. Want nu de beslissing is genomen, vragen de Vlaamse regering en de NMBS aan Nederland of het zo vriendelijk zou willen zijn om ook een deel van de meerkost te betalen, en om ook eens aan onze IJzeren Rijn, en aan een goederenspoor vanuit de haven te denken. Als ik de verklaringen van de Nederlandse minister lees en beluister, dan denk ik dat we er binnenskamers het mikpunt van smalend gelach zijn. Nederland zal natuurlijk wel voor een doekje voor het bloeden zorgen. Maar over het bedrag moet nog eens goed worden nagedacht. Ondertussen wil de Vlaamse regering 14 miljard frank. Maar de heer Schouppe wil het dubbele. Bovendien worden nu pas de IJzeren Rijn en het havenspoor – dat fameuze spoor 11 – daaraan gekoppeld.

Dat komt allemaal drie jaar te laat. Dat alles had toch in één grote onderhandelingsronde moeten worden opgenomen ? Desnoods had men ook de waterverdragen daarin moeten verwerken. Ik ben er in principe geen tegenstan-

Lauwers

der van om dossiers waartussen een zinnige samenhang bestaat tijdens bilaterale onderhandelingen als één geheel te bespreken. Het gaat immers toch allemaal om trafiek, mobiliteit en de havenproblematiek. We hebben dat echter niet gedaan. Omdat we enkel de waterverdragen voor ogen hadden, hebben we Nederland eigenlijk vrij spel gegeven inzake de HST. We hebben daar dus kansen gemist. Daar vandaag nog mee komen aandraven, mijnheer de minister, is dus een lachertje. Als Nederland toch de aanleg van goederenspoor 11 zou overwegen, dan zal het daarvoor een prijs aanrekenen. We zullen dus én de Scheldeuitdieping, én de IJzeren Rijn, én het goederenspoor betalen. Bovendien zullen we ook hun HST-tracé grotendeels betalen.

En u zult nu zeggen dat dit bijna klinkt als een Nederlands racisme. Dat is het zeker niet. Het gaat mij ook niet om het feit dat Nederlanders onbetrouwbaar zijn. Ik ken ze goed genoeg. Er wonen er veel in mijn gemeente. Ik ken dus de Nederlandse zakelijkheid, mijnheer de minister. En die moet niet met vriendelijk nabuurschap worden beantwoord, maar met cijfers, met geld en met een langetermijn-visie. En dan kan je met Nederlanders best onderhandelen. Maar daar waren wij duidelijk niet op voorbereid.

Daarom onderschrijf ik de vragen van de heer Malcorps. Ik wil er wel nog twee specifieke vragen en een politieke bemerking aan toevoegen.

Wat de keuze van het tracé betreft, is het mij en ook een aantal collega's niet geheel duidelijk, welke variant binnen dat tracé u nu aanhoudt. Zijn er nog verschillende varianten mogelijk of is daar al een keuze gemaakt ? Van de eventuele ondertunneling van het Peersbos, denk ik, is al geen sprake meer. Binnen die varianten zijn er nog subvarianten mogelijk, zoals bijvoorbeeld de ondertunneling van het kruispunt van de N1 met de weg naar Bergen-op-Zoom, de fameuze Kleine Bareel. Met welke varianten, met welke kosten wordt er bij de onderhandelingen met Nederland rekening gehouden ? Want zo een ondertunneling, die naar mijn gevoel noodzakelijk is, kost uiteraard meer dan een overbrugging.

Ten tweede is er ook wat discussie over het Peersbos. U zegt dat de NMBS naast de reservatiestrook, die ook voorzien is in de studie van de ambtelijke werkgroep, bijkomend naar een veiligheidszone van een dertigtal meter zou vragen, zodat er geen bomen op de sporen kunnen vallen. Ik kan dit aannemen, maar daardoor is natuurlijk de aantasting van dit biotoop veel groter dan de norm die in de oorspronkelijke studie gehanteerd is. Ik weet niet of dit juist is, maar hier moet duidelijkheid komen. Ik heb uitgerekend dat de kaalslag een gebied van ongeveer 30 hectare, gespreid over een zestal kilometer betreft.

In uw eigen beleidsbrief, mijnheer de minister, staat vermeld dat u altijd naar compensaties zal trachten te zoeken. Ik zou willen weten waar die compensaties dan zouden komen en vooral of ook met dit soort van kosten rekening wordt gehouden in de onderhandelingen met Nederland. Wat dat zijn duidelijk meerkosten, consequenties van het eigen beleid.

Tenslotte, collega's, had ik graag nog het volgende aan de minister-president gezegd. Hij verklaart zeer fier op de televisie dat dit aan Vlaanderen geen frank zal kosten. Ik vind het ontzettend onverantwoord om dit te beweren. Eigenlijk zegt de minister-president het volgende : kijk, dit is het tracé, en de kosten daarvan moeten ofwel door de NMBS ofwel door Nederland worden gedragen. Maar noch Nederland, noch de NMBS heeft zich blijkbaar daartoe geëngageerd. Met geen van beide heeft de Vlaamse regering daaromtrent een overeenkomst. De Vlaamse regering moet dan maar de volle verantwoordelijkheid dragen voor haar eigen beslissing en uiteraard ook voor de aanpak ervan. Het is met andere woorden de plicht van de Vlaamse regering om samen met de behandeling van dat dossier, de consequenties op het terrein te aanvaarden.

De houding van de Vlaamse minister-president komt eigenlijk hierop neer dat Nederland en de NMBS die kosten zo sterk mogelijk zullen minimaliseren. Ik weet niet welke voorwaarden de Vlaamse regering heeft opgelegd om die meerkosten te berekenen. Vandaar mijn vragen. Gaat het enkel over de naakte kilometers of gaat men ook op het terrein kijken wat de mogelijke consequenties zijn. Nederland en de NMBS hebben er alle belang bij om die kosten te minimaliseren. De ondertunneling van de Kleine Bareel of een voldoende grote onteigening, als het nodig is, of compensaties voor de kaalslag bijvoorbeeld, zouden het project aanvaardbaar maken. Maar dit alles, en zelfs de ondertunneling van Antwerpen, dreigt in gedrang te komen als het een te grote kost met zich meebrengt.

De ondertunneling van Antwerpen is het enige verantwoorde project en heeft daarenboven een gunstige invloed op het regionale vervoer. Hierdoor zou namelijk de capaciteit van het Centraal Station in grote mate worden verhoogd. Aangezien de onderhandelingen met Nederland nog niet zijn afgesloten, is het voor de minister moeilijk om luidop te zeggen dat de Vlaamse regering alle kosten op zich zal nemen. Toch is het onverantwoord om te beweren dat de Vlaamse regering ter zake geen enkele verantwoordelijkheid zal nemen. Hierop zal ik later nog terugkomen. Gedurende vier jaar werd dit dossier op cruciale momenten behandeld door minister Dehaene, minister Kelchtermans en door de minister-president, allemaal leden van de CVP. Nu wordt echter het grote verzet ge-

Lauwers

leid door een kamerlid van dezelfde partij, dit terwijl de volksvertegenwoordigers van het arrondissement Antwerpen zwijgen en doen alsof hun neus bloedt.

De voorzitter : De heer Suykerbuyk heeft het woord.

De heer Herman Suykerbuyk : Mijnheer Lauwers, steeds weer wordt herhaald dat lid A van de CVP voorstander is van het ene tracé en lid B van het andere. Zulke tegenstellingen heb je binnen elke partij.

De heer Herman Lauwers : Dat is juist, maar de andere partijen werpen zich niet op als de grote voortrekkers van het protest, terwijl ze anderzijds de beslissingen nemen. Het zwijgen van de SP getuigt van meer ernst en is consequenter dan de dubbelhartigheid van de CVP. (*Applaus bij de VU, het VB, de VLD en AGALEV*)

Bovendien vraag ik mij af wat de heer Ansoms zou doen, indien hij lid was van het Vlaams Parlement. Mijnheer Suykerbuyk, deze dubbelhartigheid wordt bijna als een waarmerk beschouwd, dit terwijl enige bescheidenheid en stilzwijgen beter op hun plaats zouden zijn. Zo een houding ergert mij mateloos. Voor iemand die geen lid is van de assemblee waar de uiteindelijke beslissingen worden genomen, is het al te gemakkelijk om zo een stoere houding aan te nemen.

Mijnheer de minister, Vlaanderen heeft in dit dossier al zo herhaaldelijk gefaald, dat het nu al te gemakkelijk zou zijn om de verantwoordelijkheid door te schuiven naar Nederland of naar de NMBS. Het spreekwoord zegt namelijk : Wie zijn gat verbrandt, moet op de blaren zitten.

De voorzitter : De heer Lachaert heeft het woord.

De heer Patrick Lachaert : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de vorige sprekers hebben zich al zeer uitvoerig laten horen en ik zal me dan ook niet meer uitlaten over de opportuniteit van de gemaakte keuze in verband met het tracé van de HST ten noorden van Antwerpen. De standpunten van voor- en tegenstanders van de diverse opties zijn gekend. Men heeft een keuze gemaakt en dit zorgt voor rechtszekerheid voor al degenen die betrokken zijn bij de keuze van de mogelijke tracés. Deze keuze neemt veel onzekerheid weg.

In haar beslissing van 23 mei 1996 verbond de Vlaamse regering vier voorwaarden aan de keuze van het tracé ten westen van de E19. De eerste voorwaarde is dat de meerkost van dit tracé – ten aanzien van de Havenweg, en samen met de erbij behorende uitgaven om negatieve milieu en maatschappelijke gevolgen te voorkomen en te compenseren – in onderling akkoord zou worden gedragen door de Nederlandse Spoorwegen en de NMBS. De tweede voorwaarde is dat Nederland daadwerkelijk zal meewerken aan de studie over goederenlijn 11 en samen met Vlaanderen onderhandelingen zal voeren met Duitsland over de herwaardering van de IJzeren Rijn. De derde voorwaarde is dat de NMBS samen met de bevoegde minister een ontwerp-protocol opstelt over de randvoorwaarden bij de aanvraag van de bouwvergunning van de HST langs de E19. De vierde voorwaarde is dat de NMBS samen met de bevoegde minister een ontwerp-protocol afsluit over de noodzakelijke uitbouw van het spoor voor het voorstadsverkeer in de Antwerpse regio en voor de ontsluiting van de Antwerpse haven.

Wat stellen we in de praktijk vast ? In verband met de eerste voorwaarde werden deze namiddag al diverse cijfers geciteerd met betrekking tot de reële meerkost. Deze bedroeg van 14, 17, 20 tot zelfs 30 miljard frank. Volgens ingewijden zou het gaan om minimum anderhalf miljard frank per aangelegde kilometer. Dat levert ons een cijfer van 18,5 miljard frank op. Twee ministers vermeldden al expliciet dat de tussenkomst van Nederland beperkt zou blijven tot 700 miljoen gulden, namelijk 14 miljard frank. Dezelfde ministers deelden tevens mee dat van dit bedrag de meeropbrengsten nog moeten worden afgetrokken. Er zal dus van de belangrijkste en eerste voorwaarde in werkelijkheid niet veel meer resten.

De tweede voorwaarde stipuleert alleen de intentie om een studie op te maken en onderhandelingen te voeren. Deze voorwaarde is uiterst vaag en niet bindend. In de derde en vierde voorwaarde worden ook alleen intenties vooropgesteld om tot protocollen te komen met de NMBS. In het investeringsprogramma 1997-2002 van de NMBS vinden we deze intenties op geen enkele manier terug. Velen stellen terecht al vragen bij de uitvoering van het huidige voorgelegde investeringsprogramma. Infrastructuurwerken die hier niet werden in opgenomen, zoals de intenties in de derde en de vierde voorwaarde, zullen logischerwijze dode letter blijven.

De VLD heeft op zijn zachtst gezegd de indruk, dat de Vlaamse regering voor schut werd gezet door de koopmansgeest van de Nederlanders. De VLD wil weten hoe deze vier concrete voorwaarden in de praktijk zullen worden waargemaakt naar de NMBS, naar de federale regering en naar de Nederlandse regering. Ik stel vast dat het lot van Vlaanderen voor de verwezenlijking van deze voorwaarden volledig afhangt van de goodwill van derden : de NMBS, de federale en naar de Nederlandse regering. U hebt nog slechts één troef in handen : de aflevering van de bouwvergunning. Gelukkig heeft Vlaanderen daar het laatste woord. We moeten dat laatste woord met de nodige, duidelijke en vooraf vastgelegde zekerheid gebruiken : ten aanzien van de NMBS, de federale en de Nederlandse overheid. Anders lopen we het gevaar dat de intenties

van de Vlaamse regering – weliswaar goede – bedoelingen blijven.

De voorzitter : De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris *(Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, in het TGV-debat dat – naar we vrezen – nu stilaan zijn definitief beslag begint te krijgen, zijn drie punten duidelijk naar voren gekomen.

Ten eerste is er het feit dat slechts één partij, in al haar bestuursgeledingen, in het hele debat consequent is geweest in haar verzet tegen de TGV. Die partij is het Vlaams Blok. Voor ons heeft dit spoorwegproject ten noorden van Brussel geen enkele zin. De TGV wordt een transporteconomische miskleun, is nodeloos brutaal tegenover onze Vlaamse leefomgeving en draagt nauwelijks bij tot de bevordering van de Vlaamse werkgelegenheid.

Het prijskaartje van de TGV wordt op dit ogenblik op zo'n 150 miljard frank geraamd : gelden die men anders en beter kon besteden. Vlaanderen is vragende partij voor een IJzeren Rijn en een verbeterde spoorontsluiting van en naar Zeebrugge, voor een personenverkeersnet dat in Vlaanderen even goed wordt uitgebouwd als in Wallonië ; niet voor een megalomane geldverslindende moloch, wiens taken even goed, zoniet beter, door een netwerk van goedkope regionale luchthavens hadden kunnen worden uitgevoerd.

Verder heeft dit debat ook aan het licht gebracht dat onze Vlaamse regering zich heeft laten rollen. Er werd ons – tegen alle hardnekkige geruchten in – zowel door de minister-president als door minister Baldewijns steeds en bij herhaling bevestigd dat van een koppeling van het TGV-dossier aan dat van de Scheldeverdieping nooit sprake is geweest. De Antwerpse havenschepen, Leo Delwaide, die nochtans over goede contacten met Nederland beschikt, heeft het tegendeel beweerd. Ook de Bouwkroniek van vorige week bevestigt die thesis. Ik citeer : inmiddels maken de minister Daerden en Annemarie Jorritsma op de tweede Pinksterdag, samen met NMBS-afgevaardigd bestuurder Etienne Schouppe, een afspraak om de HST van Antwerpen naar Nederland te laten sporen langsheen de E 19. Het was al enkele maanden een publiek geheim dat niet de havenweg, maar dit omstreden tracé zou worden gekozen. Het is een soort pasmunt dat aan Nederland wordt betaald in ruil voor de toezegging dat de baggerwerken in de Schelde voorbij de Antwerpse haven eindelijk kunnen worden gerealiseerd. Einde citaat.

Deze geruchten kunnen uiteraard vals zijn. Wij zijn dan ook bereid het woord van de regering voor waar aan te nemen. Dat wil dan echter wel zeggen dat de Vlaamse en de Nederlandse overheid op het ogenblik van hun tracé-onderhandelingen minstens op gelijke voet met elkaar hebben gestaan. Of meer nog, dat Nederland deze maal uitdrukkelijk vragende partij is geweest. Dit betekent dat Vlaanderen voor één keer met harde tegeneisen voor de dag had kunnen komen, en welke tegeneis is er op dit ogenblik actueler dan de Vlaamse vraag naar een stuk IJzeren Rijn over een kort gedeelte van het Nederlands-Limburgs grondgebied ?

Volgens de persberichten heeft Vlaanderen geen enkele poging gedaan om die eisen hard te maken. Integendeel : hoewel het precies Vlaanderen is dat de grootste toegevingen moet doen door het E 19-traject aan te bieden, is het enkel de federale minister Daerden en NMBS-baas Schouppe die over de mogelijke compensaties onderhandelen. Dames en heren, die compensaties zullen van financiële aard zijn. Door te kiezen voor het langere en meer milieubelastende E 19-traject, volstaat het eerder opgemaakte prijskaartje van 150 miljard frank immers niet meer. Er zou nog eens 17 miljard frank – andere leden halen hogere cijfers aan – nodig zijn.

Daarmee komen we meteen tot een derde les die we uit het TGV-debat moeten trekken, te weten dat dit dossier hoe dan ook een wrange communautaire bijsmaak heeft. Wat onze tegenstanders van Agalev ook mogen beweren, dit dossier is vanaf het begin gecommunautariseerd. Het is de PS van Spitaels die heeft aangedrongen op de bouw van een tunnel door Bierbeek en het zijn dezelfde wallingante kringen die zogezegd ter compensatie van de ondertunneling in Antwerpen om een gelijktijdige ondertunneling in Luik vroegen. De Waalse transportminister Lebrun doet daar nog een schepje bovenop. Zo verklaart hij aan de Franstalige pers dat hij de bijkomende investeringen aan Vlaamse kant, zij het als financiële tegemoetkomingen vanuit Nederland, zij het in de vorm van de aanleg van een IJzeren Rijn, met argusogen zal bekijken. In feite vraagt hij dat bij compensaties voor het E 19-alternatief, de gehele Waalse spoor-hoofdas wordt gemoderniseerd of toch dat het spoor tussen Jemeppe en Gembloux minstens op de as Athus-Maas wordt ontdubbeld.

Dat alles maakt duidelijk dat de Vlamingen in het algemeen, en de bewoners van de Noorderkempen in het bijzonder, drie vijanden hebben : de Nederlanders die omwille van het platte eigenbelang de Noorderkempen landschappelijk verder om zeep helpen, de Walen die om louter communautaire redenen de belastingbetaler diep in de zakken doet tasten en de Vlaamse regering en traditionele partijen die onvoorwaardelijk voor de HST en het E19-tracé hebben gekozen. De enkele dwarsliggers binnen die traditionele partijen kunnen de hypocrisie van die partijen alleen maar onderstrepen.

Penris

De meeste vragen zijn gesteld, de antwoorden zijn voorspelbaar. Toch wil ik nog twee extra vragen naar voren brengen. Een eerste betreft de houding van de Waalse minister Lebrun. In Le Soir van 25 mei heeft hij compensaties geëist. Wat denkt de Vlaamse regering hierover ? De tweede vraag betreft het Peerdsbos. Over dit bos, dat onmisbaar is als groene long voor Antwerpen, verschenen tegenstrijdige berichten in de pers. Soms lezen we dat het bos gespaard blijft, soms dat een strook van vijfenzeventig meter moet worden opgeofferd langs de E19. Wat zal de uiteindelijke schade voor het Peerdsbos zijn ? *(Applaus bij het VB)*

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens *(Op de tribune) :* De keuze voor het HST-tracé tussen Antwerpen en Amsterdam is gemaakt. Op de gewestplannen Antwerpen en Turnhout werd ten westen van de E19 een reservatiestrook vastgelegd. Er is gekozen voor een strakke bundeling met de E19.

Dat de Vlaamse regering, ondanks het protest, de knoop heeft doorgehakt, getuigt van besluitvaardigheid. Het zou voor de regering makkelijker zijn geweest de beslissing voor zich uit te schuiven, maar de onzekerheid op het terrein had lang genoeg aangesleept. Vlaanderen kan zich bovendien niet veroorloven om niet ingeschakeld te worden in het Europese hoge-snelheidsnet. Zo zouden veel kansen inzake internationale mobiliteit worden gemist. Dit net is zowel vanuit ecologisch als vanuit technisch standpunt, een volwaardig alternatief voor de weg en de lucht.

Met haar keuze voor het E19-tracé volgt de regering ondermeer het advies van de Vlaams-Nederlandse ambtelijke plangroep. Die verkoos dit tracé boven dat langs de Havenweg, omdat het tussen Antwerpen en Amsterdam meer mogelijkheden biedt inzake intercity-aansluitingen. Daarnaast scoort het E19-tracé ook beter inzake ruimtelijke ordening, milieu – fauna, flora, bodem, waterhuishouding, geluidshinder – en woonomgeving.

Het vastleggen van het HST-tracé is één zaak, het afleveren van de bouwvergunning een andere, de aanleg van de lijn nog een andere. De CVP-fractie wil het afleveren van de bouwvergunning koppelen aan een reeks voorwaarden. Op de naleving daarvan zullen we, bij het afsluiten van de protocollen met de NMBS en met Nederland, nauwlettend toezien.

Voor Vlaanderen is het E19-tracé langer, het kost dan ook meer. Nederland moet die extra kosten mee dragen. Daarvoor is een exacte begroting van die meerkosten nodig. Ook de schadeloosstelling van de doortochtgemeenten moet in die begroting worden opgenomen. Voor ons is de aflevering van een bouwvergunning afhankelijk van een sluitend financieringsplan, dat ook de milieu- en maatschappelijke kosten omvat. De aflevering is ook afhankelijk van het akkoord over de Nederlandse financiële inbreng. Tenslotte is het afhankelijk van een verhoging van het HST-fonds in de NMBS-begroting. Minister Baldewijns zal hierover een ontwerp-protocol moeten opstellen met de NMBS.

Bij deze gesprekken met Nederland en de NMBS moeten ook waarborgen worden bedongen over een maximale IC-aansluiting op de hoge-snelheidslijn en over een bijkomende stopplaats tussen Antwerpen en de Nederlandse grens. Met de NMBS moet bovendien een akkoord worden bereikt over de noodzakelijke uitbouw van een voorstadsnet in de Antwerpse regio.

De verhoging van het het HST-fonds mag geen negatieve gevolgen hebben voor het binnenlandse treinverkeer. Het budget voor dit zuiver binnenlandse verkeer moet volledig op peil blijven. De HST-investeringen drukken er al meer dan zwaar genoeg op. Ik herinner hier aan mijn interpellatie over het investeringsprogramma van de NMBS en aan de resolutie die daarop volgde. Daarin werd duidelijk gesteld dat de HST-investeringen niet ten koste mogen gaan van het binnenlandse net.

Een ander aspect dat onlosmakelijk is verbonden met de tracékeuze, is het grensoverschrijdende goederenverkeer, meer bepaald de realisatie van de goederenlijn elf en de IJzeren Rijn. De Vlaams-Nederlandse ambtelijke werkgroep moet ook hierover een protocol voorbereiden. De NMBS en de NS moeten waterdichte waarborgen geven dat die projecten er komen. De juiste verhouding tussen dit protocol en de verdere afwikkeling van het HST-project moet duidelijk worden uitgetekend. De CVP-fractie vindt immers dat deze grensoverschrijdende projecten van strategisch economisch belang zijn voor Vlaanderen.

De essentie van dit dossier mag bij dit alles niet uit het oog worden verloren : als we aannemen dat het spoor als alternatief voor weg en lucht een sleutelrol speelt bij de verbetering van de mobiliteit, moeten alle beslissingen in verband met het spoor, ook die over de HST-tracés, kaderen in een alomvattend mobiliteitsplan. Daarin moet het mobiliteitsbeleid van alle bestuursniveaus worden geïntegreerd. De CVP-fractie is van oordeel dat van dit plan dringend werk moet worden gemaakt. De gewesten moeten daarbij een volwaardige rol spelen. *(Applaus bij de CVP en de SP)*

De voorzitter : De heer Tobback heeft het woord.

De heer Bruno Tobback *(Op de tribune)* **:** Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, de zin

Tobback

van een aantal interpellaties die vandaag werden gehouden, ontgaat me. Ze staan allemaal in het teken van de keuze van het tracé voor de HST in Vlaanderen. Men heeft daarbij duidelijk gekozen voor het E19-tracé. Wij kunnen ons daarbij aansluiten. Toch zijn er slechts weinigen die deze keuze bekritiseren. Er bestaat dus blijkbaar eensgezindheid over die keuze. Waarom interpelleert men dan ? Ik kan me ook niet van de indruk ontdoen dat sommigen zich geroepen voelen om als onderhandelaar op te treden.

De voorzitter : De heer Lauwers heeft het woord.

De heer Herman Lauwers : Ik vind het behoorlijk arrogant dat u aan anderen komt zeggen waarover ze moeten interpelleren. De interpellaties van de heren Malcorps, Lachaer en mezelf betreffen inderdaad de wijze waarop de onderhandelingen met Nederland worden gevoerd over de keuze van een tracé. U moet de zaken niet omdraaien. Bovendien vind ik niet dat u het recht hebt ons als potentiële onderhandelaars af te schilderen.

De voorzitter : De heer Van Aperen heeft het woord.

De heer Arnold Van Aperen : Er werd al ten overvloede aangetoond dat het tracé langs de Havenweg korter is dan langs de E19. Bovendien werden ook de ecologische en economische gevolgen in voldoende mate belicht. Ecologisch en economisch is dit voor Vlaanderen en België een groot verlies en dragen wij de negatieve gevolgen ervan voor eeuwig en altijd.

De heer Bruno Tobback : Uit de studie is gebleken, en de mensen van Agalev zijn het daarmee eens, dat het huidige tracé ecologisch het minst nadelige is. Tenzij men ervan uitgaat dat ecologie stopt aan de grens. U hebt gelijk wanneer u zegt dat het tracé langer is, maar anderzijds wordt de afstand tussen Antwerpen en Rotterdam wel vijf kilometer korter.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Deze discussie werd, mijns inziens, al uitgebreid gevoerd, ook in dit parlement. Een aantal collega's en ikzelf hebben ervoor geopteerd om een reeks vragen te stellen over de manier van onderhandelen. Ik vraag me af of men zich door de Nederlanders niet op een vrij beschamende wijze opzij heeft laten zetten. Ik zal dan ook te gepasten tijde een motie indienen, die ik ook aan u ter ondertekening zal aanbieden, waarin wordt gesteld of wij het al dan niet opportuun vinden dat de Vlaamse regering een bouwvergunning aflevert.

De voorzitter : De heer Tobback heeft het woord.

De heer Bruno Tobback : Mijnheer Malcorps, de hele lijst van compensaties die u wilt, is herhaaldelijk aan de orde geweest in de commissies en de plenaire vergadering, en is ook goedgekeurd. Als ik de pers mag geloven, is de Vlaamse regering ook daadwerkelijk met die lijst naar de onderhandelingen gegaan.

Ofwel wilt u de lijst herzien, ofwel is deze discussie voorbarig. Zoals velen ben ik het met u eens dat er compensaties moeten komen op financieel vlak – al belangt dat hoofdzakelijk de NMBS aan – maar dat moet ook gebeuren inzake goederenverbinding en andere afspraken met Nederland. Waarom discussiëren we daar echter over naar aanleiding van de tracékeuze, als we weten dat het bereiken van de compensaties pas kan worden beoordeeld op het moment dat de bouwvergunning moet worden afgeleverd. Op dat punt ga ik volledig akkoord met de vorige spreker, zelfs met zijn lijst duidelijke eisen aan Nederland.

Net als iedereen in dit parlement zijn we voorstander van duidelijke afspraken met Nederland. Niemand pleit ervoor zich te laten oplichten door een koopmansgeest die de Nederlanders wel zouden hebben en wij niet. Met dat laatste ben ik het overigens niet eens. Het getuigt van een Vlaams minderwaardigheidscomplex. Er is geen enkele reden om aan te nemen dat Nederland ons oplicht. Het is toch bizar dat al degenen die zich fiere Vlamingen noemen, zich al opgelicht voelen na de eerste onderhandelingsronde met Nederland. Eerst waren er de Walen. Nu zijn er de Nederlanders. Daarna zullen we nog wel iemand vinden die ons dagelijks oplicht. Als we niet opletten, zullen we ook nog kaakslagen krijgen.

De vraag of Vlaanderen zich laat oplichten, moet op het juiste moment ter sprake komen. Als dit nu al zou zijn gebeurd, wil ik daarvoor argumenten horen. Gezien de commentaar in de pers en het verloop van de onderhandelingen, heeft de Vlaamse regering duidelijk het pakket op tafel gelegd dat in het parlement is overeengekomen. Dat geldt voor het investeringsplan, het mobiliteitsbeleid en de discussie over de HST. Ik zie geen enkele aanleiding om te zeggen dat daarvan niets zal worden verwezenlijkt. Mijnheer de minister, ik neem aan dat u zo dadelijk duidelijk zult maken in welke mate de eisen zullen worden beantwoord en welke garanties en sterke argumenten u hebt gekregen. Het sterkste argument is alleszins dat er nog altijd een bouwvergunning moet worden afgeleverd voor er ook maar één spoor in de richting van Nederland kan worden aangelegd.

Het heeft geen zin om deze discussie zeventien keer te herhalen op een moment dat er nog geen concrete aanwijzing is dat het de verkeerde kant opgaat. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, de heer Tobback maakt als Leuvenaar een foute inschatting van wat ten noorden van Antwerpen leeft. Ik ben het eens met de heer Suykerbuyk dat er een breuklijn bestaat binnen de partijen, die te maken heeft met de afkomst van de volksvertegenwoordigers. Van de drie tracés is er niet één gunstig voor de omwonenden. Dat is evident. We kennen de problemen van lijn 12, van de Havenweg en van de E19. Ik heb altijd gepleit voor een snelle beslissing. Dat leidt tot rechtszekerheid voor de omwonenden inzake eigendom, belangen en omgeving.

Mijnheer Tobback, uit de interpellaties blijkt dat er duidelijkheid wordt gevraagd over de voorwaarden voor het E19-tracé. De heer Lauwers vroeg terecht welke variant uiteindelijk is behouden. Als men beslist om de HSL in Brasschaat aan te leggen binnen de huidige wegzate van de autosnelweg, is het perspectief heel anders dan bij toepassing van het principe van de strakke bundeling. Dit laatste impliceert immers dat de HST naast de autosnelweg loopt, met een enorme ecologische schade tot gevolg.

Mijnheer Tobback, meer dan 100.000 mensen ten noorden van Antwerpen willen terecht duidelijkheid van de Vlaamse regering over haar standpunt in de onderhandelingen met de NMBS en Nederland. Als de minister dat kan verduidelijken en een verslag opmaakt, zijn we tevreden. U hebt niet het recht om op zo een onbehouwen manier interpellerende parlementsleden terecht te wijzen. *(Applaus bij de oppositie)*

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : De heer Tobback onderschat het feit dat de Vlaamse regering het licht op groen heeft gezet en daarmee een signaal geeft aan verschillende partijen waarmee we nog aan de onderhandelingstafel zitten. Dat zal onze positie niet versterken. Ik hou mijn hart vast voor het uiteindelijke resultaat, zeker als ik de vage tekst van de regeringsverklaring lees.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : De heer Tobback zegt dat er nog geen beslissing genomen is. In feite is er wel een beslissing genomen maar alles hangt nog af van de bouwvergunning. Ik dacht dat een bouwvergunning afgeleverd werd op basis van redenen van ruimtelijke ordening en milieu, maar niet op basis van financiële compensatie. Is dat een nieuwe werkwijze ?

De voorzitter : Minister Baldewijns heeft het woord.

Minister Eddy Baldewijns *(Op de tribune)* : Ik dank alle interpellanten. Ik heb gehoord dat hier gepleit werd voor de opname in een Europees netwerk en een algemeen mobiliteitsplan. Men waardeert de besluitvaardigheid van de regering, maar omtrent heel wat elementen van deze beslissing bestaan nog vragen en mogelijk ook misverstanden.

Ik zal proberen de vragen omtrent de procedure te beantwoorden. Ik zal het verder hebben over de randvoorwaarden voor een bouwvergunning, over de financiële en milieu-aspecten, over de relatie met het binnenlands vervoer, over de eventuele engagementen van Nederland, over het Europese kader, over de spoorbehoeften in de regio Antwerpen en misschien zelfs over de IJzeren Rijn. Heel wat vragen van de leden zijn op deze onderdelen toegespitst.

De beslissing van de Vlaamse regering van 23 mei jongstleden is, strikt genomen, niets anders dan de definitieve vaststelling van de plannen tot gedeeltelijke wijziging van de gewestplannen Antwerpen en Turnhout. Dit in de eerste plaats, maar niet uitsluitend, dit onderstreep ik, met het oog op de vaststelling van het tracé waarbinnen de aanleg van de HSL en de goederenlijn 11 naar Bergen-op-Zoom kan worden voorzien.

Deze beslissing is het sluitstuk van een op 28 juli 1995 opgestarte procedure. Rekening houdend met de wettelijk voorziene termijnen, moest die beslissing worden genomen voor 28 mei 1996. Zoniet hernam het oude gewestplan zijn rechtskracht of moest de hele procedure worden hernomen.

Er werden vragen gesteld over de gevolgen van de aanleg van de HSL langs het E19-tracé. Deze aanleg wordt slechts mogelijk nadat ik hiervoor de nodige bouwvergunningen heb verleend. Daar zijn we het allemaal over eens, dat is een enorme stap vooruit. De Vlaamse regering stelde in haar beslissing van 23 mei 1996 wel een aantal voorwaarden voor het beoordelen en eventueel toestaan van deze bouwvergunning. Dit slaat ook op de bouw- en aanlegvoorwaarden zelf. Die zullen voortvloeien uit de nog op te maken MER's voor de verschillende tracé-delen. De aflevering van de bouwvergunning verloopt volgens de normale procedure. Er is een precies gerichte aanvraag nodig, vervolgens wordt het MER gemaakt en daarna wordt alles geëvalueerd. Dat is een heel duidelijk antwoord.

De financiering van de HSL is ten volle de verantwoordelijkheid van de NMBS. De Vlaamse regering heeft mij gemachtigd met de NMBS een ontwerp van protocol op te stellen over de randvoorwaarden bij een bouwvergunningsaanvraag. Een aspect daarvan is precies een financieringsplan, ook inzake milieu- en maatschappelijke kosten. Deze kosten zullen nauwkeurig kunnen worden begroot op basis van de resultaten van de MER-studies, die een essentieel onderdeel van de bouwaanvraag zullen vormen.

Baldewijns

Vandaag zal ik het niet wagen een precies getal te noemen. We moeten eerst de precieze kostprijs van de verschillende onderdelen kennen. De meerkosten, vergeleken met het Havenwegtracé, van de 17,5 km langere spoorlijn op Vlaams grondgebied, van de E19-HSL en de bijbehorende uitgaven om de negatieve milieu- en maatschappelijke effecten te voorkomen of te compenseren, moeten volledig en in onderling akkoord worden gedragen door de Nederlandse Spoorwegen en de NMBS. De Vlaamse regering is niet betrokken bij de onderhandelingen die hierover worden gevoerd. Dat heeft de maken met de huidige bevoegdheidsverdeling.

De NMBS was ook vertegenwoordigd in de gezamenlijke Nederlands-Vlaamse ambtelijke werkgroep. De verschillende instanties waren op de hoogte van de stand van zaken. Onder geen enkel beding kan echter afbreuk worden gedaan aan het fysisch programma noordertak HSL, zoals vastgesteld in de HSL-enveloppe 1994.

De HSL-enveloppe is vastgelegd in het investeringsprogramma van de NMBS, evenals de budgetten voor binnenlands verkeer, met inbegrip van de ondertunneling van Antwerpen-station.

Indien de Waalse minister van transport compensaties zou eisen, is dat wat ons betreft een vrijblijvende eis. In elk geval gelden de afspraken van de HSL-enveloppe en de verbintenissen in het kader van het 10 jaren-investeringsplan van de NMBS. De Vlaamse regering formuleerde hierover haar advies, maar kreeg tot nu toe geen antwoord. Wij zullen onze houding bepalen in functie van de reactie van de NMBS.

Daarenboven zal een aanpassing van het SST-Fonds, voorzien in de NMBS-begroting, ten voordele van de gemeenten langs het E19-tracé worden gevraagd, zonder financiële nadelen voor de gemeenten die reeds betrokken zijn bij de tracés Lembeek-Brussel en Brussel-Gingelom. Dit komt neer op een verhoging van het SST-Fonds.

Zoals reeds gesteld, zullen de project-MER-studies bepalend zijn voor de voorwaarden waaronder de bouwvergunning zal worden afgeleverd.

Dit geldt zonder twijfel ook voor de situatie ter hoogte van het Peerdsbos en de kruising met de N1. Wat de doorgang door het Peerdsbos betreft, werd het tracé van een geboorde tunnel onder het Peerdsbos niet behouden, precies omwille van de impact op het boombestand ten gevolge van de werven aan begin- en eindpunt van de boortunnel en de vereiste bemalingswerken. Er is gekozen voor een strikte bundeling met de E19 waarbij de 75 meterzone, zoals aangewezen op de reservatiestrook, in feite een maximumzone is, dus de reservatiestrook.

– *De heer Herman Sykerbuyk, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

Bij de opmaak van het MER, en later de bouwvergunningsaanvraag, zal duidelijk worden hoeveel meter naast de E19 uiteindelijk zal worden ingenomen. De nadelige effecten op het bos moeten zo minimaal mogelijk worden gehouden, maar er moet ook rekening worden gehouden met andere aspecten, onder andere de kosten verbonden aan de verstoring van het wegverkeer op de E19 tijdens de HST-werken. Daarenboven zal de mogelijke aanleg van geluidsbermen of geluidsschermen de huidige geluidslast van de autosnelweg ook verminderen.

Met betrekking tot de uitbouw van het voorstadsverkeer in de Antwerpse regio, moet in de eerste plaats worden gewezen op de opportuniteiten die worden geboden door de ondertunneling van de spoordoorgang door Antwerpen. Uit niets blijkt momenteel dat deze tunnel niet zal worden aangelegd. Technisch gesproken is het zelfs mogelijk dat de bouwaanvraag hiervoor afzonderlijk en eerder wordt ingediend. Zoals reeds gezegd, blijft het verlenen – met gepaste voorwaarden – van de bouwvergunning het geschiktste instrument om de verdere opvolging te doen.

In het reeds vermelde te negotiëren ontwerp-protocol met de NMBS zullen ook waarborgen worden gevraagd voor een maximaal aantal IC-treinen op de HSL met een te bepalen stopplaats vanaf Brecht en voor de Nederlandse grens. Als onderdeel van de beslissing van 23 mei 1996, heeft de Vlaamse regering mij gemachtigd om een ontwerp-overeenkomst met de NMBS op te stellen inzake de noodzakelijke uitbouw van het spoor voor het voorstadsverkeer in de Antwerpse regio.

Deze ontwerp-overeenkomst zal voorts ook slaan op de ontsluiting voor het goederenverkeer van en naar de Antwerpse haven. Op het thans vastgestelde gewestplan Antwerpen is een tracé voor de goederenlijn 11 vastgelegd. Mijn Nederlandse collega, minister Jorritsma, heeft mij verzekerd dat dit jaar nog in Nederland de procedure zal worden opgestart tot partiële aanvulling van het Tweede Structuurschema Verkeer en Vervoer om de doortrekking van de goederenlijn 11 naar de spoorlijn Goes – Bergen-op-Zoom mogelijk te maken, met de bedoeling om vóór het jaar 2000 een tracékeuze te maken.

Er zal evenwel worden onderzocht of een tracékeuze op Nederlands grondgebied versneld kan gebeuren. Ik wil hier nog eens duidelijk stellen dat de procedures in Nederland en in Vlaanderen ook wel eens van elkaar kunnen verschillen.

Ingevolge de Europese en federale afspraken om een HSL aan te leggen in het kader van de transeuropese

transportnetwerken, neemt de Vlaamse overheid nu eveneens naar aanleiding van deze procedurestap – de vastlegging van een tracé – haar verantwoordelijkheid.

Het is nu eenmaal onmogelijk om het vervoers- en mobiliteitsbeleid uit de impasse te helpen, de knellende ontsluiting van de Antwerpse haven op te lossen – waarvan de hele Antwerpse regio en Vlaanderen profiteren – en meer binnenlands verkeer mogelijk te maken, zonder ruimte op te offeren. We kunnen van de gelegenheid gebruik maken om de toenemende vervoersvraag via het spoor op middellange termijn op te vangen voor deze regio.

Zonder bijkomend treinspoor zal de te verwachten toename van internationale reizigers reeds vanaf 2004 het binnenlands reizigersverkeer ernstig belemmeren. Het is ook te verwachten dat, als antwoord op de stijgende behoefte inzake mobiliteit, de frequentie van het voorstadsverkeer op lijn 12 tussen Essen en Antwerpen zal groeien van twee treinen per uur en per richting in de piekuren tot drie treinen gedurende de hele dag rond 2005, en tot vier voorstadstreinen rond 2010.

Het is eveneens te verwachten dat een combinatie van pull-maatregelen – snelle verbindingen, zodat men gemakkelijker of helemaal niet meer moet overstappen – push-maatregelen – toerritdosering, road-pricing, congestieregulende tol – en eventuele parkeerbeperkingen voor het autoverkeer in Antwerpen een reizigerstoename van 50 tot 75 percent oplevert, of een reizigersgroei van het dubbele tot het drievoudige van de voorziene toename van 25 percent bij ongewijzigd beleid.

Ook het goederenverkeer tussen Nederland en België zal groeien van één tot twee goederenpaden – de mogelijkheid om treinen per uur en per richting in te leggen – naar drie goederenpaden in 2005 en naar drie tot vier goederenpaden in 2010.

Eveneens is te verwachten dat wanneer het HST-verkeer en de intercity Arnhem-Brussel over een afzonderlijke HSL worden geleid, er op lijn 12 naast de intercity Oostende-Roosendaal slechts capaciteit is voor maximaal drie voorstadstreinen en twee goederentreinen of voor twee voorstadstreinen en drie goederentreinen. Teneinde een capaciteitsknelpunt op lijn 12 te voorkomen, is het nodig goederenlijn 11 door te trekken naar Bergen-op-Zoom. Deze vervoersproblematiek wordt toegelicht in het vermelde rapport van de gezamenlijke Vlaams-Nederlandse ambtelijke werkgroep.

Kiezen voor het langere tracé is grensoverschrijdend een betere keuze. De te nemen milieumilderende maatregelen in Vlaanderen hebben tot gevolg dat deze beslissing een verbetering van de huidige geluidsoverlast van de E19 meebrengt. Bij een keuze voor het E19-tracé valt de geanticipeerde hinder- en ruimte-inname van het Havenwegtracé weg. Langs het Havenwegtracé blijven de 84 tot 115 aan te kopen gebouwen gevrijwaard. Dit is meer dan het aantal woningen dat volgens de huidige vooruitzichten langs het E19-tracé in Vlaanderen moet worden aangekocht. De gebieden Ruige Heide, Ettenhoven- en Noordlandpolder worden minder of niet aangetast. Dat dit voor de leefbaarheid en de resterende open ruimte van de polderdorpen belangrijk is, behoeft geen bijkomend pleidooi. Daarenboven is het E19-tracé ook de keuze van de Bestendige Deputatie van de provincie Antwerpen en van de stad Antwerpen en de gemeenten Hove en Kapellen. De keuze voor het langere tracé betekent dus geen toegeving aan Nederland, maar berust op rationele elementen en argumenten. Ik hoop dat dit nu ook in die zin werd begrepen.

Wat het dossier IJzeren Rijn betreft, zal Nederland actief meewerken aan de haalbaarheidsstudie, ook in verband met de ontwikkeling van tracévarianten ter hoogte van Roermond en van de Nederlands-Duitse grens. De resultaten van het onderzoek zullen richtinggevend zijn voor de verdere beleidsontwikkeling met betrekking tot België en Duitsland. Afhankelijk van de resultaten van dit onderzoek zal, indien men tot een overeenstemming kan komen, gezamenlijk een standpunt worden ingenomen ten aanzien van Duitsland. De Vlaamse regering heeft de minister-president en mijzelf gemachtigd om de gezamenlijke Vlaams-Nederlandse ambtelijke werkgroep een protocol te laten voorbereiden voor de grensoverschrijdende dossiers – goederenlijn 11 en IJzeren Rijn – met inbegrip van de timing, de procedurestappen en de te financieren kosten, uiteraard voor zover dit tot de respectievelijke bevoegdheid van de betreffende overheden behoort. Het financieringsplan, met inbegrip van de milieu- en maatschappelijke kosten, zal in het gezamenlijk Vlaams-Nederlands ambtelijk overleg gelijktijdig met de Nederlandse tracékeuze van goederlijn 11 aan de orde komen. Wat de bepaling van de milieu- en maatschappelijke kosten betreft, zal de berekeningsnorm op basis van gelijkwaardigheid en in samenspraak worden bepaald, voorafgaandelijk aan de milieu-effectenrapportering.

Mijnheer de voorzitter, de opgesomde randvoorwaarden die moeten worden vervuld vooraleer er sprake kan zijn van een bouwvergunning, de afspraken met de NMBS en de geplande werkzaamheden in de gezamenlijke ambtelijke werkgroep tonen aan dat er zeker geen sprake meer is van een lege doos.

Voor de heer Malcorps die zich zorgen maakt over de goederenlijn, wil ik opmerken dat na de oefening in de ambtelijke werkgroep, hiervan een studie zal worden ge-

Baldewijns

maakt. Dit is dus een realisatie van deze regering. De IJzeren Rijn krijgt nu een zelfde behandeling.

Er kan weliswaar worden opgeworpen dat dit niet nieuw is, maar in de commissie werd toch ook de bereidheid opgemerkt van de NMBS om over de IJzeren Rijn te discussiëren. Zeker voor specifieke projecten als de IJzeren Rijn en de lijn 11 dient de mogelijkheid tot financiering door derden te worden onderzocht. De commissieleden waren daarover eensgezind.

Het belang van de opdracht van de ambtelijke werkgroep mag in geen geval worden onderschat. Voor de dossiers van lijn 11 en de IJzeren Rijn zullen Nederland en Vlaanderen dezelfde procedure toepassen als deze van het HSL-dossier. De heren Malcorps en Lauwers zouden dit toch in overweging mogen nemen alvorens een oordeel te vellen.

Ik dank heer Lauwers voor zijn zeer precieze vraag over het septemberrapport betreffende de HSL, van de ambtelijke werkgroep. Uit dat rapport blijkt – ik wik mijn woorden – dat de beoordelingscriteria niet verschillend zijn voor Nederland en Vlaanderen. Voor bijvoorbeeld de geluidshinder zijn er in principe verschillende normen van toepassing in Vlaanderen en in Nederland. Maar in de ambtelijke werkgroep werd er op grond van een grondige inhoudelijke en technische discussie een eenduidig beoordelingscriterium uitgewerkt. Dat is niet alleen een belangrijk gegeven in het huidig debat, maar ook voor andere toekomstige projecten.

In de discussie over het traject door het Peerdsbos was sprake van een veiligheidszone die door de NMBS zou kunnen worden gevraagd. De NMBS kan inderdaad veiligheidsmaatregelen nemen bij gevaarlijke doortochten. Zo kan bijvoorbeeld een afrastering worden opgericht om te vermijden dat onbevoegde personen zich op de sporen zouden begeven. Uit het globaal onderzoek zal blijken hoe breed die veiligheidszone moet zijn.

De voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, de minister heeft verklaard dat voor de verschillende bouwvergunningsaanvragen een milieueffectenrapport zal worden opgesteld en dat ieder dossier op zijn merites zal worden onderzocht. Ik mag toch aannemen dat er geen akkoord over het geheel van het tracé kan zijn zo lang er geen akkoord bestaat over elk onderdeel. Ik zou de minister willen vragen hoeveel bouwvergunningen hier in het spel zijn en volgens welke timing deze zullen worden behandeld ?

Minister Eddy Baldewijns : Het globaal project is uiteraard de som van zijn onderdelen. De kruising met de N1, de Kleine Bareel, de doortocht van het Peerdsbos en de transportzone te Meer zullen in het MER afzonderlijk en grondig worden behandeld. Alle gegevens zullen worden samengebracht vóór de globale beoordeling. Wie de beslissingen van de Vlaamse regering ter zake kent, weet dat deze evaluatie slechts één onderdeel is van de voorwaarden gesteld aan het verlenen van een bouwvergunning voor het gehele tracé.

Mijnheer Penris, ik heb onrechtstreeks al op uw vraag geantwoord. U hebt een fenomenale som genoemd. In het rapport-Desmyter van de ambtelijke werkgroep, dat ik nog eens heb doorgenomen, was sprake van 77 tot 79 miljard frank voor de Havenweg en 70 tot 81 miljard frank voor het E19-tracé, exclusief de milieukosten. Vertrekkend van de verdere studies moeten we uiteraard nagaan welke bijkomende kosten nog moeten worden verrekend.

Hiermee heb ik geprobeerd een zeer open antwoord te geven op heel wat vragen van parlementsleden en zodoende de nodige informatie ter hand te stellen. Ik hoop dat we in dit debat over een uitermate belangrijke aangelegenheid, die ongetwijfeld heel wat mensen beroert, een stap vooruit hebben gezet. (*Applaus bij de SP, de CVP en de VLD*)

De voorzitter : De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris : Ik dank de minister voor zijn antwoord. Uiteraard had onze fractie geen bedenkingen bij de gehanteerde procedure, andere fracties wel, maar daar staan we niet achter. Er is tot uiting gekomen dat u uw enige troefkaart, namelijk de bouwvergunning, tegen de NMBS uitspeelt. Ik heb de indruk dat u ze niet tegen uw Nederlandse onderhandelingspartner uitspeelt, omdat u dit met de huidige constitutie misschien niet kunt. Dit betreuren we als Vlaams-nationalisten. Ik wijs erop dat de onderhandelingen met uw Nederlandse partner over de IJzeren Rijn nog worden gehypothekeerd door de uitspraak van uw Waalse ambtsgenoot, de heer Lebrun. Hij zegt letterlijk : nous serons particulièrement attentifs à l'application stricte de l'apport proportionnel soixante-quarante. Als we dus een prijskaartje van 20 miljard frank voor de meerkost van de E19 op tafel leggen, zal Wallonië 8 miljard frank extra vragen, wat de uiteindelijke meerprijs van onze IJzeren Rijn de hoogte zal injagen.

De voorzitter : De heer Lauwers heeft het woord.

De heer Herman Lauwers : Mijnheer de voorzitter, ik wil gewoon toetsen of ik de minister goed heb begrepen. Hij beweert dat bij de tracékeuze wordt geopteerd voor het principe van de strakke bundeling, dus niet binnen de zate. Daarbinnen zijn er nog altijd subvarianten, zoals de kruising met de N1, waarvoor nog geen optie is genomen en er nog financiële ruimte is voor meerdere varianten, indien blijkt dat de ene variante door het MER als gunsti-

Lauwers

ger wordt geëvalueerd dan de andere. Daaromtrent is er nog een financieringssoepelheid in het kader van het SST-fonds, als ik het goed heb begrepen. Maar de extra veiligheidszone die de NMBS vraagt, zou buiten de gevraagde 75 meter kunnen vallen. Klopt het dat die veiligheidszone niet is ingecalculeerd in de bandbreedte van de reservatiestrook die nu wordt ingekleurd ?

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Ik wil hier toch ook iets positiefs zeggen. Ik stel vast dat de Vlaamse regering gevoelig is voor een aantal zaken die aan bod kwamen tijdens de interpellaties en tijdens de bespreking van de resolutie inzake garanties voor het binnenlands treinverkeer.

Ik stel echter ook vast dat er geen garanties worden geboden dat de bezorgdheid die in dit halfrond leeft zal worden opgevangen. Het is niet zeker dat de toekomst van het binnenlands treinverkeer – dat door de uitbouw van de HST wordt gehypothekeerd – veilig wordt gesteld. Ik blijf daarover met grote twijfels zitten. Ondanks het feit dat er protocollen zullen worden afgesloten met de NMBS, vrees ik dat we naast het net zullen vissen.

Daarom hoop ik dat de motie die we aan dit halfrond zullen voorleggen zal worden goedgekeurd. In die motie zullen we vragen dat men na het beëindigen van de onderhandelingen in het parlement komt uitleggen welke garanties we effectief hebben verkregen. Dan pas mogen we overgaan tot de beslissing in verband met de vergunning.

De voorzitter : Minister Baldewijns heeft het woord.

Minister Eddy Baldewijns : De verklaringen van de heer Lebrun laat ik voor zijn rekening. Ons standpunt daarover heb ik u meegedeeld.

Mijnheer Penris, inzake een eventueel protocol met de NMBS moeten de voorwaarden in hun geheel worden bekeken. De heer Lauwers heeft ze alle vier nog eens geciteerd, anderen hebben het er ook over gehad.

We moeten een evaluatie opmaken op basis van het geheel van de voorwaarden, op het ogenblik dat de bouwaanvraag moet worden behandeld. Inzake de bundeling van dossiers houden we ons aan de keuze in verband met het tracé. Het inkleuren van de reservatiestrook volgens het principe van de strakke bundeling zal wellicht niet worden gerespecteerd voor de verbindingsbocht vanuit het centrum van Antwerpen naar de E19. Dat gebeurt om technische redenen : men kan deze trein geen bocht van 90 graden laten nemen.

Ik heb niet gezegd dat ik de financiële ruimte zie voor eventuele alternatieven. Ik zeg wel dat bijkomende milieu- en mobiliteitskosten moeten worden betaald vanuit de centrale kas. Dat moet worden overeengekomen tussen diegenen die hiervoor verantwoordelijk zijn.

We kunnen dat prijskaartje op dit ogenblik nog niet correct invullen, want een aantal specifieke aspecten moeten nog worden onderzocht. Ik heb het dan over de aanleg ter hoogte van het Peerdsbos, ter hoogte van de transportzone Meer, ter hoogte van de kruising met de N1 – de Kleine Bareel – enzovoorts. Op het definitief vastgelegde Gewestplan is er een reservatiestrook voorzien van ongeveer 75 meter. Hier en daar zouden het er ook 76 kunnen kunnen zijn. Binnen deze strook moet het tracé worden aangelegd. De werkelijk gebruikte strook zal dus zeker geen 75 meter vanaf de autoweg bedragen. Dat zal, uitgaande van het principe van de strakke bundeling, minder zijn.

Het is dus mogelijk en waarschijnlijk dat we uiteindelijk, met inbegrip van de veiligheidsstroken – die niet alleen ter hoogte van het Peerdsbos worden voorzien – die 75 meter niet nodig zullen hebben. Ik ben mij ervan bewust, mijnheer Malcorps, dat ik u inzake dit onderwerp nooit ten volle zal kunnen overtuigen. Ik heb dat nochtans geprobeerd. Ik zou er toch willen op wijzen dat er in een goed functionerende democratie afzonderlijke opdrachten zijn voor de wetgevende, decreetgevende en de uitvoerende machten. Met dit doordenkertje zou ik mijn betoog willen afsluiten.

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Tot besluit van deze interpellaties werden door de heren Malcorps, Penris en Denys met redenen omklede moties aangekondigd. Zij moeten uiterlijk binnen de 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Ik deel nog mee dat wegens ziekte, minister Peeters de vergadering van donderdag niet zal kunnen bijwonen. De agenda zal dan ook in die mate worden aangepast dat de beleidsbrief Vlaanderen : een begroting in evenwicht, oorspronkelijk vastgelegd voor donderdag 14.00 uur, wordt verschoven naar donderdag 10.00 uur. Donderdag in de voormiddag komt ook de beleidsbrief Herkenbaar aanwezig. Huisvesting van de diensten van de Vlaamse regering, aan de orde.

Voorzitter

In de namiddag staan dan de beleidsbrief Drugnota en de beleidsbrief Gezondheidsbeleid op het programma.

Dames en heren, hiermee zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen morgen om 10 en om 14 uur opnieuw bijeen om de agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 17.20 uur.*

BIJLAGE

VRAGEN OM UITLEG

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 23)

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vergadering van dinsdag 14 mei 1996

Vaste verslaggever : de heer Bruno Tobback, secretaris van de commissie

– Vraag om uitleg van de heer Christiaan Vandenbroeke tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de milieunormeringen in de struisvogelhouderij

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De vraagsteller situeert zijn vraag over de milieunormeringen in de struisvogelhouderij in een breder kader. Enerzijds bestaat er op dit ogenblik in West-Europa een veelheid van spanningen op economisch vlak, mede als gevolg van een verscherpte internationale concurrentie. Dit moet aanzetten tot behoedzaamheid en tot het benutten van eventuele groeikansen. Anderzijds is het duidelijk dat er een toenemende maatschappelijke tendens is naar een duurzame economische ontwikkeling, die onder meer blijkt uit een verstrakking van de milieunormen. De spreker stelt dat men oog moet hebben voor het spanningsveld dat hierdoor wordt gecreëerd in de landbouw, een sector die onder een blijvende druk is komen te staan.

De verstrakking van de milieunormen is volgens de spreker gerechtvaardigd. Maar men moet vertekeningen op economisch vlak, bijvoorbeeld in de vorm van concurrentievervalsing, trachten te vermijden. Concurrentievervalsing kan zijn oorzaak vinden in het feit dat de milieunormen, en de toepassing ervan, verschillen van land tot land en van regio tot regio. Hetzelfde geldt overigens voor de subsidiëringsmogelijkheden. Bovendien moet men oog hebben voor de beperkingen op het vlak van produktie en voor de kwaliteitsnormen in de landbouw.

De vraagsteller verwijst verder naar tussenkomsten bij de bespreking van diverse beleidsbrieven, waarbij werd gesteld dat Vlaanderen meer aandacht moet hebben voor de mogelijkheden die specifieke deelsectoren bieden (theorie van de zogenaamde niches). Hij is van mening dat de struisvogelhouderij een voorbeeld kan zijn van een kleine maar dynamische sector, die daarenboven hormonenvrij kwaliteitsvlees levert.

De sector blijkt een grotere groei te kennen in Vlaanderen dan in Wallonië. De struisvogelhouderij komt hier echter in moeilijkheden door de milieureglementering (Vlarem II), die strenger is dan de reglementering in Wallonië en in buurlanden. Dit dreigt eens te meer aanleiding te geven tot delokalisatie.

Concreet stelt de spreker volgende vragen aan de minister :

– Is het mogelijk dat bij het opstellen van Vlarem II de struisvogelhouderij overhaast en voorbarig werd ondergebracht in de sector pluimveehouderij ?

– Kan men tot een herziening van de normering komen, rekening houdend met de specificiteit van de sector ? De vraagsteller verwijst in dit verband naar de stress-gevoeligheid van struisvogels, waardoor er – in vergelijking met kippenkwekerijen – van overconcentratie nauwelijks sprake kan zijn.

– Is het mogelijk om de groeikansen van deze toekomstgerichte sector oordeelkundig te begeleiden in plaats van de uitbreidingsmogelijkheden onvoorwaardelijk te beperken ?

– Is het mogelijk om de vestigings- en uitbreidingsmogelijkheden van de sector in overeenstemming te brengen met de meer soepele normering die in Wallonië en de buurlanden van kracht is ? Is het met andere woorden mogelijk om nuanceringen aan te brengen in Vlarem II ?

Een ander lid sluit zich aan bij de vraag en stelt dat de cijfers in de Vlarem-reglementering, wat struisvogels betreft, onverantwoord laag liggen. Zo wordt een bedrijf met 25 dieren in een agrarische zone reeds als een hinderlijke inrichting van eerste klasse beschouwd, in een woonzone geldt dit al voor bedrijven met 10 dieren. Uit het antwoord op een schriftelijke vraag die hetzelfde lid in maart 1996 stelde, blijkt bovendien dat in dit verband geen rekening wordt gehouden met de leeftijd van de dieren. Het lid pleit daarom voor een aanpassing van de indeling.

Een ander lid wenst op te merken dat het milieu niet altijd onder druk kan worden gezet om economische redenen. Vanuit bepaalde middens wordt de regelementering inzake milieu en ruimtelijke ordening systematisch met de vinger gewezen wanneer er economische moeilijkheden zijn. Dit neemt niet weg dat in bepaalde specifieke gevallen, rekening houdend met alle elementen van het dossier, een versoepeling wenselijk kan zijn.

Een lid pleit voor voorzichtigheid omdat struisvogels hier niet in hun natuurlijke omgeving leven. Bij het bepalen van een eventuele grensleeftijd moet men bovendien oog hebben voor het feit dat struisvogels snel volwassen worden en voor overlast in een woonzone kunnen zorgen.

Een ander lid wenst van de gelegenheid gebruik te maken om de aandacht van de minister te vragen voor de wedrennen die worden georganiseerd met struisvogels. Hier moet volgens het lid zo snel mogelijk paal en perk aan worden gesteld.

2. Antwoord van de minister

De minister bevestigt dat struisvogelhouderijen volgens titel I van het Vlarem als hinderlijke inrichting worden ingedeeld in de eerste klasse, behalve inrichtingen tot en met 10 dieren in een landelijk woongebied en tot en met 25 dieren in agrarische gebieden (rubriek 9.3.2), die in de tweede klasse worden ingedeeld.

Deze Vlarem-indelingscriteria werden door de vorige Vlaamse regering vastgesteld na expliciete overwegingen en besprekingen.

In titel II van het Vlarem zijn geen specifieke bepalingen opgenomen met betrekking tot struisvogels. Dit betekent dat de algemene voorwaarden voor pluimveestallen van toepassing zijn en dat dezelfde voorwaarden worden opgelegd aan struisvogelhouderijen als aan slacht- of legkippenhouderijen. Omdat in het geval van struisvogels er meestal slechts enkele honderden dieren per bedrijf worden gehouden, gelden meestal geen afstandsregels.

De minister heeft begrip voor de argumentatie van de vraagsteller en gaat akkoord met de stelling dat men de groeikansen van een nieuwe sector niet nodeloos mag hypothekeren. Het begeleiden van de groeikansen van de struisvogelhouderij is echter in eerste plaats een landbouweconomische aangelegenheid die buiten het kader van de milieuwetgeving valt. De beperkingen die in het kader van het Vlarem aan de veehouderij worden opgelegd, beogen enkel de bescherming van het leefmilieu.

De huidige regelgeving inzake vestigings- en uitbreidingsmogelijkheden van veehouderijen is bovendien gesteund op de specifieke situatie in het Vlaamse gewest.

Bij de evaluatie van titel II van het Vlarem zal worden nagegaan of een meer specifieke regelgeving voor struisvogelhouderijen zich opdringt. Op dit moment worden de voorstellen van de bevoegde administraties om de indelingscriteria te wijzigen, onderzocht. De minister verwijst in dit verband naar een concreet voorstel dat ertoe strekt de criteria voor de indeling in eerste en tweede klasse te wijzigen, door een verhoging van het maximum aantal dieren per inrichting. Hierover is echter nog geen enkele beslissing genomen.

Wat de wedrennen met struisvogels betreft, antwoordt de minister dat de dierenbescherming een federale materie is. Omdat hij ook bedenkingen heeft bij de organisatie van dergelijke wedstrijden, zal hij laten onderzoeken of door de Vlaamse regering kan worden opgetreden.

3. Replieken

De vraagsteller dankt de minister voor zijn antwoord en zegt vertrouwen te hebben in de resultaten van de aangekondigde evaluatie.

Hij sluit zich verder aan bij de tussenkomst van een ander lid over de struisvogelkoersen en vraagt dat deze zo snel mogelijk worden verboden.

Reagerend op andere tussenkomsten, stelt het lid verder dat uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat struisvogels zich uitstekend aanpassen aan ons klimaat. In het verleden werden overigens talrijke andere diersoorten en gewassen vanuit andere continenten geïmporteerd. Het feit dat struisvogels sterk onderhevig zijn aan stress, heeft onder meer tot gevolg dat per hectare slechts een beperkt aantal dieren kan worden gehouden en er geen overdreven milieuhinder kan zijn.

Een ander lid wijst op het feit dat sommige landbouwbedrijven struisvogels houden als bijkomende activiteit. Die bedrijven hebben destijds enkel melding gemaakt van het aantal moederdieren en zouden nu een uitbreiding moeten vragen indien ze meer dan 25 dieren, kuikens inbegrepen, houden. Het valt te betwijfelen dat ze die vergunning zullen krijgen, te meer daar ondertussen ook het mestactieplan in werking is getreden. Hierdoor dreigen deze bedrijven in de problemen te komen.

De minister sluit niet uit dat bij een herziening van de reglementering een overgangsregeling kan worden uitgewerkt voor sommige bedrijven, die hen moet toelaten zich in regel te stellen. Hij benadrukt echter dat met alle elementen van

het dossier rekening moet worden gehouden en dat voor elke eventuele wijziging van de reglementering goede argumenten moeten bestaan.

– *Het incident is gesloten*.

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 23)

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vergadering van donderdag 25 april 1996

Vaste verslaggever : de heer Bruno Tobback, secretaris van de commissie

– Vraag om uitleg van de heer Arnold Van Aperen tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de toepassing van de uitvoerheffing voor afval met bestemming de Waalse cementindustrie

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

Door de cementindustrie worden bepaalde industriële afvalstoffen gebruikt als brandstof en als grondstof voor de produktie van cement. Het gaat hier volgens de vraagsteller niet over het louter verbranden of storten maar over het hergebruik van afval. Tijdens het produktieproces worden de afvalstoffen verwerkt bij een temperatuur van bijna 2000° C. Achteraf is er geen afvalresidu meer, wat een belangrijk voordeel is in vergelijking met andere vormen van verwijdering van afval, aldus de vraagsteller.

Uiteraard komen niet alle afvalstoffen hiervoor in aanmerking. De cementindustrie is gedwongen rekening te houden met de calorische waarde en de geschiktheid om als grondstof voor cement te dienen. Een ongecontroleerd gebruik van afval zou immers nadelige gevolgen hebben voor de kwaliteit van het produkt, aldus de vraagsteller.

Door het decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1996 werd de heffing voor de ophaling van afvalstoffen die worden overgebracht naar een ander gewest om er ofwel fysisch-chemisch te worden behandeld voorafgaand aan storten of verbranden, ofwel te worden gestort of verbrand, verhoogd van 900 naar 2.000 frank per ton. De bepaling blijkt ook van toepassing te zijn op de overbrenging van afvalstoffen naar Wallonië ten behoeve van de Waalse cementindustrie.

In antwoord op een klacht van de betrokken sector bij de Europese Commissie dd. 26 januari 1996, werd gesteld dat gezien de toegepaste produktiemethode de diensten van de commissie van mening zijn dat het hier om een nuttige toepassing van afvalstoffen gaat, waardoor de bepaling van het programmadecreet niet van toepassing is op deze sector en activiteiten. Als gevolg hiervan werd door de minister en zijn Waalse collega overeengekomen dat een vrijstelling van deze heffing zou worden verleend indien het Waalse Gewest een attest aflevert waarin staat dat de betrokken bedrijven wel degelijk aan deze voorwaarden voldoen.

Door de minister werden evenwel nog geen maatregelen genomen om de bevoegde diensten op de hoogte te stellen van deze beslissing, zodat nog steeds, onterecht, een heffing wordt aangerekend, aldus de vraagsteller.

Daarom stelt de spreker volgende vragen aan de minister :

– Is de minister op de hoogte van de houding van de Europese Commissie ter zake en zal hij dit oordeel naleven ?

– Is de minister reeds in het bezit van attesten die werden afgeleverd door het Waalse Gewest, en zo niet, zal de minister er bij zijn Waalse collega op aandringen dat deze ter beschikking worden gesteld ?

– Wanneer zal de minister maatregelen nemen om te beletten dat de exportheffing op afval voor de Waalse cementindustrie wordt aangerekend ?

– Heeft de minister de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse gewest (OVAM) reeds op de hoogte gesteld van de zienswijze van de Europese Commissie en zo ja, waarom past OVAM die dan niet toe ?

2. Antwoord van de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling

De minister bevestigt dat hij een kopie kreeg van een brief van de diensten van de Europese Commissie met betrekking tot een klacht van een onderneming die afvalstoffen uit Vlaanderen invoert in Wallonië om ze te behandelen met het oog op het gebruik als brandstof in cementovens. Naar het oordeel van de diensten van de commissie worden de activiteiten van de onderneming beschouwd als handelingen van nuttige toepassing, met name hoofdgebruik als brandstof of als ander middel van energieopwekking onder de categorie R9 van bijlage II B van Richtlijn 91/156/EEG. Deze klacht is echter nog in onderzoek. Om een gefundeerd antwoord aan de commissie te kunnen bezorgen, heeft de minister bijkomende informatie over de klacht gevraagd. Het schrijven van de commissie vermeldt immers niet om welk bedrijf of activiteit het gaat en wat de specifieke klachten zijn.

De minister heeft OVAM op de hoogte gesteld van de zienswijze van de Europese Commissie. Indien na het onderzoek de commissie hierover uitspraak doet, zal de minister deze beslissing naleven en, indien nodig, OVAM instructies geven.

In verband met de problematiek van de milieuheffing voor de afvalstoffen die worden opgehaald in het Vlaamse Gewest om te worden gestort of verbrand in het Waalse Gewest, is er overleg geweest met het kabinet van de heer Guy Lutgen, Waals minister van leefmilieu, maar is er als dusdanig geen akkoord gesloten.

Met betrekking tot de interpretatie van de afvalstoffen die aan de milieuheffing zijn onderworpen, deelt de minister mee dat voor de nuttige toepassing van afvalstoffen de heffing niet van toepassing is. De minister heeft dit schriftelijk aan zijn Waalse collega van leefmilieu meegedeeld. De aanduiding van de afvalstoffen die voor nuttige toepassing in aanmerking kunnen komen, alsook de attestatie of een verwerkingsinrichting als nuttige toepassing kan worden beschouwd, is de bevoegdheid van elk gewest.

Om te bepalen welke verwerkingsinrichtingen voor welke categorieën van afvalstoffen als nuttige toepassing kunnen worden beschouwd, wordt op dit ogenblik overleg gepleegd tussen de bevoegde gewestelijke administraties. Voor Vlaanderen is dit de OVAM. Bij dit overleg zal de Europese reglementering als uitgangspunt dienen. In de Europese lijst van verwerkingshandelingen, die door het besluit van de Vlaamse regering van 27 april 1994 ook in de Vlaamse afvalstoffenwetgeving werd overgenomen, wordt het hoofdgebruik van afvalstoffen als brandstof of als ander middel voor energieopwekking als nuttige toepassing gedefinieerd.

Het verwerken van afvalstoffen met een lage calorische waarde zal dus moeilijk als nuttige toepassing kunnen worden gedefinieerd, aldus de minister. Daarnaast moeten ook de prioriteiten inzake afvalverwerking van het Vlaamse afvalstoffenbeleid in rekening worden gebracht en moeten voorkoming, hergebruik en recyclage voorrang krijgen op het verbranden met energierecuperatie.

De minister veronderstelt dat de attesten waarvan sprake door de Waalse overheid zullen worden afgeleverd zodra hierover een akkoord is bereikt. Op dat ogenblik zal voor de verwerking van deze categorieën van afvalstoffen in de Waalse cementovens geen milieuheffing meer van toepassing zijn.

3. Replieken

De vraagsteller dankt de minister voor deze informatie en vraagt dat de commissie op de hoogte zou worden gehouden van de resultaten van het overleg.

Een lid stelt dat een Waals cementbedrijf bij wijze van experiment ook aan slibverbranding doet. Slib heeft een vrij lage calorische waarde maar heeft het voordeel dat na verbranding de restanten – onder bepaalde voorwaarden – nog als grondstof voor cement kunnen dienen. Het zou volgens het lid de moeite lonen om aan Aquafin de opdracht te geven dit onderzoeken. Een ander lid sluit zich daarbij aan en stelt dat ook door olie vervuilde grond als brandstof en grondstof voor de cementindustrie kan dienen.

Een ander lid stelt dat inzake de overbrenging en verwerking van afvalstoffen duidelijke afspraken moeten worden gemaakt met de industrie en dat strikte richtlijnen moeten worden gegeven aan de instanties die afval ophalen. Het lid stelt verder dat er op het terrein zo goed als geen controle is op de aanvoer : de afvalstoffen worden in de praktijk in gemengde vorm aangevoerd, terwijl de calorische waarde ervan pas na scheiding kan worden bepaald.

Een lid is van mening dat verbranding in de cementovens niet als gemakkelijkheidsoplossing voor het afvalprobleem mag worden gezien. Bovendien hebben specialisten nog vragen omtrent het milieuvriendelijk karakter van de gehanteerde methodes. Indien er nadelige gevolgen zijn, bijvoorbeeld wat de uitstoot betreft, gelden die niet enkel voor Wallonië maar ook voor Vlaanderen.

De minister antwoordt dat hij de suggestie van een lid betreffende de duidelijke richtlijnen voor de industrie en de instanties die afval ophalen, aan OVAM zal overmaken.

Verder wijst de minister erop dat deze problematiek samenhangt met de bredere discussie over het gebruik van allerhande afvalstoffen als secundaire grondstof. OVAM bereidt hierover een besluit voor en heeft ook in dit verband contacten met het Waalse Gewest. Er bestaat nog discussie over de definitie van secundaire grondstof, zo wordt bijvoorbeeld mest uit Vlaanderen door Wallonië als afval beschouwd.

De minister deelt verder mee dat er signalen zijn dat ook de Vlaamse staalnijverheid overweegt om verbrandingscapaciteit ter beschikking te stellen. Een en ander kan niet op voorhand worden uitgesloten, maar anderzijds moet men er op toezien dat de objectieven en prioriteiten van het afvalstoffenbeleid overeind blijven. Er moet overigens ook rekening

worden gehouden met de positie van de NV Indaver, die belangrijke investeringen in afvalverwerking deed en nood heeft aan perspectieven op dit vlak.

– *Het incident is gesloten.*

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 23)

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vergadering van donderdag 25 april 1996

Vaste verslaggever : de heer Bruno Tobback, secretaris van de commissie

– Vraag om uitleg van de heer Arnold Van Aperen tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de besteding van gelden door de Vlaamse regering ter beschikking gesteld van de Vlaamse Landmaatschappij

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

Door de federale regering, en later door de Vlaamse regering, werden sinds 1980 gelden ter beschikking gesteld voor ruilverkavelingsprojecten opgezet door de Vlaamse Landmaatschappij (VLM). Deze gelden werden niet dadelijk aangewend.

In afwachting van besteding brachten deze middelen echter een interest op. Volgens de vraagsteller bestaat er sinds enige jaren betwisting tussen de VLM en de Vlaamse regering over wie nu precies de eigenaar van deze interesten is : de Vlaamse Gemeenschap of de VLM.

Daarom had het lid van de minister graag het volgende vernomen :

– Hoeveel gelden werden, zowel door de federale als door Vlaamse regering, precies ter beschikking gesteld van de VLM met als doel deze aan te wenden voor ruilverkaveling ?

– Hoeveel interesten hebben deze bedragen gedurende al die jaren opgebracht ?

– Moeten deze interesten niet terugvloeien naar de Vlaamse Gemeenschap en zo neen, waarom niet ?

– Voor welke doeleinden mogen deze interesten worden gebruikt indien deze gelden ter beschikking blijven van de VLM ?

2. Antwoord van de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling

De minister wil eerst opmerken dat de ruilverkavelingsprojecten worden uitgevoerd door ruilverkavelingscomités. De bijdrage van het Vlaams Gewest in de technische uitgaven van de ruilverkavelingscomités wordt in de vorm van subsidies verstrekt. De Vlaamse Landmaatschappij, als rechtsopvolger van de Nationale Landmaatschappij, verstrekt, binnen de perken van de middelen waarover ze beschikt, aan de comités de nodige kredieten voor de uitvoering van de werken, in afwachting van de betaling van de subsidies van het Vlaamse Gewest en de provincies en de vrijwillige bijdragen van de gemeenten en de bijdragen van de grondeigenaars.

Om de VLM in staat te stellen de technische uitgaven van de ruilverkavelingscomités te prefinancieren, werd vanaf 1965 geopteerd voor het systeem van kredietopening bij het Gemeentekrediet van België. Door achtereenvolgende ministeriële besluiten werd het bedrag van de kredietopening verhoogd tot 900 miljoen frank voor het Vlaams Gewest, overeenkomstig het ministerieel besluit van 1 oktober 1980. De debetinteresten van de kredietopening vielen te laste van de Staat, later het Vlaamse Gewest.

Om de debetinteresten te beperken, besliste de Vlaamse regering een bedrijfskapitaal van 600 miljoen frank ter beschikking te stellen van de VLM. Dit bedrag werd in 1984, 1985 en 1986 in drie schijven van 200 miljoen frank uitbetaald. Verder werden tussen 1984 en 1993 jaarlijks voorschotten op de vastgelegde subsidies betaald voor een gemiddeld bedrag van 200 miljoen frank per jaar, aldus de minister.

Het bedrijfskapitaal bracht in totaal 235,5 miljoen frank creditinteresten op. Sinds 1 oktober 1993 wordt de financiële rekening van de ruilverkavelingsverrichtingen door het Centraal Financieringsorgaan van de Vlaamse Gemeenschap beheerd, zodat er na die datum geen interesten meer werden verworven.

De interesten zijn reeds volledig terugbetaald aan de Vlaamse Gemeenschap : de betalingen dateren van 1988, 1994 en 1995. De discussie binnen de Vlaamse regering handelde enkel over het gebruik van de middelen. De minister was van mening dat ze aan initiatieven in het kader van landinrichting moesten worden besteed.

De ontvangsten zijn inmiddels toegewezen aan programma 61.40 Landbeheer (basisallocatie 85.90) van de uitgavenbegroting. De administratie bereidt thans een dossier voor om een terugvorderbaar voorschot te verlenen aan de VLM met het oog op de aankoop van het domein van de vroegere Rijksweldadigheidskolonie te Wortel.

3. Replieken

De vraagsteller dankt de minister voor de duidelijkheid van zijn antwoord over het gebruik van de gelden. Er waren volgens het lid in de streek reeds geruchten over een mogelijke aankoop van het domein te Wortel door het Landinrichtingsfonds. Het lid is voorstander van deze aankoop omdat het domein dan in zijn geheel kan worden gered. Een andere vraag is welke oplossing op lange termijn voor het domein kan worden gevonden, gezien de middelen slechts voor vijf jaar ter beschikking zouden worden gesteld.

Een lid stelt dat de aankoop van het domein een unieke kans biedt om aan bosuitbreiding te doen. Een ander lid wijst op het unieke karakter van het domein als verwevingsgebied, waardoor het minder geschikt is voor bebossing.

De minister stelt dat de discussie over het inrichtingsplan nog met de betrokken partijen moet worden gevoerd. Het zou voorbarig zijn om daar nu reeds een uitspraak over te doen.

– *Het incident is gesloten.*

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 23)

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Vergadering van woensdag 29 mei 1996

Vaste verslaggever : de heer Roland Deswaene, secretaris van de commissie

– Vraag om uitleg van de heer Christiaan Vandenbroeke tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de invulling van de eindtermen basisonderwijs met betrekking tot verkeerseducatie en verkeersveiligheid

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

De heer Chris Vandenbroeke merkt op dat thans heel grondig gewerkt wordt aan de nadere opvolging en uitwerking van de eerder goedgekeurde eindtermen voor het basisonderwijs. Met ingang van het schooljaar 1996-1997 moeten ze inderdaad van toepassing zijn.

Naar de spreker verneemt gebeurt dit voor de diverse onderdelen van wat onder de eindtermen basisonderwijs vervat zit echt wel met de nodige zorg. Bepaald benedenmaats zou dit daarentegen het geval zijn voor wat de verkeerseducatie betreft, nochtans een wezenlijk en stellig een heel cruciaal onderdeel in een geactualiseerde en toekomstgerichte uittekening van het basisonderwijs – en naderhand te hernemen voor het secundair onderwijs. Gegeven bovenstaande argumentatie heeft hij volgende concrete vragen :

1. Is het mogelijk om, naar analogie met andere onderdelen uit het basisonderwijs, voor een passende uitwerking te laten zorgen in verband met het gegeven van de verkeersveiligheid, de verkeerseducatie en alles wat erop betrekking heeft ?

2. Is het, in voorkomend geval, mogelijk om een werkgroep op te richten en meteen te gelasten met het uitschrijven en vastleggen van wat onder het geheel van verkeerseducatie in de eindtermen mag en moet verwacht worden ?

3. Kan de oprichting van zo'n werkgroep, gegeven het feit dat het schooljaar 1994-1995 naar zijn einde loopt, nog tijdig geïnstalleerd worden om van daaruit de aangewezen conclusies te laten formuleren ?

2. Antwoord van de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken

In antwoord op de vraag omtrent de nadere uitwerking van eerder goedgekeurde eindtermen en ontwikkelingsdoelen inzake verkeerseducatie in het basisonderwijs, deelt de minister het volgende mee.

1. Wat jonge kinderen minimaal moeten kennen en kunnen inzake verkeer en mobiliteit, wordt concreet beschreven in de decretaal vastgelegde ontwikkelingsdoelen – voor het kleuteronderwijs – en eindtermen – voor het lager onderwijs. Door het vastleggen van deze minimumdoelen kan hierover geen misverstand meer zijn.

Het is de taak van de verschillende onderwijsnetten om de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen op te nemen in de leerplannen. De pedagogisch-didactische uitwerking van de eindtermen en ontwikkelingsdoelen behoort niet tot de taak van de overheid. Dat vindt zijn oorsprong in de vrijheid van pedagogische methode van de netten. Voorgaande blijft de eindverantwoordelijkheid van de school, het schoolteam en de leerkrachten. Een aantal externe organisaties kunnen daarbij, op vraag van de betrokken school, behulpzaam zijn. Zo kunnen de scholen voor deskundige begeleiding onder meer steeds een beroep doen op gespecialiseerde personeelsleden van de Rijkswacht of de gemeentepolitie. Daarbij wordt gebruik gemaakt van aangepast beeld- en tekstmateriaal, mobiele verkeersparken en dergelijke.

De eindtermen en ontwikkelingsdoelen werden decretaal vastgelegd op 22 februari 1995. Ze worden vanaf 1 september 1997 ingevoerd. Het is dus duidelijk dat zowel de leerplanmakers als de schoolteams voldoende tijd krijgen om zich degelijk voor te bereiden.

De inspectie van de Vlaamse Gemeenschap gaat na of de onderwijsinstelling de goedgekeurde leerplannen realiseert en in het bijzonder de erin opgenomen eindtermen en ontwikkelingsdoelen bij de betrokken leerlingen zoveel als mogelijk bereikt, respectievelijk nastreeft. Dat geldt uiteraard ook voor eindtermen en ontwikkelingsdoelen voor verkeerseducatie.

2 en 3. Gezien het niet de bedoeling kan zijn een werkgroep op te richten, zijn de vragen 2 en 3 zonder voorwerp.

3. Repliek

De heer Chris Vandenbroeke begrijpt het antwoord van de minister, maar vraagt zich toch af of, gegeven het belang van een gedegen opleiding in verkeerskunde, de minister geen stappen zou kunnen zetten om de personen die ermee belast zijn deze thematiek te begeleiden, voorbereidend werk ter zake te laten verrichten.

De minister antwoordt dat dit gebeurd is. Binnen de Stichting Vlaamse Verkeerskunde bestaat een werkgroep Verkeer- en mobiliteitseducatie die juist als taak heeft de verkeers- en mobiliteitsopvoeding in het onderwijs te stimuleren en te coördineren. Deze werkgroep heeft trouwens een bijdrage geleverd tot de ontwikkeling van de eindtermen voor het basisonderwijs. Nadien hebben zij als hulp bij het opstellen van de leerplannen ondersteunend materiaal gemaakt.

– *Het incident is gesloten.*

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 23)

Commissie voor Mediabeleid

Vergadering van woensdag 29 mei 1996

Vaste verslaggever : de heer Carl Decaluwé, secretaris van de commissie

– Vraag om uitleg van mevrouw Yolande Avontroodt tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de uitzendmoeilijkheden van de lokale radio's in Antwerpen

1. Uiteenzetting door de vraagsteller

Mevrouw Yolande Avontroodt merkt op dat de problematiek van de vrije radio's momenteel weer erg actueel is. Zij ontving recent het document "De Grote leugen" vanwege de vzw Vevora waarin onomwonden wordt gesteld dat de minister verantwoordelijk is voor het likwideren van het fenomeen lokale radio in Vlaanderen.

Het is op dit moment niet de bedoeling van de spreker het debat in alle toonaarden te voeren. Haar collega Dirk Van Mechelen zal dit zeker ten gepaste tijden doen.

Zij heeft wel enkele vragen over de specifieke toestand in Antwerpen. Het is trouwens opmerkelijk dat de Antwerpse noodklok geluid wordt door een partijgenoot van de minister, met name schepen Bruno Peeters.

De spreker weet uit ervaring dat de lokale radio's in Antwerpen te kampen hebben met aanzienlijke ontvangstproblemen waardoor ze behoorlijke moeilijkheden krijgen : de adverteerders haken af, de inkomsten dalen hierdoor, de tewerkstelling komt in het gedrang.

De vigerende wetgeving laat een uitgestraald maximum zendvermogen van 100 watt toe. In dezelfde wet staat dat de niet-openbare radio een zendgebied mag bestrijken met een straal van 8 kilometer. Op dit ogenblik is het onmogelijk in een stad als Antwerpen met een zendvermogen van 100 watt een zendgebied van 8 kilometer te dekken. Dat heeft vooral te maken met het te sterk uitzenden van radio's buiten Antwrpen op dezelfde frekwentie maar ook met het feit dat een stad nu eenmaal anders gebouwd is dan een landelijke gemeente. In Brussel heeft men deze situatie reeds langer geregulariseerd en hogere vermogens toegekend aan de Vlaamse lokale radio's in het Brusselse.

De minister weet dat voor Brussel een uitzonderingsprocedure werd uitgewerkt waardoor de lokale radio's een gewaarborgd zendgebied hebben binnen een straal van 30 kilometer. De internationale technische normen stellen dat een zender werkend in een grote agglomeratie 10 dB meer veldsterkte nodig heeft. Dat zou mogelijk moeten zijn in Antwerpen, Gent en Brussel. Deze steden kan men onmogelijk bestrijken met een zender van 100 watt.

De BRTN gebruikt voor de zender die het programma studio Brussel voor Gent stad uitzendt op 94,5 MHz een zender van 500 watt met een antenne van 100 meter hoog. Een lokale radio met zo'n antenne mag maar 15 watt gebruiken. Zolang de technische aspecten van lokale radio's niet opgelost worden is het zinloos steeds weer het inhoudelijk aspect van de radio's wettelijk te willen regelen.

Een beperkt aantal radio's in de stad Antwerpen gelijke kansen geven als hun collega's in Brussel is het doel.

Het is zeer belangrijk dat er wordt gesproken over een verzorgingsgebied in plaats van de geciteerde 8 kilometer. 8 kilometer is voldoende voor een landelijke gemeente, maar het verzorgingsgebied van bovenvermelde Antwerpse radio's ligt gevoelig verder.

Gevolg : de Antwerpse radio's kunnen luisteraars reeds thuis bereiken en hen rond de files leiden in plaats van ze te berichten als ze er reeds lang inzitten. In Brussel was dit een van de redenen om meer zendvermogen toe te kennen aan de Vlaamse radiozenders.

De luisteraars die actief deelnemen aan het stadsleven moeten door de stadsradio's bereikt kunnen worden. In het licht van deze aanklacht had de spreker van de minister graag het volgende vernomen :

1. Is hij op de hoogte van de problemen die de Antwerpse lokale radio's ondervinden ? Zo ja, wat gaat hij eraan doen ? Wat denkt hij ervan om aan hun dezelfde faciliteiten te verlenen als aan hun Brusselse collega's ?

2. Deelt de minister de verzuchtingen van zijn partijgenoot, schepen Bruno Peeters, om het decreet te wijzigen zodat er een groter uitzendgebied mogelijk wordt ?

3. Is deze Antwerpse aanklacht niet het zoveelste bewijs dat door het vigerende decreet het fenomeen lokale radio langzaam "monddood" gemaakt wordt ?

2. Antwoord van de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media

De minister antwoordt dat de administratie de vraag van Mevrouw Yolande Avontroodt grondig heeft onderzocht.

Vooreerst wordt opgemerkt dat er benevens de grote radio's waarover het geachte lid het heeft, nog negen andere lokale radio's in Antwerpen zijn erkend. De problemen in Antwerpen kunnen onderverdeeld worden in drie categorieën :

1. storingen door Franstalige radio's, vooral uit Brussel, die met een veel groter vermogen dan voorzien in het frequentieplan uitzenden;

2. ontvangstproblemen in een grote stad. Door de afscherming van vele hoge gebouwen wordt een signaal minder goed over de hele stad verdeeld en komen er meer storingen voor dan in landelijke gebieden. Hoge antennes kunnen dat probleem voor een groot deel oplossen omdat over hoge gebouwen heen wordt gestraald. Een te hoge antenne geeft dan weer aanleiding tot een laag vermogen wat dan weer andere ontvangstproblemen in de binnenstand kan geven.

3. Storingen door Vlaamse radio's die zich om hun eigen dienstzone veilig te stellen tegen de storingen wapenen door op hun beurt hun zendvermogen op te drijven.

Tegen deze laatste overtreding wordt door het BIPT op vraag van de Vlaamse Gemeenschap opgetreden. Ondanks controles en inbeslagnamen niet altijd met langdurig succes. De administratie heeft de uitzendmogelijkheden van de vier radio's in detail onderzocht.

Het onderzoek wijst uit dat radio Expres op 102.8 MHZ een theoretisch gemiddelde dienstzone van 8,5 km heeft, wat zeker niet slecht is. De radio wordt vooral gestoord door buitenlandse zenders (Wesel-Duitsland en Maubeuge-Frankrijk op 102.8 MHZ en Rotterdam op 102.7 MHZ). De zendinstallatie staat zeer hoog, waardoor het vermogen zeer klein wordt (15W). Het lage vermogen speelt vooral in de binnenstand in het nadeel. Een lagere antennehoogte biedt ook geen oplossing omdat hoge gebouwen dan meer afscherming voor gevolg hebben.

Lokale radio Antigon heeft de beste frequentie van Antwerpen : er zijn nauwelijks buitenlandse storingen en geen storingen vanuit de Franse Gemeenschap.

Voor VRM op 104.2 MHZ is het probleem het grotere vermogen van Franstalige radio's uit Brussel op 104.3 en 104.0 MHZ.

Radio Nostalgie op 107.4 MHZ is de enige in de band 104.9 – 107.9 MHZ. In die band werden een maximaal aantal lokale radio's ondergebracht. De radio is omringd door vele zenders op laag vermogen van België en Nederland op relatief korte afstand. Dat is normaal in dat deel van de band. Die frequentie is typisch voor dat deel van de band. De afstand tot de andere lokale radio's blijkt voldoende te zijn. Indien andere lokale radio's hun vermogen opvoeren zal deze radio relatief sneller getroffen worden omdat hij veel nabijgelegen stoorzenders heeft. Een verhoging van het vermogen is voor deze radio onmogelijk door de normale afstanden tot andere lokale radio's.

4. Het toekennen van een groter zendgebied vergt een wijziging van de regelgeving. De minister vestigt er de aandacht op dat dergelijke wijziging heel wat gevolgen heeft.

Om een straal van 30 kilometer te bekomen is een vermogen van minstens 5.000 W nodig. Het juiste vermogen hangt af van de nationale en internationale stoorzenders. Indien aan de vier vernoemde radio's dit vermogen zou worden toegekend, dan krijgen 35 Vlaamse lokale radio's hiervan storingen, gaande van lichte storingen tot totale onbeluisterbaarheid.

De administratie stelt dat dit evenwel een louter theoretisch model is. Er is immers geen enkele kans dat die aanpassingen gecoördineerd kunnen worden met het binnen- en buitenland.

Vertrekkend van het huidige frequentieplan werd vroeger onderzocht welke frequenties in Antwerpen een vermogen van 300 W zouden kunnen krijgen met een antennehoogte van 35 m. Daardoor zou de dienstzone niet enorm toenemen, maar zou de ontvangst in de stad wel verbeterd worden. De minimale afstanden tussen deze radio's onderling en met de normale lokale radio van 100 W zijn dan :

– 50 km voor stations op dezelfde frequentie

– 29 km voor stations met een frequentieverschil van 100 kHz

– 20 km voor stations met een frequentieverschil van 200 kHz

Voor deze grotere radio’s kan voor een frequentieverschil van 300 kHz best ook een minimumafstand opgelegd worden (rond de 8 of 10 km).

De best te gebruiken frequenties in Antwerpen van het huidige plan zijn :

– 102.8 MHz

– 103.2 MHz

– 103.6 Mhz

Met dit vermogen moeten vijf andere erkende lokale radio's verdwijnen. Coördinatie met het binnen- en buitenland is noodzakelijk, maar er zijn minder problemen te verwachten. De frequenties vanuit Antwerpen kunnen met dit vermogen in Gent herhaald worden met een identiek vermogen. Ook dan sneuvelen een aantal uitzendmogelijkheden van andere erkende radio's. Indien er met een groter vermogen dan 300 W. wordt gewerkt is dit niet meer mogelijk. Dan is een frequentieverschil tussen de radio's van de twee steden van 100 kHz of meer noodzakelijk, afhankelijk van het vermogen dat gewenst wordt. Indien ook in andere steden, bijvoorbeeld Brugge of Hasselt, 300 W zouden worden toegestaan, verminderen de aantallen in Gent en Antwerpen.

Het gebruik van een groter vermogen in Antwerpen is niet onmiddellijk toepasbaar in het huidige frequentieplan van de Vlaamse Gemeenschap. Grotere vermogens voor de grotere steden zijn enkel mogelijk bij een algemene herschikking van het frequentieplan en enkel in de band tot 104,8 Mhz. Het toekennen van radio's met een groter vermogen zou het aantal lokale radio's (nu 97) in deze band gevoelig verminderen. Het zal bovendien de nodige coördinaties en onderhandelingen met binnen- en buitenland vergen.

De minister herhaalt nog eens dat in het verleden – en hij betreurt dat – teveel frequenties werden toegekend waardoor het niet mogelijk is alle erkende radio's een voldoende groot zendcomfort te waarborgen. Om de storingen te beperken en om de toestand te verbeteren heeft zijn voorganger in overleg met de representatieve verenigingen van lokale radio's beslist geen nieuwe initiatieven te erkennen. De toestand verbeterde er evenwel weinig op omdat door het buitenland frequenties terecht werden ingenomen die spijtig genoeg ook aan Vlaamse radio's waren toegekend en vooral omdat de Franse Gemeenschap op onrechtmatige wijze hogere vermogens aan verschillende radio's toekende.

Ondanks alle overleg en ondanks procedures tot schorsing bij de Raad van State sedert juni 1994 is er nog steeds geen oplossing. Op dit ogenblik is er bij de Raad van State een zitting over de zaken die de minister op 1 augustus 1995 tegen de Franse Gemeenschap heeft ingesteld. De minister wil niet vooruitlopen op een arrest maar kan toch meedelen dat het verslag van de auditeur de Vlaamse Gemeenschap volkomen gelijk geeft. De minister heeft ook wel hoop dat het huidig overleg met de Frans Gemeenschap enig – de minster is heel voorzichtig – resultaat zal opleveren. Ingenieurs van de twee gemeenschappen zoeken op dit ogenblik naar – definitieve – oplossingen.

5. De minister verklaart dat het niet eenvoudig is om te bepalen op welke wijze het medium lokale radio best kan worden geholpen. De minister zal met bijzondere aandacht kennis nemen van de parlementaire initiatieven die worden voorbereid.

Gelet op de dagelijkse klachten bij de administratie over een gebrek aan zendcomfort denkt hij dat hoe dan ook herschikkingen nodig zullen zijn wil het medium lokale radio nog kansen naar de toekomst hebben. Dat bij die herschikkingen voorrang zal moeten gegeven worden aan de erkende radio's lijkt hem de logica zelf. Het is de commissie bekend dat de lokale radio's met alle, ook minder fraaie, middelen op een opentrekken van de frequentieband en op een wijziging van het besluit van 15 maart 1996 inzake zendvergunningen aandringen. De minister wil hierover geen polemiek uitlokken. Hij herinnert er alleen aan dat de technische normen die nu worden aangevallen en die in het besluit van 15 maart 1996 qua bescherming van de frequenties van de openbare omroep zijn ingeschreven, identiek zijn aan die vermeld in het KB van 20 augustus 1981 – het zogenaamde KB Willockx – en die dus reeds 15 jaar lang worden gehanteerd. De opdeling van de frequentieband werd tien jaar geleden, dus lang voor het beleid van zijn voorganger en hemzelf, bij de uitbreiding van de uitzendmogelijkheden ingevoerd omdat op die wijze aan de lokale radio's meer kansen konden worden gegeven. Het onderbrengen van grotere en kleinere radio's in dezelfde band beperkt immers het aantal uitzendmogelijkheden. De frequentieplannen werden ook niet door BRTN waar wel door RTT voor heel België opgemaakt.

Vooral externe oorzaken – de start van radio Donna, het ingebruiknemen van dezelfde frequentiebanden in het buitenland en de onrechtmatige beslissingen van de Franse Gemeenschap – hebben het medium lokale radio beperkt. Dat het zendcomfort in Vlaanderen te wensen overlaat, valt niet te betwijfelen. Vergeleken met Nederland, dat een veel betere

ligging heeft – op zee wordt niet uitgezonden – moet de minister vaststellen dat er in het kleinere Vlaanderen bijna evenveel radio's zijn. Hij vreest dat er geen mirakeloplossingen zijn. De minister blijft ervoor ijveren dat de Franse Gemeenschap eindelijk met de rechtmatige belangen van onze radio's rekening houdt.

De minsiter deelt de commissie ten slotte mee dat voor hem alles bespreekbaar is. Hij heeft zijn administratie daarom de opdracht gegeven een coördinatieprocedure in te zetten om na te gaan of er in de band 87.5 – 102.1 al dan niet nog reële uitzendmogelijkheden voor kleinschalige radio's overblijven. Hij onderzoek wie als extern adviseur kan worden aangetrokken om het Vlaams Parlement en hemzelf objectief in te lichten of de BRTN al dan niet teveel frequenties heeft en van een te grote bescherming geniet.

Ten slotte verklaart de minister dat het verschil in visie tussen hem en zijn partijgenoot Bruno Schepers voor hem geen probleem vormt. Meningsverschillen moeten mogelijk zijn, ook tussen partijgenoten.

3. Replieken

Mevrouw Yolande Avontroodt vraagt of zij uit het antwoord van de minister mag afleiden dat de minister bereid is om te overwegen om bijkomende zendcapaciteit aan de agglomeratie toe te kennen.

De minister antwoordt dat er momenteel onderzoek wordt verricht betreffende een herziening van de frequentiecapaciteit in heel Vlaanderen , in het licht van die herziening wordt ook het dossier Antwerpen bekeken. De herziening van de frequentiecapaciteit zal echter gepaard gaan met een beperking van het aantal lokale radio's.

– Het incident is gesloten.